

Uvodnik

Tone Bedenčič

Ne bojte se: oznanjam vam veliko veselje

Stabra mi pogled hiti preko Krasa tja do Brega in Trsta ter na drugo stran proti Goriški in Benečiji. Zamišljen zrem v vasi pod sabo. Kako se je življenje spremenilo v zadnjih petdesetih letih. Sodobni način življenja je močno udaril tudi po naših ljudeh.

Prazniki se približujejo. Božič. Skrivnost, ki presega nebo in zemljo, je postala vidna. Po vaseh bodo opolnoči ponovno zapeli zvonovi. Razsvetljene cerkve bodo vabile k veselemu oznanilu. To se ponavlja že stoletja in stoletja. Angelsko sporočilo od tiste blažene noči vse do danes še vedno zveni na nebesni višavi in išče odprta srca, v katerih se bo naselilo. Stoletja je izbrano ljudstvo pričakovalo to Dete. - Mesija. In je prišel. Tako skrito in tiho. V zavesi noči, ko pogled lovi le zvezde in osamljene pastirske ognje po betlehemske poljanah. Vrvež mesta je ostal za mestnimi zidovi. Sredi božje narave, v preprosti votlini, so mu jasli in slama prvo ležišče na zemlji. Kralj neba in zemlje počiva na tem, kar je njegovo. Človeška mehka oblačila in mogočne hiše mu niso bile ponujene. Prišel je med svoje in njegovi ga niso sprejeli. Le mati in njen mož, Marija in Jožef, se klanjata tej skrivnosti, ki blesti na otrokovih očeh.

Zemlja je odeta v spanec. Ni petja in radosti. Zato pa se veseli nebo. Pesem angelskih zborov odmeva v višavah. Slavijo Boga in ljudem oznanjajo mir. Pastirji ob svojih čredah ne spijo. Budni so in angelska pesem jih objame. Razumejo angelsko govorico in naznanilo. Zato se odpravijo na pot in gredo iskat "Dete položeno v jasli". Tudi trije modri se dajo voditi zvezdi in se odpravijo na pot. Le kraj moči, oblasti in nasilja se ne veseli ob tej novici. Vzdrhti in vztrepeta. V trenutku se odloči. V jedru je potrebno zatreti ta božji prihod. Bog nima kaj delati tam, kjer ljudje vladajo in so gospodarji nad človekom.

Bilo je tako nekoč in je tudi danes. Sodobni družbi je Božič postal praznik brez vsebine, brez Boga. Razsvetljena mesta in moderna svetišča super nakupovalnih središč ne morejo nadomestiti te praznine. Iz stoletne verske tradicije je postal za mnoge nakupovalna priložnost, za druge družinski praznik in priložnost za počitnice.

Z Božjim Detetom se je mogoče srečati le daleč od vrveža in hrupnega praznovanja. Le tam lahko človek sliši angelsko sporočilo. Mora biti preprost kot pastirji in razsvetljen kot trije modri. Bog prihaja tudi letos k človeku. Povsod v veselju je navzoč. Le v človekovem srcu ga ni, če mu ga človek ne odpre.

/ str. 2

Guido Reni (1575 - 1642), Poklon pastirjev, detajl

**Čarobnost Božiča naj napolni srca,
naj nas spremlja vse leto,
da ne bomo več sami.**

Igor Gabrovec

www.igorgabrovec.eu

Dragim bralkam in
bralcem, dragocenim
sodelavcem in vsem,
ki ljubijo tiskano besedo,
želimo blagoslovljen
in vesel Božič, poln
notranjega miru
in tihe sreče!

Uredništvo in uprava

V SODELOVANJU
Z GLASBENO MATICO
**MAGNIFICO & SRPSKI
VOJNI ORKESTAR
STANISLAV BINIČKI**

Filmski in pop hiti v
lesku orkestrskih priredb
V petek, 27. decembra
ob 21.00

V SODELOVANJU Z ARTISTI
ASSOCIATI-CIRCUITO DANZA
FRIULI VENEZIA GIULIA
**KAOS BALLETO, FIRENZE
ČAROVNIK IZ OZA**

Plesni dogodek za družine
V petek, 3. januarja
ob 20.00

V KULTURNEM DOMU V TRSTU - WWW.TEATERSSG.COM

S 1. strani

Ne bojte ...

Živimo in se gibljemo v svetu, ki ima druge bogove. Adventni čas nam je nudil čas za premislek. Iz tedna v teden nas je božja beseda umerjala v to, da se otresemo lažnih gotovosti, idolov, zasvojenosti in odvisnosti, začaranosti. Z eno besedo, da se osvobodimo vsega, kar nam preprečuje, da bi se srečali z resničnim in živim Bogom. V sedanjem času je nujno, da vsak kristjan poglobi svoj osebni odnos do Kristusa. Potrebno je imeti osebno vero. Prepustiti se mu moramo, da nas ozdravi

naše omejenosti, slepote, gluhoti, nemosti, hromosti. Postati mora naš - moj Odrašenik.

Po tem osebnem srečanju nas Kristus vodi v drugo stopnjo. Graditev krščanske skupnosti. Zbiramo se ob njem, ne zato, ker moramo, temveč, ker tam čutimo njegovo posebno prisotnost. PRISOTNE SPREMINJA V SKUPNOST BRATOV IN SESTER, ki postajajo njegova vidna navzočnost v svetu. Sami ozdravljeni pomagamo Kristusu zdraviti vse, ki jih je življenje ponižalo, umazalo, jih postavilo na rob družbe. Zaradi osebnega srečanja in povezanosti s Kristusom postajamo tudi nosilci novega življenja.

Zopet mi pogled preleti iz Marijinega svetišča čez naše vasi in mesto. Če bi bilo več te osebne vere v Novorojeno Dete, bi naše ljudstvo nosilo manj posledic sodobne družbe. Dali smo poudarke na druge stvari. Mislili smo, da nas bo to rešilo. In znašli smo se v deželi smrtne sence. Da! Če bi bilo več te osebne vere, bi se ne bali, da bodo naše cerkve prazne in da bo iz njih izginil naš jezik. Imeli bi svoje, domače duhovnike. Naše družine bi bile polne življenja in po naših vaseh bi se vedno bolj širili domača beseda in pesem.

Če bi imeli več osebne vere ... Učlovečeni Bog prihaja. Sprejmi ga. On je naš rešitelj. Prinaša nam polnost življenja in novo upanje.

Nov volilni zakon prioriteta italijanske politike

Kakšen odnos lahko imamo navadni občani do sedanjega parlamenta, je težko izraziti. Razsodba italijanskega ustavnega sodišča, ki je 4. decembra prišla v javnost, razglasa, da je volilni zakon, t. i. "porcellum", protiušten. Povsem normalno je, da se vprašamo, ali so po tej razsodbi izvoljeni predstavniki v Rimu legitimirani za funkcijo, ki jo opravljajo. Ta dvom ni tako relativen, saj je v prejšnjih dneh močno razburkal politično dogajanje v Italiji, kljub temu da sta predsednica poslanske zbornice Laura Boldrini in predsednik republike Giorgio Napolitano hitro in odločno potrdila veljavnost izvolitve sedanjih poslancev in senatorjev. Ni pa bilo to dovolj, da se ne bi stvari obrnile v popolnoma drugačno smer. Nobena skrivnost ni, da se kljub splošnemu prepričanju vseh političnih strank o nujnosti spremembe zakona po trinajstih letih ni nič spremenilo. Državni volilni zakon št. 270/2005 je v Italiji že več let tarča kritik, ker odvzema volivcem pravico, da bi si sami izbirali lastne predstavnike. Ko se volivec namreč znajde pred volilnico, ne more izraziti posamezne preference. Lahko voli le za seznam, ki ga določi vsaka stranka oz. njeno vsedrjavno tajništvo. Izbira torej ni več pravica posameznega državljanja, temveč je to v pristojnosti strankarskih vrhov. Da je to prava klopota demokraciji, govori že vzdevek "porcellum" (svinjarija), ki si

ga je ta zakon zaslužil takoj ob sprejetju 21. decembra 2005. Podčrtati je treba, da je zakon predlagal takratni pristojni minister, ligaš Roberto Calderoli, sam takratni predsednik ministrskega sveta Silvio Berlusconi pa ga je v celoti podpiral. Proti temu zakonu

podpira vlado Enrica Lette. Ta zadeva pa kaže zelo jasno, da je razprava o volilnem zakonu prešla iz čisto pravnih vsebin na vprašanje volilne oportuniteti. Več sedanjih parlamentarnih strank ima korist, da bi čim prej prišlo do novih volitev. Novi tajnik Demokratske

so bili razpisani trije referendumi, vendar nobeden ni presegel predvidenega kvoruma. Odločen zasuk je dalo negativno stališče, ki ga je 17. maja 2013 izreklo državno kasacijsko sodišče in predalo vprašanje ustavnosti na ustavno sodišče. Kot smo že zapisali, je sodba o neustavnosti bila izrečena 4. decembra letos in zadeva tako kršenje pravice volivca do preference kot neustavnost volilne nagrade. Neustavnost volilnega zakona ni majhna zadeva in posledice so bile v rimskem parlamentu takoj vidne. Da bi lahko volilna reforma stekla hitreje, so razpravo o volilnem zakonu prenesli iz senata v poslansko zbornico. To pa je povzročilo ne malo hude krvi, saj se je vladna večina pri tem razbila in v kotu je ostala novonastala Nova desna sredina, ki

stranke Matteo Renzi je na višku popularnosti. Nova-stara Berlusconijska Forza Italia bi tudi rada pometla z razkolniki, ki so ostali v vladi. Svoje interese pa ima tudi gibanje komika Grilla, ki skuša utrditi svoje politične položaje. Božične in noveletne počitnice bodo torej politično kar razgibane. Reforma volilnega zakona pa zadeva tudi slovensko narodno skupnost v FJK. Zaščitni zakon 38/01 vsebuje člen, ki predvideva olajšano izvolitev slovenskih predstavnikov v senat in poslansko zbornico. Vprašanje je enkrat že bilo na dnevnem redu vladnega omizja, o njem je poročal odvetnik Damijan Terpin, ki ga je kot izvedenca povabil predsednik SSO Drago Štoka. Bo tokrat le nastopil pravi trenutek, da se udejanji to, kar je napisano v zakonu?

JuČ

Četrtek, 19. decembra, ob 20. uri Msgr. Alojz Uran pod lipami v Gorici

Protagonist novega srečanja pod lipami v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici bo 19. decembra upokojeni ljubljanski nadškof Alojz Uran. Četrtek večer bo tokrat potekal pred zadnjo adventno nedeljo, posvečen bo duhovnemu razmišljanju o pomenu Božiča in božičnega časa. Božič je predvsem družinski praznik, praznik upanja, pa tudi veselja. Ko govorimo o Božiču, najpogo-

steje uporabljamo besede, ki so vezane na svetlobo. Za široke plasti prebivalstva pa ostaja Božič prepogosto praznik obdarovanja, potrošništva in potrate. Gost srečanja pod lipami bo prisotnim spregovoril o duhovnem doživetju tega pomembnega krščanskega praznika, o bogoslužju in osebni duhovni dimenziji.

Msgr. Alojz Uran se je rodil v

župniji Šmartno pod Šmarno goro. Leta 1970 ga je v duhovnika posvetil nadškof Jožef Pogačnik; bil je stolni vikar v župniji sv. Nikolaja v Ljubljani, študiral v Rimu, bil rektor malega semenišča v Ljubljani ter župnik v Ljubljani-Šentvidu. Papež Janez Pavel II. ga je leta 1992 imenoval za ljubljanskega pomožnega škofa, ljubljanski nadškof pa je postal leta 2004 do odstopa leta 2009. Srečanje bo 19. t. m. ob 20. uri v komorni dvorani KC Lojze Bratuž, pogovor z nadškofom bo vodil Simon Peter Leban.

OTTICA MIO
DI MIO ENRICA, UMBERTO & C.

**Želiš koristno idejo za Božič?
Podari darilni bon
za nakup naočnikov!**

OTTICA MIO Enrica, Umberto & C. snc - Ulica IX Agosto, 7
34170 GORICA - Tel. 0481.534093 - otticamio@libero.it

Povejmo na glas

Pomoč nam je vedno na razpolago

Če smo verni ali nismo, božja pomoč nam je vedno na razpolago. Vedno stoji nedaleč od nas pripravljena, da nam pomaga. Da nam priskoči na pomoč, kadar smo v stiski, kadar nas tare obup in nas vsenaokrog zagrinjajo tesnobe in utrujenost duše. Kadar ne vemo, ne kod ne kam, in nas nobena stvar ne more potolažiti. Kadar smo v skrbeh za prihodnost in nam sedanjost grenijo misli, da jutri ne bo tako dobro, kot je bilo včeraj. Enkratna je ta božja drža, nikdar se ne potiska v ospredje, nikdar nas ne sili, naj vanjo verjamemo, naj jo glasno priznamo in priznavamo, čeprav istočasno želi, da bi jo ugledali in se v svoje dobro nanjo obračali. Če pa jo priznamo in ji skušamo slediti, se tega zelo razveseli in nas bogato zasipava s svojimi darovi, neskončno bolj bogato kot bi nas z darovi zasipavali najbogatejši mogočnejši, ki bi imeli dobro srce. Toliko bolj se ta božja pomoč vzradosti, če želimo delati sočloveku dobro, če smo uvideli, da je od "imeti" neznansko več in lepše "dajati in deliti". Če smo torej v sočloveku prepoznali sebe oziroma svojo stisko in si ne predstavljamo svoje sreče drugače, kot da so istočasno srečni tudi drugi v naši bližini - tedaj se božja pomoč razmahne v nepopisno bleščeči silovitosti in nam da vedeti, da smo s takšnim svojim nagibom pravzaprav začutili in odkrili ključne rešitve za vse in seveda tudi zase. Res, enkratno darežljiva je božja pomoč, kadar smo prenehali misliti nase in zgolj nase in se obrnili v njeno smer, ki je eno samo poma-

ganje, eno samo oddajanje energij, eno samo ustvarjanje moči za druge in sploh za vse stvari ter ne nazadnje za vse nas. Vendar pa se božja pomoč ne odzove, če mi delujemo v imenu sovraštva, mržnje, če se proti sočloveku borimo in ga hočemo nadvladati, se povzpeti nadenj ter biti več od njega, biti bolj pomembni, bolj časti vredni, bolj bogati in premožni, kar najbolj bogati in premožni, medtem ko je toliko revnih, celo lačnih in se zanje dosti premalo ljudi zavzema. V teh in podobnih stremljenjih nas božja pomoč ne podpira, pusti nas same, da si sami izborimo tisto, kar si želimo, zato pa se toliko bolj približa težavam skromnih in na videz neuglednih ter jih podpre, jim da trdnost in pogum, da še odločneje gradijo svet dobrega. Ta bo nekega dne zagotovo prevladal, in to ne z neko novo oblastjo, ki bi bila še vedno oblast in bi še naprej razporejala ljudi ne po moči srca, ampak po moči materialnega imetja in njemu primerne ukazujoče postave. In dejstvo je, da si človek tudi danes želi moč materialnega imetja in ukazujoče postave, saj mu oboje očitno daje mnogo večja zadoščenja, kot sta to misel in delovanje za druge. Toda božja pomoč ne odneha, prav vsem je na razpolago in na vse sije z neutrudnimi žarki svoje svetlobe: da bi okrepi la tiste, ki se je veselijo, in nemara potisnila v dvom tiste, ki je ne marajo in jo odklanjajo. Ljudje pač potrebujemo čas, da na poti svoje svobode odkrijemo srečno smer.

Janez Povše

Našim bralcem voščijo

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

želi vsem svojim
članom, sodelavcem
in prijateljem
blagoslovljene
božične praznike
in uspešno
novo leto 2014

Poklicno Združenje
Svetovalcev za Delo
& Adriano PERIC
& Martin DRUFOVKA

Želimo Vam vesel Božič in ob vstopu v leto 2014
veliko veselja, zdravja, uspehov in nadaljnjega
uresničevanja vaših želja!

Gorica, Ul. Cantore 2 - Tel. 0481 538998 - Faks 0481 539441 - www.consulenzelavoro.it

Slovenska skupnost
vošči vsem svojim članom,
izvoljenim predstavnikom,
somišljenikom in prijateljem
vesel, doživet
in blagoslovljen Božič
v novem letu pa veliko
osebnega uspeha
in uresničenih želja,
pa skupnega dela v korist
slovenske narodne
skupnosti v Italiji.

SLOVENSKA SKUPNOST
ZDRUŽENJE SLOVENSKEGA
V ITALIJI

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

želi
blagoslovljene
božične
praznike

Združenje ARS,
ki Vas bo
tudi v prihodnje
osrečilo z odličnimi
razstavami naših umetnikov,
Vam vošči vesele božične
praznike, miru in dobrega
v novem letu!

Blagoslovljen Božič
in srečno, zdravo
ter uspeha polno
Novo leto 2014!

slovenskih organizacij
v Italiji

Blagoslovljen
in vesel Božič
Vam želi

KULTURNI
CENTER
LOJZE
BRATUŽ

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

želi članom,
društvom, pevskim
zborom,
organizacijam
in vsem, ki njeno
delo podpirajo
in spremljajo, duhovno
bogat praznik
Gospodovega
rojstva in
Božji blagoslov
v novem letu 2014

V Furlaniji Julijski krajini je vožnja z vlakom bolj preprosta.

REGIONE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIULIA

Od 15. decembra 2013 se bodo vozni redi v Furlaniji Julijski krajini spremenili: kadencirani deželni in hitri deželni vlaki bodo vozili po voznem redu, ki si ga je lahko zapomniti in ki se ponavlja skozi ves dan, tako da boste lahko potovali, kadar želite. Odkrijte nove potovalne možnosti na spletni strani www.trenitalia.com.

Hkrati boste lahko pregledali, prenesli v svoj računalnik in tiskali vozne rede s spletne strani www.regione.fvg.it/cadenzato-treni, na katero se je mogoče povezati tudi s pametnim telefonom. Dežela Furlanija Julijska krajina je dosegljiva tudi prek elektronske pošte na naslovu cadenzato@regione.fvg.it. Uvajamo novo ponudbo, ki jo bomo lahko izboljšali tudi s pomočjo potnikov.

Kampanja "8x1000" Brat Esterino o menzi za revne v Gorici

"Biti pri mizi z nekom veliko pomeni"

Bližajo se božični prazniki, za mnoge pa bo to žal še en Božič v osamljenosti, dan, kakršni so vsi drugi, ko bo spet treba iti iskat kaj za pod zob. Veliko let že deluje v Gorici menza za reveže, ki jo imajo kapucini tik ob svojem samostanu na trgu sv. Frančiška. Tu vsak dan nudijo toplo kosilo revnim in osamljenim osebam.

Nekega mrzlega dne sem se srečala z gvardijanom goriškega samostana, to je brat Esterino. Ob najinem prihodu se pri vходу začnajo zbirati prvi uporabniki menze. Medtem ko čakajo, da jim odprejo vrata, se med sabo pogovarjajo, pripovedujejo o tem, kako preživljajo dneve, prelistavajo in komentirajo dnevnik, ki so ga našli bog ve kje. Vzdušje je umirjeno: kljub težavam se zdi, da je zanje vedno lepo najti znane obraze, s katerimi lahko delijo vsaj nekaj trenutkov. "Nekateri so tu", nam je povedal brat Esterino, "prav zato, ker se je ustvarilo skoraj družinsko vzdušje: morda se tudi ne poznajo dobro in včasih se tudi pričkajo, toda mnogi že več časa hodijo k maši, spletle so se neke vezi, saj se pogovarjajo, soočajo, tudi izkašljajo. Je malo, kot če bi bili v "baru Sport"! Med njimi je nastala nekakšna majhna skupnost, včasih se ustavijo in poklepetajo tudi s sodelavci ali z nami, redovniki".

Porast revščine

Gospodarska in delovna kriza sta zaznamovali tudi menzo za uboge, saj je število vsakdanjih gostov v zadnjih petih letih eksponentno naraslo. "V Gorico sem prišel pred dvema letoma in pol", nadaljuje br. Esterino, "in v menzo je hodila približno polovica današnjih gostov. Vsak dan jih je tu med 40 in 45; v izjemnih primerih smo razdelili v enem samem dnevu 60 obrokov. Vse to jasno govori o tem, kako je narasla - in še stalno raste - revščina. Pred petimi leti, tako so mi povedali, je k nam redno hodilo tri-najst oseb. Znatno se je tudi povečalo število priseljencev, prej je bilo več Goričanov, revni so pred leti bili iz naših krajev, zdaj se je pojav razširil".

Vsak dan prihajajo tudi mnogi

Slovenci: "Ne vem, zakaj prihajajo k nam, in jih tudi nisem vprašal; vsi gostje na splošno malo govorijo in, predvsem tujci, včasih ne govorijo niti dobro italijansko. Morda prihajajo k nam, ker se tu je bolje? Res ne vem, saj ne poznam storitev na drugi stra-

za zaprta: pozvonijo in vprašajo sendvič, ker se sramujejo uporabljati našo storitev. V menzo redno hodita dve ženski: ena je žena našega gosta in prihaja samo ob nedeljah, druga pa je gospa iz Slovenije, ki prihaja k nam že nekaj let; povedala nam je, da sa-

ni meje; morda niti ni takih menz. Vedno bolj pa mislim, da mnogi prihajajo prav zato, ker so sami; biti pri mizi z nekom veliko pomeni, prav tako nekaj pomeni jesti iz vrečke na javni klopi ali pa imeti popoln in tople obrok pri mizi na pokritem".

Gostoljubno okolje, toda včasih je sramota močnejša...

Med navzočimi v jedilnici se takoj opazi odsotnost žensk, čeprav je menza odprta vsem. Gvardijan: "Menimo, da je ženska bolj sram prihajati v menzo: ženska je v očeh ljudi od nekdaj nekak 'angel ognjišča', zato je vajena si pripraviti hrano. Zato verjetno težje sprejme dejstvo, da se mora za obrok hraniti 'nasloniti' na koga drugega. Gre za psihološko vprašanje, gotovo pa vpliva tudi to, da bi se ženske znašle sredi mnogih moških. Če prihajajo, so namreč ženske vedno v spremstvu moža, zaročenca ali prijateljev. K nam včasih prihajajo ob urnikih, ko je men-

ma ekonomsko ne zmore shajati, zato ji obiskovanje menze pomeni, da kaj prihrani. Kdaj pa kdaj se pri nas pojavijo cele družine v stiski, toda - predvsem zaradi otrok - jih raje usmerimo do bližnjega emporija solidarnosti, ki nudi hrano. Ta način je primernejši za družine, menza je v prvi vrsti namenjena osamljenim in revnim ljudem".

Moč prostovoljnega dela

Za goriško menzo, prav tako kot za številne druge karitativne pobude, je temeljnega pomena prisotnost prostovoljcev. Storitve namreč omogočajo patri kapucini v sodelovanju s 25 prostovoljci, ki povečini prihajajo iz goriške pokrajine; dva prihajata celo iz Vidma, vpisana sta v združenje "Prijatelji sv. Frančiška", ki je nastalo pred 10 leti znotraj frančiškanske province Veneto (dežela FJK je njen del). "Združenje je pravno priznано in prostovoljci so tudi zavarovani: vsako leto plačujemo kapucini 10

evrov zavarovalnine na prostovoljca, ki opravlja to delo pri nas".

Prostovoljci vsak dan delijo hrano, poleg tega pa tudi urejujejo jedilnico, pospravljajo lonce in pladnje; obroke pripravljata dve kuharici, ki se izmenjujeta v kuhinji. Gre za nekako samopostrežbo: ljudje se približajo mizi s pladnjem in tam najdejo več pravih in drugih jedi, prilogo, kruh, sadje in kakšenkrat tudi sladico. Po kosilu prostovoljci počistijo jedilnico. Vse to delajo sedem dni v tednu, vključno s prazniki: ob 11. uri prihajajo prvi gostje, ki se mirno postavijo v vrsto. Ob 11.30 se odprejo vrata in se začne kosilo. "Pred obedom je trenutek zbranosti z blagoslovom jedi. Nato reveži lahko najdejo popoln obrok sveže hrane, ki je pozimi tople in tak, da daje moč, kar je posebno pomembno".

Stroški in pomen podpore

Hrana, ki jo vsak dan uživa štideset in več oseb, nudijo združenje Banco Alimentare, dva krajevna marketa (ta nudita to, kar jima ostaja, in izdelke, ki so po veljavni zakonodaji sicer še v dobrem stanju, ne morejo pa jih prodajati), zasebniki (ti dajejo denar in pa živijo), združenja, emporij solidarnosti in goriška skupnost Arcobaleno, ko jima ostaja kaj blaga, ki se v kratkem pokvari; včasih sami kapucini kupijo, kar potrebujejo, npr. skleda, krožnike, kozarce, jedilni pribor, prtičke. "Prispevki iz sklada 'Osem ti-

sočink' nam omogočijo, da malo 'zadihamo': s to podporo plačujemo kurjavo, luč, vodo in plin ter odpadke; jedilnica je namreč velika, obiskuje jo mnogo ljudi, zato so običajni stroški kar visoki. Vedno smo hvaležni Gospodu, ker doslej so vsi prispevki Previdnosti zadostovali", je povedal br. Esterino. Zaskrbljujoče je prav "doslej", saj "trenutno še zmoremo upravljati storitev. Razmišljamo o tem, da bi reorganizirali prostore tako, da bi lahko vsi gostje jedli v isti jedilnici in ne v treh manjših sobah, kot se to dogaja sedaj. Če bi moralo narasti povprečno število obiskovalcev, bi s sedanjimi viri in prostori tega ne zmogli. Upamo lahko samo to, da se bo kriza končala in da bo, v skrajnem primeru, posega občinska uprava s svojimi menzami, ki bi jih lahko upravljala tudi v sodelovanju z verskimi ustanovami, kot se to že dogaja drugod po Italiji".

Selina Trevisan (prev. DD)

Nocoj smehljaje čakajo - prav nas

Zvonovi Jezuščka se veselijo!
Z nebeškim basom za vse nas pojo.
V očeh pomola se solze iskrijo,
v valove padajo in svetijo.

In veter vabi smreke, naj vse veje
v sprejem miru nocoj iztegnejo.
A če je letos noči prav, da greje,
naj z zvezdami bedi nad Jezuščkom.

Kako veselo sveče Zanj gorijo!
Ker večno je Marijin Božji Sin:
saj veste za Njegovo melodijo?
So Angeli jo peli nam z višin.

Morda sneži... A veter, noč, valovi
smehljaje koga čakajo? Prav nas!
Po Jezuščku smo hčere, smo sinovi
Očeta: tudi ti. In tudi jaz.

Vladimir Kos

Frančiškanske jaslice v dveh Goricah

Frančiškanske jaslice V GORICI si lahko ogledate v samostanu bratov kapucinov (Trg sv. Frančiška 2); v cerkvi bodo na ogled od 24. decembra do 12. januarja 2014 med 7.30 in 12. ter med 15.30 in 19. uro, ob ponedeljkih pa od 17.30 do 19. ure. Med evharističnimi slavlji jaslice ne delujejo. Razstava jaslic pa je na ogled v dvorani (vstop iz ulice Filzi) od 8. decembra do 6. januarja (samo ob delovnikih) med 9. in 12. ter med 16. in 18. uro.

Pri klarisah (Trg sv. Antona 2/B) so na ogled zelo lepe jaslice v kapeli in v hiški levo od nje (za belim kipom papeža Janeza Pavla II.), in sicer od 30. novembra do 2. februarja 2014 med 6.15 in 21. uro.

Pri šolskih sestra sv. Frančiška Kristusa Kralja (ulica don Bosko 66) so jaslice v veži glavnega vhoda in v kapeli na ogled od 26. decembra do 19. januarja (urnik: 9. -12. in 15. -17.).

V NOVI GORICI si lahko ogledate jaslice v cerkvi **frančiškanskega samostana Kostanjevica** (Škrabčeva 1) od 24. decembra do 2. februarja 2014. **Na Sveti Gori** so jaslice na ogled v cerkvi (ta je odprta od 6.30 do 18.30) med 24. decembrom in 2. februarjem 2014. Odprtje tradicionalne mednarodne razstave jaslic v Frančiškovi dvorani bo 22. decembra ob 15. uri; razstava bo na ogled ob nedeljah in praznikih med 9. in 18. uro, ob delavnikih pa med 10. in

17. uro. Od 7. do 11. januarja samo popoldne (od 14. do 17. ure). Več na: www.svetagora.si.

Tradicionalno **bratsko srečanje pred jaslicami**, ki ga skupno organizirata skupnost Concetta Bertoli iz Gorice in skupnost s Kostanjevice pri Novi Gorici, bo letos v goriški stolni cerkvi v nedeljo, 12. januarja, ob 16.30. Gre za zbran spomin in obenem aktualizacijo prvih jaslic, ki jih je sv. Frančišek "organiziral" v Grecciu leta 1223 in veljajo za začetek tradicije jaslic. Za asiškega ubožca je bil Božič "praznik vseh praznikov", zato je želel, da bi vsakdo lahko občutil ogromno ljubezen Boga, ki je prišel med nas kot otroček. Toplo vabljeni torej na prireditev, ki se je v zadnjih letih močno uveljavila in z množično udeležbo ljudi postaja ena najbolj posrečenih pobud, ki v imenu Božiča in v duhu sv. Frančiška - združujejo ljudi na obeh straneh Goriške!

Štiri sveče

Štiri sveče so počasi izgorivale. V prostoru je bila tišina, zato smo lahko slišali njihov pogovor.

Prva je rekla:

"JAZ SEM MIR".

Ampak ljudje me ne znajo obdržati: zato se mi zdi, da mi ne preostane drugo, kot da ugasnem.

Počasi, počasi je sveča ugasnila.

Druga pravi:

"JAZ SEM VERA"

"Žal ne služim nikomur.

Ljudje nočejo vedeti zame,

zato nima smisla, da gorim".

Komaj je to izgovorila,

jo je lahna sapa ugasnila.

Žalostna pravi tretja:

"JAZ SEM LJUBEZEN"

Nimam moči, da gorim.

Ljudje me ne upoštevajo,

ker se ne zavedajo mojega pomena ...

Svoje drage bolj sovražijo,

kot jih ljubijo ...

In sveča je ugasnila.

Nepričakovano

vstopi v sobo otrok in vidi ugasnjene sveče.

Pretresen zaradi teme pravi:

"Morale bi goreti! Strah me je!"

Ko to izreče, plane v jok.

Tedaj spregovori ČETRTRA SVEČA:

"Ne obupuj, ne joči!

Dokler bom jaz gorela,

lahko še vedno prižgemo

ostale sveče!"

Jaz sem: UPANJE

Z žarečimi objokanimi očmi otrok prime

svečo upanja in prižge ostale sveče.

Da upanje v naših srcih

ne bi nikoli ugasnilo ...

in vsak od nas,

kot tisti otrok z UPANJEM

naj ponovno prižge

VERO, MIR in LJUBEZEN!

Ambrož Kodolja

Globoko hrepenenje po rešitvi

Himne adventnega pričakovanja

Skušam prisluhniti sporočilu nekaterih adventnih himen in pesmi, ki so jih uglasbili Vladimir Pirihi, Miran Rustja, Andrej Misson in Mirko Butkovič. V njih odkrivam globoko hrepenenje po rešitvi iz brezcilnega življenja in greha. "Dolgo, dolgo smo čakali, da prišla bi luč z neba". Vendar je po prvem grehu med človeštvom temeljno občutje nemoči, da se ne moremo podati na pot. "Senca greha je stegnila čas, svet je luč zavrnil v svojem teku, Adam si je v sramu skril obraz, roko Bog ponudil je človeku". Še posebej se je težko podati k rešitvi iz potrošniške družbe in samozadostnosti: "Kam naj še pogled dvigujem, ko je vse na polni roki. Sam spoznanje obvladujem, kdo trpel bi med preroki"? Bog je skozi dolga stoletja pripravil prihod Odrašenika in tiste, ki so mu pri tem odločilno pomagali: "Dolgo čakal je na zve-

sti 'da', skoz' vekove vzgajal, ljubil". Ob polnosti časov je v prikazni spregovoril duhovniku Zahariju: "Ne boj se, oče Zaharija! Bog je slišal tvoje klice. Ti žena si na bo povila. Janez bo junak resnice". In že se sliši klic tega velikega preroka: "Pot zdravajte za Gospoda, kliče mož tam iz daljave, vsak greben naj se poniža in odkrije zarje prave". Podobno je prerok Izaija napovedal vrnitev izvoljenega ljudstva iz babilonskega begunstva: "Poravnajte vse bregove, hrib naj skloni se do tal, za vove in tovore, da nihče ne bi ostal". Pričakovanje Gospodovega prihoda in rešitve ni nekaj mučnega, ampak je radostno in prežeto z upanjem: "Veseli se zemlja, zavriskaj nebo, prihaja pravičnost med uboge lepo". Podobno kot duhovniku Zahariju je Bog spregovoril dekletu Mariji: "Je angel Gabrijel poslan na zemljo v nazareški kraj, obraz žari mu kakor dan, ker v srcu nosi

božji raj". Skupaj s svetim Bernardom pričakujemo Marijin odgovor: "Angel čaka na odgovor, da se izročiš Najvišjemu. Tudi nas zanima, kdaj bo konec beganju človeškemu". V Mariji se je začela nova doba človeške zgodovine. "Kot Mati hodiš novi čas in v tebe spušča se nebo, da bo zavladal Božji glas in rešil ljudstvo pred temo". Z Marijo prihaja Božji Sin med ljudi v svet: "Med nami se novo stvarjenje rodi, Zveličar srečuje vse vrste ljudi. Ponižni mu gredo v prijazen sprejem, mogočnim pa slava propade pred tem". Veselje in napor adventnega pričakovanja se prepletata s pogledom v prihodnost, ko bo Kristus dokončno prišel na svet, podal svojo sodbo in vzpostavil Božje kraljevanje. "Ko izpolnjen bo načrt, kot sodnik prišel boš v svoji slavi. Bratom vsem bo božji raj odprt, če živeli so v zvestobi pravi". Vsako adventno pričakovanje se ponovno odpira na ta Gospodov prihod in Gospod ne neha prihajati. Zato mu lahko iz dna duše kličemo: "Pridi in prihajaj Božji Sin, sredi bojev bo di vedno z nami, dvigni glave, vodi do višin, tvoj obisk naj srca vsa predrami".

Primož Krečič

O vsebini 24. decembra

Božična vigilijsa je zelo pomembna!

Kdor res z vsem svojim bitjem nekaj pričakuje, kdor je v tem podoben otroku, ki hrepeni po nečem, kar so mu starši (zlasti oče, ta tako teptana figura naših časov) obljubili, ta lahko napravi za svoje besede svetega kardinala in cerkvenega učitelja Petra Damianija, ki jih je izrekel v pridigi na božični večer: "Končno smo z odprtega morja dospeli v pristanišče, od obljube do nagrade, od obupa do upanja, od dela k počitku". Vendar pa je danes to živo in globoko hrepenenje, pričakovanje pod vprašajem. Ali danes sploh še po čem hrepenimo in kaj pričakujemo? Zdi se, da se je tisto razočaranje iz življenja preneslo tudi na naše duhovno področje, saj tudi tam nismo nič kaj več očarani, temveč nevaličani in celo razočarani. Toda, tudi tu ni nič novega pod soncem, če še naprej sledimo besedam romanjolskega svetnika. Saj je isto veljalo za vse tiste duše pred Kristusom, ki so po besedah našega svetniškega kandidata Filipa Terčelja, "željno drhte po Zveličarju sveta". Kakor da so povsem obupali tisti ljudje, da so se prepustili razočaranju in brezupu, kakor velja tudi za nas danes, ki potem iščemo razna uspavala, ki so še bolj kot uspavala "narkotiki". Takole pravi Peter Damiani: "Glasniki Božje obljube so se vrstili drug za drugim, a niso prinesli nič novega, razen obnove ene in iste obljube. Zato se je naš Psalmist prepustil spancu, poslednje note njegove harfe pa se zdi, da so tožile nad Gospodovim zamujanjem: "Odklonil si nas in nas zavrzel, zakasnil si prihod

in želijo končno te obljube videti uresničene: "Kaj govoriš, pokaži že enkrat"! Odrasli pa odhajajo poklapani, ker so mislili, kako bodo "že oni pokazali", kako bodo "že oni sami zmogli"... In seveda ne zmorejo, ker niso supermani, še manj bogovi. Takole nadaljuje Damiani: "Potem ko od tožbe preide k predrznosti, psalmist glasno zakliče: "Pokaži se vendar ti, ki si se dvignil nad kerube"! (Ps 80,2). Ti, ki sediš na prestolu Moči, obkrožajo pa te čete letečih angelov, ali ne boš spustil svojega pogleda na človeške sinove, ki so sicer res žrtve greha, ki ga je storil Adam, a si ga ti sam dopustil? Spomini se, kakšna je naša narava, ki si jo ti sam ustvaril po svoji podobnosti in sličnosti. Če pa je vsak živeči človek nečimrnost, potem je to tudi v tem, da je narejen po tvoji podobi in sličnosti. Spusti torej nebasa in stopi dol – spusti nebasa svojega usmiljenja nad nesrečne, ki te rotijo, in nas ne pozabi za vedno". To so vzkliki vseh nas, pa če se jih zavedamo ali ne, saj vsi ljudje ležimo v blatu in razdejanju, sami pa si ne moremo pomagati. Potrebujemo nekoga, ki je večji od vsega tega, torej tudi od vsega zla, krivice, boleznih in bolečin, večji od vsega hudega. Potrebujemo svetlobo, ki je močnejša in večja od vsake teme. Zato upravičeno kričimo in ne bomo utihnili, kakor je veljalo tudi za preroka Izaija, "ki je v velikanski moči svojega hrepenenja

svojega Maziljenca" (prim. Ps 89,39). Nič novega ni niti tista zahteva, ki jo tolikokrat postavljajo zlasti naši mladi, ki jim je dovolj vsega govoričenja in praznih obljub nas odraslih

dejal: "Zaradi Siona ne bom molčal, zaradi Jeruzalema ne bom legel k počitku, dokler pravični, ki ga pričakuje, ne bo prišel v vsem svojem sijaju. Predi torej nebasa in pridi"! Zato torej Cerkev v božični "devetdnevni" (ki je v resnici osem dnevnica, a so jo po zgledu neposredne priprave na druge praznike enako poimenovali, tudi zato, da se ne bi mešala z božično osmino, op. a.) v en glas vzklika, goreče vzklika iste prerokove besede. Kakor bi bili na predvečer pomembnega izpita na "faksu", smo

tudi mi že naveličani vsega in samo še pričakujemo, da se vendarle zgodi, kar se ima zgoditi. Nadaljuje sveti kardinal, da imamo tudi mi dovolj preoščenih besed: "Naj se sedaj umaknejo, saj ni več radosti in tolažbe za nas vse do tedaj, dokler nas sam Zveličar ne bo počastil in nam, s poljubom na ustnice, dejal: "Uslišani ste". Kaj smo pravkar slišali v spevu? Posvetite se, Izraelovi sinovi, in bodite pripravljeni – jutri bo namreč prišel Gospod". Kako

pomembno je torej – nam pravi opat iz Solesmesa, don Prosper Gueranger –, da dan pred Božičem preživimo v: "Svetem in pobožnem veselju". Božični dan je namreč poseben, saj je Bog postal človek. Če za vse ostale praznike velja, da se jih začne praznovati šele na predvečer, potem je tu drugače, saj praktično že od zore 24. decembra ne obhajamo več adventa, razen pravzaprav v vijolični barvi. Dandanes je sicer res težko, da bi v vsej polnosti vstopili v ta predpraznični dan, vsaj v fizičnem smislu. Vendar pa to še ne pomeni, da bi se morali kristjani ravnati ta dan enako kot vsi ostali in panično tekati naokrog v iskanju še zadnjega ne-večesa, ki je pravzaprav podobno tistemu narkomanskemu: "Rabim, nujno rabim še en šuš". Kolikor je le mogoče, pripravimo ta dan zlasti svoja srca, svojo notranjost, da bomo zares nekaj doživeli. Da bodo naše "notranje oči", kakor pravi Gueranger: "Videle ob sveti uri rojstvo tistega, ki prihaja, da razsvetli vsako bitje". To vse velja, seveda, če pričakujemo Odrešitelja Jezusa Kristusa, Božjega Sina. Če pa, nasprotno, pričakujemo božička, potem nas je žal potrošniška in porabniška mašinerija že preveč posrkala vase. Vendar pa tudi v tem primeru ne velja obupati, saj je vsaki zasvojenosti mogoče uiti. Kdo ve, mogoče pa nam uspe prav letos. Zato vsi lepo povabljeni, da se potrudimo – vsak posebej in vsi skupaj –, da letošnji 24. december vendarle preživimo tako, kot je treba. Naj bo to dan priprave, za posameznika in družino, na praznični božični dan. Skušajmo se naravnati na valovno dolžino božičnega praznika, edinstvenega dogodka v zgodovini človeštva, ko se je sam Bog sklonil k ljudem, da bi jih rešil iz njihovega žalostnega stanja in jim odprl vrata v večno veselje.

Andrej Vončina

Ob skorajšnjih božičnih praznikih

Kljub vsemu spomin na Kristusovo rojstvo ostaja ...

Zelo radi pišemo spomine. To se dogaja še zlasti ob praznikih. Tako so naši časopisi kot tudi radijski in televizijski programi prenatrpani, kaj vse se je za Božič dogajalo in kako so ga nekoč praznovali. Potem pa velikokrat sledita jok in stok za lepimi starimi časi ...

Realnost je tu in brez te ni življenja in le čemu ne bi spregovorili tudi o tem? Povprečna naša zamejska verna družina da na božični praznik marsikje še zelo veliko. Vse pa se suče okrog nakupovanja, ki je velikokrat pretirano, pa okrog tega, kam na božične počitnice in kaj vse doma manjka... A tudi, kaj bomo jedli in kje se bomo gostili. Strinjamo se, da praznovanja ni brezokusnega kosila ali večerje, brez lepo pogrnjene mize kot tudi ne brez primerne praznične glasbe. Vse to je lepo in prav in hvala Bogu, dokler si to še lahko privoščimo. Kristjanu pa pri takšnem praznovanju nekaj manjka. To je duhovni del domačega družinskega praznovanja. Škoda, da marsikje v naših družinah pozabljajo na adventno pripravo. Kako je nekaj nepozabnega adventni venček na mizi ob nedeljskem kosilu v adventu. Otroku za vedno ostane v spominu prižig adventne svečke, ki je uvod v svetovečno praznovanje.

Verjamem, da so naši starši prepoznavni. Vendar, če si vzamejo tisto slabo urico, da skupaj z otroki postavijo jaslice, še prej gredo eno adventno nedeljo nabirat mah, s tem združijo koristno s prijetnim – nabiranje mahu in družinsko druženje, dogodek,

ki se vpije v otrokov spomin –, potem lahko v miru rečem, da bo to otroku ostalo za vedno ... Tudi sam sveti večer. Pri nas ni v navadi kajenje prostorov, pa vendar si ga lahko omislamo. Pa polnočnica: če so otroci premajhni, jih pač ne peljemo k maši, se pa pred spanjem zberemo pred jaslicami in se v otrokom primernem načinu od njih za tisti večer poslovimo. Pa sam božični dan: najlepše je obhajanje doma! Res bo treba skuhati kosilo, pomiti posodo ... Vendar, nobena restavracija nam ne bo pričarala tistega, kar nam pričara domača miza, doma pripravljena jed, v kateri se čutijo skrbne roke mame in njena ljubezen. Četudi bo ostala gora nepomote posode – pustite jo za naslednji dan! –, ta dan posvetite družini pa tudi sozakovcu. Kot vas otroci potrebujejo ob praznikih, tako vas želi tudi sozakonec. Ob takšnih dogodkih se krepki medsebojna zakonska vez, na novo vznikne tisti plamenček, ki se je vnel nekje ob začetnem srečanju ... Kdo ve, koliko let je že od tedaj! Pozabljamo, da je Božič z vso milino pravzaprav najbolj čustven dan v letu in tudi naša čustva potrebujejo ta dan z njegovo čustveno svojkostjo. Mogoče se vam bo letos prav to na novo odkrilo. Res vam tega iz srca želim!

O odnosu do Boga ne bi veliko govoril, ker je to stvar posameznika. Je pa res, da če se zavem, da je brez Boga moje življenje velika "mizernost" – kdor se temu smeje, je to njegova stvar, ne moja –, potem me vse to okolje, ki ga doživljam, samo od sebe pripelje do srečanja z Novorojenim, posebej še v dobro opravljeni spovedi in seveda v "prejemu živega Boga" ... Vse to pa se ponovno vrača v naš dom, ko so naši medsebojni odnosi na novo osveženi z medsebojno dobroto, milino in tudi potrpljenjem ... Kako malo je včasih treba, da se človek na novo rodi! Samo prisluhniti moramo Njemu, ki z nami potuje ...

Ambrož Kodolja

Romanje v Sveto deželo od 25. okt. do 2. nov. 2013 (4)

Po Jezusovih stopinjah

Peljali smo se skozi Samarijo do starodavnega mesta Sebaste. Med stebri in ruševinami smo obkrožili vrh in prišli do votline groba Janeza Krstnika. Ker je bil obglavljen, je bilo tu pokopano samo truplo. Nadaljevali smo do Sihema, kjer je pri Jakobovem vodnjaku Jezus srečal Samarijanko in imel z njo znani pogovor (Jn 4, 1-30). Nad tistim vodnjakom stoji sedaj velika cerkev, ki jo je dal zgraditi grški menih. Sam jo je poslikal z lepimi freskami. Povedal nam je, da je imel največ težav pri slikanju kupole. Ker smo ga pridno poslušali, nas je povabil v votlino k vodnjaku. Dobro nas je poškopil in nam dal piti vodo, zajeto v globini 40 metrov. Za spominčke je prodajal glinaste

vrčke z vodo, ki jih je sam prav tam poslikal. Na gori Garizim živi še majhna skupnost Samarijanov in njihov zadnji duhovnik nam je pokazal kraj, kjer za Veliko noč, njihovo Pasho, darujejo žgalne daritve. Na Oljski gori smo obiskali cerkev Oče naš, na kraju, kjer je Jezus učil množico moliti to molitev. Le-ta je napisana približno v 120 jezikih z vseh krajev sveta. Plošča s slovenskim zapisom molitve oče naš je v notranjosti samostanske kapele od leta 1910. Tokrat je nismo videli, ker je bila v njej prav takrat sv. maša. V Betaniji je velika cerkev, ki ponazarja Jezusov govor z Marto in Marijo in kjer Marija z dragoceno nardo mazila Jezusovo glavo in mu briše noge s svojimi lasmi.

Tam se je zgodil eden od največjih Jezusovih čudežev, to je obujenje prijatelja Lazarja iz groba. Po zelo ozkih in strmih stopnicah, vklesanih v skalo, smo v majhnih skupinah stopili v Lazarjev prazni grob. Od tod smo

se premaknili v Betfago, kjer naj bi se začel tudi zmagoslavni sprevod na cvetno nedeljo. Pročelje svetišča je okrašeno s freskami, ki prikazujejo ta dogodek. Na pobočju Sionske gore je velika cerkev v čast Marijinemu "odhodu", ko so jo angeli nesli v nebo.

Desno na pobočju Oljske gore stoji judovsko pokopališče

Od tam smo šli v zgornjo dvorano zadnje večerje, kjer je Jezus postavil zakrament sv. evharistije. V bližnjem prostoru stoji nova sodobna kapela, ki se imenuje Na pobočju Sionske gore je velika cerkev v čast Marijinemu "odhodu", ko so jo angeli nesli v nebo. Proti Oljski gori so votline, v katerih je bil Jezus zaprt v noči med četrtkom in petkom. Kraj se imenuje Gallicantu; tu stoji Petrov spomenik, ki spominja na to, da je Peter zatajil Jezusa pred petelinjim petjem. Ob njem so kamnite stopnice iz Jezusovega časa. Zjutraj smo šli v vrt Getsemani, v katerem rastejo tisočletne oljke; pod njimi se je začelo Jezusovo trpljenje. V baziliki smrtnega boja je p. Peter daroval mašo pri skali Jezusovega krvavega potu. V Get-

semaniju je tudi kripta Marijinega groba. Na pobočju Oljske gore so zgradili cerkvico Dominus flevit v obliki solze v spomin na dogodek, kako se je Jezus jokal nad Jeruzalemom. Na nasprotni strani, na griču Moria, je namreč takrat stal Salomonov tempelj in Jeruzalem je bil zaščiten z mogočnim Davidovim obzidjem. Sedaj se na tistem mestu blešči v soncu Omarjeva mošeja, ki je tudi za muslimane svet kraj, ker se je tam Mohamed dvignil v nebo. Blizu stoji tudi mošeja Al Aksa, kar pomeni oddaljena od Meke. Pod obzidjem se razprostira veliko muslimansko pokopališče, pod tem pa je veliko judovsko pokopališče. Sem se dajo pokopati Judje s celega sveta, ker so na tej gori bližje Bogu in bodo prišli prvi v nebasa. Ti dve vzpetini loči potok Cedron, ki ga vsi poznamo, vsaj po imenu.

/ dalje
Albina Pintar

Ljubljana / Nenavadne jaslice na Bregu

Kdor se bo v teh dneh, ko že povsod veje predbožični vetrič, napotil v Ljubljano, naj svoj radovedni korak usmeri tudi na Breg ob Ljubljani. Tam bo pred Zoisovo palačo naletel na velike, nenavadne jaslice ... iz slame. Krasne slamnate figure, premišljeno razpostavljene po zamejenem prostoru, je z veliko ljubeznijo in čutečo dušo izdelal Anton Kravanja, ki ima svojo delavnico v Posočju. Nešteto ur – baje preko 200 – je porabil in neskončno število vbodov z iglo je naredil, da je slamo povezal na leseno

ogrodje, ki ga je uporabil kot osnovo za slamnate figure; te upodabljajo Sveto Družino, sv. tri kralje, pastirje, ovce. Končni učinek je res očarljiv. Letos jaslice bogatijo stari del bele Ljubljane, l. 2010 pa so stale pred cerkvijo Svetega Duha v ljubljanskih Stožicah. Slovenska prestolnica, ki je zmeraj bolj privlačna tudi za naše italijanske someščane, se sicer kot vsako leto predstavlja čudovito

razsvetljena. Tokrat jo krasi kar 64 kilometrov luči, za kar je poskrbel umetnik Zmago Modic, ljubljanski župan Jankovič je lučke slovesno prižgal 3. decembra. Mesto ponuja obiskovalcem tudi praznični sejem na Pogačarjevem trgu, ki bo odprt do 31. decembra. Lične sejemske hišice na Bregu, Cankarjevem nabrežju in na Prešernovem trgu, v katerih so sladke dobrote, med, suho sadje..., pa tudi drugi izdelki, npr. tople rokavice, čepice ..., bodo odprte do 1. januarja 2014. Na Trgu francoske revolucije, Novem, Kongresnem, Mestnem in Pogačarjevem trgu pa bodo mimoidoče zabavali slovenski in tuji glasbeniki (med drugimi Helena Blagne, Čuki, Alenka Godec, Nuša Derenda, Modrijani) in ob njih bodo poslušalci vsaj malce pozabili, da kriza še zmeraj tesno oklepa Slovenijo in njene ljudi, predvsem najšibkeje.

POGOVOR Robert Prinčič

Z učinkovitejšo promocijo obeležimo 50-letnico konzorcija "Collio"

Kdor samo površno pozna svet vinogradništva in vina v naših krajih, mu ime konzorcij Collio - Carso ne pove prav veliko. In vendar, če le nekoliko bolje pobrskamo po današnji realnosti naših vinarjev, lahko kaj kmalu ugotovimo, da gre za zelo pomembno ustanovo. Pomembna je v času, ko je septembrska trgatve le še spomin in je žlahtna kapljica skrbno spravljena v sode, v katerih bo – upajmo – dozorela v vrhunsko vino, ki je eden redkih pridelkov, zaradi katerih se za naše kraje zanimajo povsod po svetu. Pomembna je tudi, ko se pred božičnimi in novoletnimi počitnicami pojavljajo na knjižnih policah razni vodiči, v katerih so briška in kraška vina visoko cenjena. Še posebno tokrat je vloga te ustanove ključnega pomena. In da bi lahko več bralcev našega tednika spoznalo delo te pomembne ustanove in tudi žlahtno kapljico iz naših krajev, smo se pogovorili s predsednikom konzorcija in mladim vinarjem z Jazbin Robertom Prinčičem.

Za predsednika so te izvolili v letošnjem marcu in za tabo je dobrih osem mesecev predsedovanju konzorcija Collio - Carso. Ali lahko obrazložiš našim bralcem, kaj je konzorcij in kakšna je njegova vloga?

Ta ustanova je nastala 31. maja 1964. Začetno zamisel je imel grof Attems, ki je v konzorciju videl tisto strukturo, ki bo pomagala briškim kmetom, da bi lahko skupaj izvajali promocijo svojih vin in območja, na katerem nastajajo, predvsem pa za uveljavitev blagovne znamke "Collio". Tako je bil ustanovljen tretji tak kon-

zorcij v Italiji; relativno majhnim kmetijam v Brdih je dal možnost, da so se lahko bolj enakovredno kosale na tržišču z ostalimi.

Kaj konkretno pomeni promocija blagovne znamke in območja?

Če se omejim na briški del, je v konzorciju trenutno 184 članov, kar pomeni skupno približno 1400 ha vinogradov, ki so posejani na področju občin Gorica, Števerjan, Moš, Koprivno, Krmin in Dolenje. Pri tem moram dodati, da je prišlo leta 2010 do združitve s konzorcijem Carso - Kras, ki predstavlja približno 150 ha vinogradov. Na tak način lahko računamo na nekoliko večjo kritično maso, ki se lahko v sedanjih gospodarskih razmerah učinkoviteje bori za tržni uspeh. Blagovna znamka "Collio", ki je v lasti istoimenskega konzorcija, je v glavnem znak za kakovostna bela vina. Ne gre je zamenjati za blagovno znamko "Brda", ki predstavlja vina z briškega področja v Sloveniji.

Da bo slika nekoliko bolj jasna, lahko bralcem postrežeš z nekaj številkami?

Glede na zadnje leto so kmetije, ki so včlanjene v konzorcij, pridelale 86.962 q grozdja, iz katerega so vinarji pridelali različne vrste vin in jih ustekleničili v 6.527.437 steklenic.

Je to veliko?

Žal ni. V sami deželi FJK je skupno skoraj 19.660 ha vinogradov, področje konzorcija pa pokriva le 7% tega. Poleg tega je naše področje v celoti gričevnato, kar nam sicer omogoča višjo kakovost vina, po drugi strani pa smo primorani v monokulturo, saj pridelovati kaj drugega v ve-

likih količinah je skoraj nemogoče.

Kakšne cilje si si zadal ob izvolitvi na predsedniško mesto?

Izhajam iz prepričanja, da so naši griči pravo bogastvo in si zaslužijo, da jih na najboljši način ovrednotimo. Zaradi tega je in bo potrebno, da čim več vložimo v promocijo blagovne znamke naših vin, ki so najbolj pristen izraz območja, na katerem nastajajo. V njih se zrcali zemlja, človeško delo v vinogradu ter v kleti in še marsikaj. Vse to je mogoče okusiti v naših vinih.

V tem smislu je bilo zelo pomembno, da je leta 2012 stopil v veljavo zakon "erga omnes", po katerem mora vsakdo, ki se poslužuje znamke "Collio", tudi nekaj za to prispevati. Gre za konkretno naložbo, ki je najbolj namenjena skupni promociji. Podobne prakse so pred nami uporabljali že drugi, kot npr. konzorcij pršutarn, ki predstavlja blagovno znamko "San Daniele".

V tem smislu želim, z ostalimi, ki smo bili izvoljeni v upravni odbor konzorcija, da bi bili enotni in bi skupno zasledovali ta cilj. Upam, da si bom na tak način pridobil tudi zaupanje članov konzorcija, ki je nadvse pomembno.

Če se osredotočimo konkretno na pridelek, vino, kakšni so izglezi za letino 2013?

Letošnja letina je zelo zanimiva oz. posebna. Na začetku se je zde-

lo, da bo prava katastrofa, da ne rečem tragedija. Meseca maja je bilo ogromno dežja, tako kot v letu 1914, in temperature so bile precej pod sezonskim povprečjem. Če upoštevate, da je to obdobje, ko trta cvete, potem si lahko predstavljate, v kakšen položaj

Foto DPD

ju smo bili. Junija tudi ni bilo bistveno boljše. Še vedno veliko dežja in vlage ter velika nevarnost za razne bolezni. Meseca julija se je slika popolnoma obrnila in začelo se je dolgo obdobje zelo vroče suše. Konec avgusta pa je prišlo do odločilnega dežja, ki je bistveno popravil stanje. Sedaj lahko rečem, da je proizvodnje malce več kot lani, kakovost pa je višja, čeprav pri nas vinarjih velja pravilo, da je zadnja letina vedno "najboljša".

V zadnjih dneh so izšli vodiči,

ki obravnavajo enogastromonske proizvode; kako jih ocenjuješ?

Zelo se veselim vsake nagrade, ki jo prejme katerikoli od naših članov, še posebno, če je to slovenski vinar. Vsak tak dosežek je promocija za naše področje, za naše trte in za vse ljudi, ki se v vinogradih in kletih trudijo, da bi lahko postregli z vrhunsko ponudbo. Ne nazadnje predstavljajo konzorcij in kmetije, ki so vanj včlanjene, tudi nezamisljiv vir za zaposlovanje.

Poglejmo še odnos z briškim okolišjem v Sloveniji. Si že omenil, da sta dve blagovni znamki, "Collio" v Italiji in "Brda" v Sloveniji, področje pa je v bistvu isto. Ali je nemogoče pomisliti na čezmejno blagovno znamko?

Ni nemogoče in tudi verjamem, da bo prej ali slej do tega prišlo. Koliko časa bomo za to potrebovali, pa ne morem napovedati. Vprašanj, na katera je potrebno odgovoriti, je veliko in so zapletena, predvsem je velika razlika v zakonodaji, ki ureja proizvodnjo vina. Pomembne razlike so tudi v ceni.

Na ravni evropskih institucij se pripravlja primerna pravna podlaga. Obstaja tudi nekaj področij, ki so podobna našemu, npr. Alzacija, ki leži deloma v Franciji, deloma v Nemčiji.

V čezmejnem sodelovanju pa ne orjemo ledine. V prejšnjih letih so že bili nekateri poizkusi. Mladi vinogradniki iz konzorcijev Collio in Brda so pred kakšnim letom izpeljali projekt Vinolimes. Z našo družinsko kmetijo pa sem vključen v projekt Sinefinis, kjer sodelujem z vinogradnikom iz Kojškega Matjažem Četrtičem. Ta projekt je nastal na tečaju MIB v Trstu leta 2007, kjer sva ga ocen-

jevalni komisiji predstavila kot končno nalogo. Projekt predvideva tri sklope: tehniko pridelovanja, finančno zmogljivost in promocijo. Ker so ga visoko ocenili in ga predlagali kot dobro prakso, sva se odločila, da ga tudi konkretno udeležimo. Rezultati so šli čez vsaka pričakovanja. Leta 2008 sva pridelala prvo vino in leta 2010 so šle steklenice na tržišče. V največje zadovoljstvo je bila predstavitev vina Sinefinis v Rimu leta 2011, kjer sta bila prisotna predsednika Giorgio Napolitano in Danilo Türk.

Za konec pa še to vprašanje: nam lahko zaupaš, kaj načrtujete sedaj v konzorciju?

V letu 2014 bo konzorcij Collio praznoval 50-letnico ustanovitve in to moramo izkoristiti na najboljši način. Glavno praznovanje načrtujemo v mesecu juniju. Sedaj, v decembru, pa se želimo posvetiti odnosu do strokovnih medijev, ki dokaj redno obravnavajo naše kraje in naše enogastromonske pridelke. V prejšnjih mesecih smo že imeli obisk časnika Walterja Spelerja, časnika revije Decanter in sodelavca spletne strani gospe Jancis Robinson. Konec novembra smo organizirali Collio Press Trip in gostili skupino časnikažev in izvedencev Master of Wine, katerim smo predstavili naša bela vina Sauvignon in beli Collio. Predvsem pa želimo prodati na ameriško revijo Wine Spectator, ki je najbolj pomembna revija na svetu o vinu. Vsaka številka revije izide v 3 milijonih izvodov, kar je za strokovno revijo kar veliko. Ta projekt bomo financirali s sredstvi iz evropskega programa OCM. Naš cilj pa je večji prodor na tržišča ZDA, Švice in še posebej Rusije ter Kitajske, kar pa ne pomeni, da bomo zmanjšali pozornost do naših "tradicionalnih" tržišč v Italiji in Evropi. Če nam to uspe, bo velik plus za celotno naše območje in za naše ljudi.

Hvala za pogovor in res obilo uspeha!

Julijan Čavdek

Kromberk / Goriški muzej: Večer s prof. Lojzko Bratuž Srčno predana literarnemu raziskovanju in glasbi

Vlepi dvorani v zgornjem nadstropju Goriškega muzeja v gradu Kromberk, kjer se preteklost pretaka v sedanjost, je bil tradicionalen torkov muzejski večer, 10. decembra 2013, na katerem je bila gostja prof. Lojzka Bratuž. Prof. Bratuževi je v letošnjem septembru ob občinskem prazniku župan MO Nova Gorica Matej Arčon podelil naziv častne občanke Mestne občine Nova Gorica, ker je kot doktor modernih leposlovnih ved s svojim strokovnim raziskovanjem pripomogla k vzpostavljanju in ohranjanju skupnega narodno-kulturnega prostora obeh Goric in Goriške, in seveda za njeno strokovno delo. Predsednik RS dr. Janez Drnovšek pa jo je 1. 2004 odlikoval z redom za zasluge pri uveljavljanju, razvijanju in širjenju slovenske kulture in jezika v Italiji ter znanstvenostrokovno delo. Da je prof. Lojzka Bratuž res vredna teh priznanj, je bilo razvidno tudi s tega večera, ki si ga je zamislila slovenistka prof. Marija Mercina, a žal se ga zaradi bolezni ni mogla udeležiti. Nekaj njenih tehtnih misli je prebral prof. Zoltan Jan. Med drugim je zapisala, da "srečanje, kot je nocojšnje, nam obuja spomine naših vezi s preteklostjo", in da "imenovanje Lojzke Bratuž za

častno občanko dokazuje, da živimo in delujemo v enotnem goriškem prostoru". Lepo število poslušalcev je pozdravila predstavnica muzeja gospa Inga Brezigar Miklavčič, ki je poudarila, da prof. Bratuževa spada v tisto skupino ljudi, "ki so izkusili hude preizkušnje v življenju, a znajo odpustiti in ohraniti vedrino ter okrepiti vero v tisto dobro, ki je v človeku". V imenu MO Nova Gorica je spregovoril do nedavnega podžupan Tomaž Štokar in dejal, da "ima prof. Bratuževa kot hči staršev, ki so zaznamovali prostor od Gorice do Tolminkeskega, v našem goriškem prostoru veliko povedati; moč in svojo vizijo črpa iz krščanske etike in vere v boljši svet, v sočloveka in seveda v Boga. Vse to se kaže v njenem odnosu do sočloveka, v spoštovanju in velikem čutu za pravičnost in usmiljenje". Za njim je besedo prevzel prof. Zoltan Jan, ki je bil z mag. Darinko Kozinc in Melanijo Kerševan sooblikovalec srečanja. Prof. Jan je razkril, da

tokrat že petič predstavlja delo prof. Lojzke Bratuž, in spomnil, da je poleg drugega pripravil geslo o njenem delu za enciklopedijo Slovenije in za nastajajoči novi Slovenski biografski leksikon. Zato seveda dobro pozna obsežno raziskovalno delo prof. Lojzke Bratuž,

cijam, pri katerih je bila večkrat s ustanoviteljica. Naglasil je tudi njeno veselje do glasbe, saj je od mladih nog orglala in vodila pevski zbor. Pri tem je podčrtal, da je vsa njena družina, mati Ljubka Šorli, oče Lojze in brat Andrej, bila povezana z glasbo. Prof. Zoltan Jan je zelo natančno razčlenil njeno literarnozgodovinsko delo, ki je "nastajalo v pol stoletja dolgi dobi" in je trajno zapisano v 160 objavah. Med tem je kar 44 knjižnih del, pri katerih je bila avtorica ali soavtorica (Dr. Karol Štrekelj, K. M. Attems - Slo-

turne dediščine ...). Poudaril je kakovost njenega raziskovalnega in pedagoškega dela - tudi kot docentka na videmski univerzi -, omenil je njeno prizadevanje za poimenovanje slovenskih šol v Italiji po slovenskih avtorjih, pa tudi to, da je s prispevki sodelovala v PSBL (več kot 40 gesel), in pri sestavi šolskih beril. Svojo raziskovalno vnetost - je dejal prof. Zoltan Jan - je usmerila predvsem v primorske avtorje (Gregorčič, Stanič, Štrekelj, Pregelj, Rebula ...). Še posebno je poudaril njeno zanimanje za cerkvene dostojanstvenike in se zaustavil pri zahtevnem in zamudnem prebiranju in razbiranju rokopisov prvega goriškega nadškofa K. M. Attems.

Darinka Kozinc, predsednica goriškega literarnega kluba Nova Gorica, pa je prebrala esej, ki ga je, opirajoč se na razne vire, spisala ob stoletnici rojstva Ljubke Šorli, ki so jo letošnje obeležili na Sveti Gori. V tem čustvenem izlivu so se izrisala najprej vesela, čeprav z vojnim begunstvom zaznamovana otroška leta Ljubke Šorli, njena mladost na Tolminkem in šolska leta v Gorici, njeno srečanje s skladateljem Bratužem, s katerim sta imela veliko skupnega, pred-

sem veselje do glasbe. Kozinc seveda ni mogla zaobiti velikega trpljenja, ki ga je Ljubka Šorli doživljala ob nasilni smrti ljubljene moža, pa surovih fašističnih zasliševanj, mučenj, zapora in taborišča, ki jih je pesnica morala prestatiti. Kljub vsemu hudemu, ki ga je prenašala z globoko vero v Božjo pomoč, je njeno srce prežarjalo le ljubezen, za sovraštvo namreč v njem ni bilo prostora. To je srčno posredovala svojima otrokoma in to je občutil vsak, ki jo je poznal.

Ob diaporojektivah lepih povečanih fotografij, ki jih je iz družinskih albumov odbrala Melanija Kerševan, urednica razstave ob odkritju doprsnega kipa pesnici Ljubki Šorli v Novi Gorici, in ob pojasnilih prof. Vere Tuta, sestrice Lojzke Bratuž (med publiko je bil tudi Igor Tuta, njen bratranec) so spoznali delček zgodbe družin Šorlijevih in Bratuževih, npr. odmevno poroko Ljubke in Lojzeta, katere se je udeležilo več znanih osebnosti tistega časa.

Gostja prof. Lojzka Bratuž se je oglašila le ob koncu izčrpane predstavitev njenega dela in za slug, pri čemer so se osvetile tudi kakšne nepoznane podrobnosti iz življenja njene družine. Zahvalila se je vsem, ki so sodelovali na tem lepem, zanj zelo pomembnem večeru.

Kdor je želel, so mu bile na voljo nekatere knjige prof. Lojzke Bratuž in pesniške zbirke Ljubke Šorli, ki so izšle pri Goriški Mohorjevi družbi.

Iva Koršič

Melanija Kerševan, Zoltan Jan, Lojzka Bratuž in Darinka Kozinc

ki je prejela tudi odlikovanje papeža in italijanskega predsednika. Osredotočil se je na njeno bogato literarnozgodovinsko delovanje, ob katerem je vselej namenjala tudi veliko svojih moči kulturnim društvom in cerkvenim organiza-

venske pridige, Gorica v slovenski književnosti, Dopisovanje K. M. Attems s Petrom Pavlom Glavarjem, Gorizia nella letteratura slovena, Manoscritti sloveni del Settecento, Goriška knjiga, Iz goriške preteklosti, Iz primorske kul-

ture dediščine ...). Poudaril je kakovost njenega raziskovalnega in pedagoškega dela - tudi kot docentka na videmski univerzi -, omenil je njeno prizadevanje za poimenovanje slovenskih šol v Italiji po slovenskih avtorjih, pa tudi to, da je s prispevki sodelovala v PSBL (več kot 40 gesel), in pri sestavi šolskih beril. Svojo raziskovalno vnetost - je dejal prof. Zoltan Jan - je usmerila predvsem v primorske avtorje (Gregorčič, Stanič, Štrekelj, Pregelj, Rebula ...). Še posebno je poudaril njeno zanimanje za cerkvene dostojanstvenike in se zaustavil pri zahtevnem in zamudnem prebiranju in razbiranju rokopisov prvega goriškega nadškofa K. M. Attems.

Na kavi s knjigo v Katoliški knjigarni na Travniku

Otmar Črnilogar - človek mnogih talentov

V četrtek, 12. decembra, je bilo v nizu srečanj na kavi s knjigo lepo druženje sicer maloštevilnih goriških ljubiteljev novih knjig o lepem in pravkar izdanem zborniku z naslovom *Otmar Črnilogar - Človek mnogih talentov*. Knjiga sicer nosi podatek, da jo je založila Celjska Mohorjeva družba, a glavno zaslug jo zanj in za finančno kritje tiska ter vsega potrebnega ima pripravljalni odbor za zbornik Otmarja Črnilogarja.

Prav zakonca gospa Ana Paulin in Pavel Florjančič, ki bivata v Škofji Loki, sta bila ob našem uredniku Juriju Paljku, ki je bil učenec slovitega profesorja, s sodelavci Jurijem Roso, Ivanko Uršič, Aleksandro Paušič Milost iz Pokrajškega arhiva iz Nove Gorice ter gospo Magdo Rodman iz Vipave glavna pobudnika zbornika, ki je doslej najboljši prikaz življenja in dela Otmarja Črnilogarja.

Beseda je seveda živo tekla o živahnem, življenja polnem, vedrem, sredozemsko prešernem ter modrem podraškem župniku iz rodniških Šebrelj, kjer je pod budnim očesom župnika Rejca odraščal, odšel v svet, postal duhovnik, profesor klasične filologije v Malem semenišču v Vipavi in na Teološki fakulteti v Ljubljani, prevajalec Svetega pisma, tajnik Celj-

ske Mohorjeve družbe, predvsem pa goram zavezan duhovnik, ki je znal nagovarjati, kot zna danes malokdo, z evangelijem v roki, z ljubeznijo v srcu in modrostjo, ki je od Boga dana in z razumom podprta. Da, tak je bil g. Otmar Črnilogar, ki je 32 let služboval v Podragi, danes je pokopan na pokopališču v rodniških Šebreljah, v Podragi pa so mu domačini ob cerkvi postavili lep spomenik, ki ga je blagoslovil njegov učenec, današnji koprski škof in njegov stanovski kolega pri prevajanju Knjige vseh knjig, dr. Jurij Bizjak. Da se je dopolnilo, kar je prof. Otmar Črnilogar, tudi "arbitrarius elegantiae et elegantiarum", planinec, idejni načrtovalec Gradške ture ter edini duhovnik - predsednik Planinskega društva v takratni Jugoslaviji, učil malosemeničnike v Vipavi: "Iz vaših vrst morajo priti škofje, duhovniki, pisatelji, pesniki, zdravniki, izobraženci, zato boste pri meni garali!" Vse to in še več je bilo povedano ob kavi Primo Aroma v jutru, ki se je prevesilo v lepo druženje.

ZUT

Na Radiu Trst A

Povšetova nadaljevalka o mladi generaciji

Za Radijski oder je Janez Povše napisal vedro nadaljevalko z naslovom "Vsi smo mladi" in podnaslovom "s pogledom odrasčajoče mladine". Gre za šest oddaj, katere osrednja oseba je 17-letni Robi, ki piše dnevnik o sebi in svoji družini. Robi pazljivo opazuje dogajanja doma oziroma razliko med svojo generacijo in generacijo staršev. Oče in mama sta polna stresa, vsa vpeta v hiter ritem današnjega časa, in vzgajata Robija in njegovo sestro Nives, kolikor najbolje zmoreta. Pogostoma se pokaže, da sta ravno tako kot njuna otroka polna smešnih napak, ki pa jih seveda nočeta priznati. Da bi bila zmešnjava popolna, med drugim poskrbijo stric in teta iz Ljubljane ter ljubezenske vragolije sestre Nives, ki ne more in ne more najti prijatelja po svoji želji. Od vseh najbolj umirjen je prav Robi, medtem ko so vse ostale osebe močnejše humorno obarvane. Vse skupaj se dogaja v našem prostoru, kar daje dogajanju poseben čar. Nadaljevalka "Vsi smo mladi" je režijsko pripravil Tomaž Susič, tehnik v režiji je bil Vasja Križmančič, nastopajo pa Matija Rupel v vlogi Robija, Julija Berdon kot sestra Nives, Andrej Pisani kot tata, Marinka Počak kot mama ter še Jure Kopušar, Anka Peterlin in Danijel Simonettig. Prva oddaja bo na Radiu Trst A na sporedu v soboto, 28. decembra 2013, ob 18. uri, sledilo ji bo še pet oddaj vsako soboto vedno ob 18. uri.

Obvestila

Amatersko športno združenje Olympia Gorica vabi na Telovadno božičnico v četrtek, 19. decembra 2013, ob 17. uri v telovadnici AŠZ Olympia - drevored 20. septembra 85 Gorica. Nastopajo: deklice in dečki predšolske skupine "Gymplay", deklice športne ritmične gimnastike, orodni telovadci in športne plesne skupine Olympia. **Društvo slovenskih upokojencev** za Goriško sporoča udeležencem silvestrovanja, da bo v soboto, 28. decembra, odpeljal v Pineto pri Gradežu prvi avtobus ob 15.30 s trga Medaglie d'oro / na Goriško, nato s postanki pri vagi, v Podgori pri spomeniku in športni palači ter v Štandrežu na Pilošču. Drugi avtobus pa bo odpeljal ob 15.45 s Pilošča, nato s postanki v Sovodnjah pri lekarni in cerkvi, na Poljanah, v Doberdobu in Jamljah. Organizatorji priporočajo točnost. Za srečanje je na razpolago še nekaj mest.

Resna in odgovorna medicinska sestra nudi nego in pomoč starejšim osebam. Tel. št. 00386 30 325 558.

Zanesljiva in diskretna gospa pomaga pri likanju in čiščenju v gospodinjstvu. Tel. št. 00386 41529652.

Iščem delo za čiščenje in likanje na območju Gorice. Tel. št. 00386 31449311.

Kadar potrebujete varstvo za otroka ali starejšo osebo, pokličite na tel. št. 00386 41256240.

32-letna profesorica nudi inštrukcije slovenščine in varstvo. Tel. št. 00386 41256240.

Kvalitetno opravljam gospodinjstva: likanje, čiščenje... Pokličite na tel. št. 0038641885539.

Darovi

Za misijonarja P. Opeko: H. A. 50 evrov.

Za misijonarja D. Lisjaka: H. A. 50 evrov.

Voščilo

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško vošči članom in prijateljem vesele božične in novoletne praznike.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu (od 20.12.2013 do 26.12.2013)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od 21.00 do 22.00. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored:

Petek, 20. decembra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Sobota, 21. decembra (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v slovenščini ter v benečanskem in rezijanskem narečju.

Nedelja, 22. decembra (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 23. decembra (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna in zabavna glasba - Zanimivosti iz naših krajev - Iz krščanskega sveta - Naši zbori pojo - Obvestila.

Torek, 24. decembra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 25. decembra (v studiu Danilo Čotar): Izbor božičnih melodij.

Četrtek, 26. decembra (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti iz sveta - Obvestila.

Kratke

Pevma / Srečanje ob božični pesmi

KD Naš prapor, župnija sv. Mavra in Silvestra, KD Sabotin in lovska družina Pevma prirejajo v petek, 20. decembra, ob 19.30 v cerkvi v Pevmi srečanje ob božičnih pesmih. Priložnostni govor bo imela Martina Černic, kulturni spored bodo nato sooblikovali zbor otroškega vrta iz Pevme, ki ga vodi učiteljica Katja Bandelli, gojenci SCGV Emil Komel in Glasbene matice, zbor OŠ Josip Abram iz Pevme, MPZ Skala iz Gabrij, ki ga vodi Zulejka Devetak. Na večeru, ki ga bo povezovala Barbara Uršič, bo božično misel podal župnik Marijan Markežič.

Štmaver / Betlehemska luč - luč miru

Združenje krajevna skupnost Pevma-Štmaver-Oslavje, KD Sabotin, župnija sv. Mavra in Silvestra, Turistično društvo Solkan in župnija Solkan v sodelovanju s skavti obveščajo, da bodo Solkanci izročili betlehemsko luč sosedom iz Pevme, Štmavra in z Oslavja ter vsem tistim, ki si želijo lučko miru, v soboto, 21. decembra, ob 17. uri v Štmavru na kmečki domačiji Grad Štmaver št. 1 (pri Barnabi). S Solkanci se bodo srečali na nekdanjem kmečkem mejnem prehodu. Kulturni program bodo izoblikovali OPZ Štmaver, skavti s poslanico miru, gojenci glasbene šole Nova Gorica in MoPZ Štmaver. Sledijo družabno srečanje ter božična in novoletna voščila. Toplo vabljeni!

Sveta Gora / 12. razstava jasic

Franciškski samostan Sveta Gora v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Solkan, Turističnim društvom Solkan in Združenjem KS Pevma-Štmaver-Oslavje vabi na ogled dvanajste razstave jasic, ki bo odprta od 22. decembra 2013 do 12. januarja 2014 v Franciškovih dvorani na Sveti Gori (umik: ob nedeljah in praznikih 9. -18., ob delavnikih 10. -17.; med 7.1. in 11.1.2014 od 14. do 17. ure). Odprtje razstave bo v nedeljo, 22. decembra, ob 15. uri v kapeli prikazanja v baziliki na Sv. Gori. Priložnostni govor bo imel gvardijan p. Pepi Lebreht, spregovorila bosta še mestna svetnica Mestne občine Nova Gorica Ana Marija Rijavec in predsednik Združenja KS Pevma-Štmaver-Oslavje Lovrenc Peršolja; tudi letos bo namreč na razstavi sodelovalo kar 12 jasličarjev z italijanske strani. Program, ki ga bo vodila Vesna Bašin, bo popestril še Otroški in mladinski pevski zbor župnije Vrtojba, ki ga vodi Mojca Podberšič-Maver.

Božični koncert v priredbi ZCPZ - Gorica

Združenje cerkvenih pevskih zborov - Gorica prireja v soorganizaciji s Svetom slovenskih organizacij, na dan sv. Štefana, v četrtek, 26. decembra, ob 16. uri v goriški stolnici Božični koncert. Ta glasbeni dogodek, ki je postal že tradicija, je prvič uresničil pred več kot petdesetimi leti prof. Mirko Filej. Začetne nastope je vodil sam. Letos se bodo predstavili naslednji zbori: MoPZ Štmaver - vodi Nadia Kovic, MePZ Štandrež - vodi Goran Ruzzier, MoPZ Mirko Filej - vodi Zdravko Klanjšček, MePZ F. B. Sedej - vodi Aleksandra Pertot. Uvodni govor bo imel Silvan Zavadlav. Koncertu bo sledil blagoslov s petimi litanijami; pri tem bodo sodelovali vsi nastopajoči zbori. Toplo vabljeni!

Božični koncert v Števerjanu in Kopru

V župnijski cerkvi v Števerjanu bo v nedeljo, 29. decembra, ob 18. uri božični koncert. Pesmi angleških in furlanskih skladateljev ter novonastale pesmi g. Mirka Butkoviča na besedilo Primoža Krečiča bodo oblikovali zbor Coral di Lucinis iz Ločnika (vodi Marco Fontanot), solistki Alessandra Schettino in Ana Kodelja, na orgle pa bo igral Butkovič. Koncert z enakim sporedom (pesmi M. Butkoviča na besedilo Primoža Krečiča) bo v stolni cerkvi v Kopru v nedeljo, 5. januarja 2014, ob 19. uri. Poleg organista bosta tokrat nastopila solistka Ana Kodelja in priložnostna zasedba pod vodstvom Mirana Bordona. Toplo vabljeni!

Koncert v Kulturnem centru Bratuž

V Kulturnem centru Lojze Bratuž v teh dneh potekajo intenzivne vaje za že tradicionalni Božični koncert; ta glasbeni večer spada v koncertno sezono, ki jo prireja Kulturni center Lojze Bratuž in Združenje cerkvenih pevskih zborov. Tokrat bodo organizatorji ponudili goriški publiki Mozartovo Kronungmesse za soliste, zbor in orkester, v drugem delu pa bodo na sporedu slovenske božične pesmi. Tem domačim božičnim melodijam bodo poslušalci prisluhnili v novih orkestracijah. Pod vodstvom dirigenta Hilarija Lavrenčiča (na sliki) bosta Mešani pevski zbor Hrast iz Doberdoba pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča in Mešani pevski zbor Lojze Bratuž iz Gorice pod vodstvom Bogdana Kralja skupaj zapela slavno in mogočno Kronungmesse W. A. Mozarta. Solistične vloge so tokrat bile zaupane domači sopranistki Alessandri Schettino in altistki Martini Kocina, moški vlogi pa bosta oblikovala dva Tržačana, in sicer tenorist Luca Dordolo in basist Giuliano Pelizon.

Glasbeno spremljavo bo izvajal orkester Arsatelier Silvan Kerševan, ki združuje glasbenike iz našega širšega slovenskega kulturnega prostora. V drugem delu bo najprej zapel združeni otroški pevski zbor, sestavljen iz mladih pevcev Mladinskega pevskega zbora SCGV Emil Komel pod vodstvom Davida Bandlja in Otroškega pevskega zbora Veseljaki iz Doberdoba pod vodstvom Lucije Lavrenčič Terpin; predstavil se bo s sklopom štirih slovenskih božičnih pesmi v novih orkestracijah Patrica Quaggiata in Aljoše Tavčarja. Nato pa bo na oder spet stopil združeni mešani pevski zbor, ki bo zapel še štiri božične pesmi v orkestracijah Patrica Quaggiata in Aljoše Tavčarja; te so bile napisane prav za to priložnost. Koncert bo v veliki dvorani KC Lojze Bratuž v **ponedeljek, 23., in petek, 27. decembra 2013**, ob 20.30. Nakup in rezervacija vstopnic je možna vsak dan v Kulturnem centru Lojze Bratuž med 8.30 in 12.30, na tel. št. 0039 0481 531445 ali po e-mailu na kcl.bratu@libero.it.

JAVNI RAZPIS

PRIZNANJE KAZIMIR HUMAR

- 1) Zveza slovenske katoliške posvete, Kulturni center Lojze Bratuž in Združenje cerkvenih pevskih zborov podeljujejo priznanje društvom in organizacijam ali posameznikom na osnovi utemeljitve predlagatelj in po presoji organizacij, ki priznanje podeljujejo.
- 2) Predloge za priznanje zbira Zveza slovenske katoliške posvete na podlagi javnega razpisa.
- 3) Priznanje se praviloma podeli za ustvarjalne dosežke, za pomemben prispevek k razvoju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, za publicistično delo in za izjemne dosežke pri organizacijskem delu na kulturnem področju.
- 4) Priznanje lahko prejmejo tisti, ki delujejo v goriškem prostoru.
- 5) Predloge za priznanje je treba oddati do **31. decembra 2013** na naslov: Zveza slovenske katoliške posvete - 34170 Gorica-Gorizia, Drevored 20. septembra, 85, s pripisom na ovojnico: "Predlog za priznanje"

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA
v sodelovanju s SVETOM SLOVENSKEH ORGANIZACIJ

vabi na

BOŽIČNI KONCERT

nastopajo:

- Moški zbor M. Filej
- Moški zbor Štmaver
- Mešani pevski zbor Štandrež
- Mešani pevski zbor F. B. Sedej

nagovor: Silvan Zavadlav

goriška stolna cerkev
četrtek, 26. decembra 2013, ob 16. uri

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ
ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

Koncertna sezona
2013-2014

BOŽIČNI KONCERT

W. A. Mozart - Kronungmesse Slovenske božične pesmi

Alessandra Schettino, *sopran*
Martina Kocina, *alt*
Luca Dordolo, *tenor*
Giuliano Pelizon, *bas*
MePZ Hrast, MePZ L. Bratuž,
OPZ Veseljaki, MIPZ E. Komel
Orkester Arsatelier S. Kerševan
Hilarij Lavrenčič, *dirigent*

Kulturni center Lojze Bratuž
ponedeljek, 23. decembra 2013, ob 20.30
petek, 27. decembra 2013, ob 20.30

Predprodaja vstopnic na tel. št. 0039 0481 531445
ali po e-mailu kcl.bratu@libero.it

Vsak konec tedna degustacije, animacija za najmlajše z Dedkom Mrazom, dogodki in nakupovanja v mestnem jedru Gorice

Glasba, enogastronomija in ognjemet na Travniku

Pogovor / Tatjana Rojc

“V besedo sem zaljubljena!”

Prof. Tatjana Rojc poznamo že dolgo, saj je v našem in v vseslovenskem prostoru že uveljavljeno ime, s svojimi pronicljivimi ter jasnimi, razumljivimi študijami o slovenski literaturi in slovenskih pisateljih ter pesnikih pa je prisotna tudi med italijanskimi ljubitelji književnosti. Zadnje mesece je bila stalno prisotna ob stoletniku, pisatelju Borisu Pahorju, s katerim sta za Cankarjevo založbo pripravila imenitno knjigo, pravo uspešnico, ki nosi naslov Tako sem živel – stoletje Borisa Pahorja. Prav konec minulega tedna pa je prof. Tatjana Rojc s pisateljem na Opčinah predstavila tudi italijansko različico omenjenega dela, ki je izšla pri znani italijanski založbi Bompiani z naslovom: Boris Pahor, Così' ho vissuto. Il secolo di Boris Pahor.

Prof. Tatjana Rojc, kako zmorete sami, in še posebno, kako zmore Pisatelj, kot vi imenujete z igrivostjo našega Borisa Pahorja, vse te turnee, vse te predstavitve, vsa ta nenehna potovanja?

Najprej naj se vam, dragi in cenjeni gospod urednik, zahvalim za pozornost, ki ste jo določili in namenili mojemu delu. Kaj naj rečem? Moja srečanja s Pisateljem so zelo raznolika: očarljivo je predvsem dejstvo, da se z njim vedno učiš nečesa novega, da zgodbo razprede vedno na drugačen način. In da so poti z njim, kolikor jih pač je (sama namreč zmorem veliko manj od njega...), vedno sklop zanimivih pogovorov, debat, spominov, duhovitih domislic, smeha in še marsičesa.... Boris Pahor je dejansko večni fant, ki me je povsem prevzel in očaral.

Ko smo vaju na stoletni Pisatelj dan v Ljubljani opazo-

vali - predstavljala sta uspešnico, ki jo je izdala ob njegovi stoletnici Cankarjeva založba - , smo razumeli, da se medsebojno cenita in zelo dobro poznata. Povejte nam, kakšen je Boris Pahor, saj ga sedaj odlično poznate!

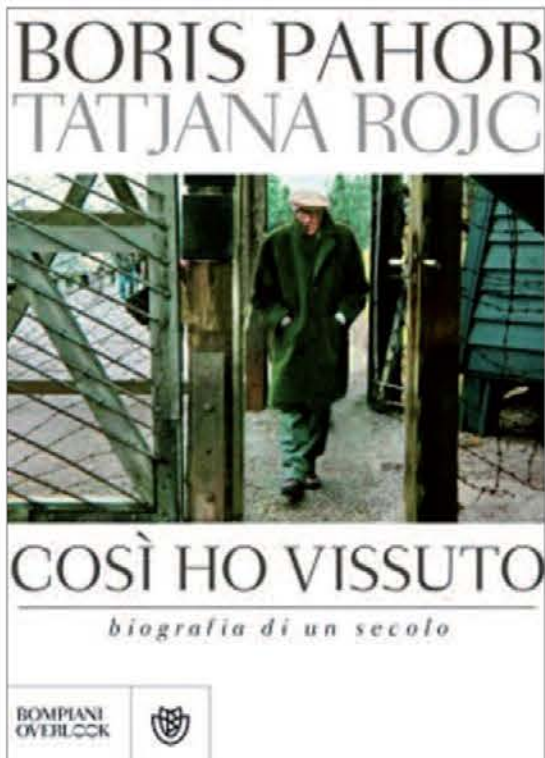
Borisa Pahorja cenim seveda kot pisatelja in kot intelektualca, globoko spoštujem njegovo življenjsko zgodbo, ki je pretresljiva, čeprav pisatelj sam o sebi pravi, da je antiheroj. Tu ne gre za herojstvo, tu gre predvsem za zavest, da je njegovo življenje emblematično, ker predstavlja zgodbo naših staršev, naših

o ljubezni, o odnosih med moškim in ženskim univerzumom. Njegove analize, njegovi nasveti so neprecenljivi. Boris Pahor je, kakor pravijo moji prijatelji, moški mojega življenja. Nenavadno je namreč, da lahko nekdo s tako kompleksno osebnostjo splete osebni, intimni odnos, kjer ni pri pogovori nobenih tabujev, kjer se oba lahko brezpogojno odpreta drug drugemu. To je MOJ Boris Pahor.

Zanima nas, kako je sploh prišlo do zamisli, da bi vi pripravili knjigo, ki je izšla pri Cankarjevi založbi ob Pahorjevi stoletnici.

Založba je pravzaprav leto 2013 posvetila stoletnici svojega “dragega in spoštovanega avtorja”. Glavni nosilec vseh projektov je bil urednik Zdravko Duša, meni nadvse drag človek, s katerim sodelujem že vrsto let: spoznala sva se, ko je pripravljala izid Pahorjevega Izbranega dela. Nato mi je poveril sestavo Pahorjeve Čitanke, ki je izšla v letu, ko je bila Ljubljana svetovna prestolnica knjige. Med nama je zrastle dragoceno prijateljstvo, ki je v tem letu bilo postavljeno pred veliko preizkušnjo: ko sva se dogovarjala za knjigo Tako sem živel, sva seveda imela v glavi vsak svojo zasnovo. Jaz sem trmasto vztrajala pri svojem in Zdravko mi je šele po izidu knjige priznal, da sem imela prav...

Skupaj sva delala tudi na ideji velikega mednarodnega simpozija Pahoriana v aprilu, sledila sem pripravi proslave v ljubljanski Operi, skratka: prepleta sva najino poklicno in zasebno zgodbo, tako da sem ga po malem že prepričala, da je v njem tudi neko liko Nabrežina... hecam se, seveda, in vem, da mi urednik ne bo zameril. Pri zasnovi knjige sva izhajala iz prepisa pogovorov, ki sem jih pred leti vodila s Pahorjem za tržaški Radio. Te pogovore sem nato nadgradila in

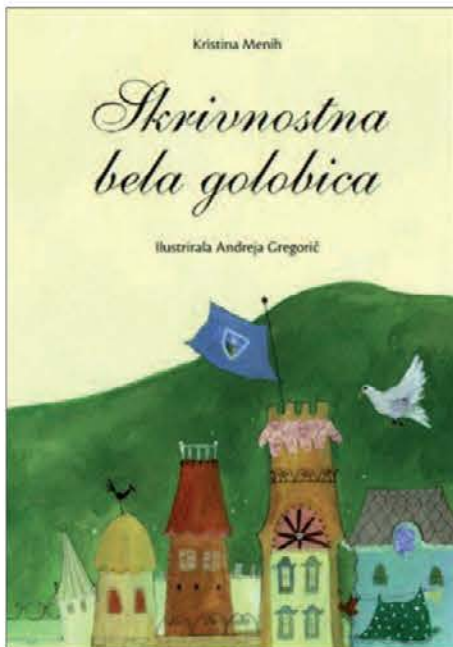
družin, nas vseh. In mi je njegova bližina nadvse dragocena, zelo rada ga imam, in ko slišim, da mu nagaja zdravje ali da se ne počuti dobro, me takoj prevzame tesnoba. Počasčena sem, ker mi je poklonil svoje zaupanje, svoje prijateljstvo, kar je nadvse dragoceno. Zaupam mu lahko svoje veselje in svojo žalost, spremlja me v sončnih in mračnih dneh, za kar sem mu nadvse hvaležna. Pred kratkim sva ga z drago prijateljico pospremili na oddih v Slovenijo. Triurna pot je minila kot bi trenil, govor je bil

Založba Ajda / Izšla je nova slikanica Furbasta izolska golobica

Otroke, mlade in odrasle bralce vabimo, da si v Mestni knjižnici Izola izposodijo novo slikanico z naslovom *Skrivnostna bela golobica*, ki jo je po starodavni legendi napisala Kristina Menih iz Izole. Knjiga je izšla v Murski Soboti pri Založbi Ajda in je 37. po vrsti v zbirki *Iz zibelke*. Založba Ajda je ena redkih slovenskih založb, ki izdaja izključno dela slovenskih avtorjev, z zbirko *Iz zibelke* pa skrbi za izdajanje slovenskih ljudskih pravljic, legend, povedk in drugih zgodb iz zakladnice ljudskega pripovedništva. Odlične ilustracije v pastelnih in sončno rumenih barvah, kakršne so značilne za poletja ob morju, so delo Andreje Gregorič in lepo dopolnjujejo pravljico. V slikanici

Skrivnostna bela golobica je za vedno ohranjena legenda o tem, kako je “furbasta” (prav to domačo besedo je uporabila Kristina) golobica s pomočjo zavetnika Izole sv. Mavra rešila Izolo pred napadom Genovežanov. Seveda so Genovežani v tej slikanici zamenjali gusarji, ki so dosti bolj pravljici in bliže otroškemu dožemanju kot Genovežani. Kristina je v pravljici, ki se prenaša z izročilom iz roda v rod, vdahnila tudi nekaj iz svoje bogate domišljije in jo otrokom prenesla v izbranem poetičnem jeziku. Vlado Ostrouška je o knjigi zapisal: “Skrivnostna zgodba izolske bele golobice morda v bralcih vzbuja dvom, ali se je

res vse tako zgodilo, kakor je zapisano v knjigi. Če so zgodbi verjeli pred 600 leti, zakaj ji ne bi verjeli tudi mi? Pravljica s prijetno vsebino,

kjer je dobrota nagrajena, je aktualna tudi danes. Le z dobroto lahko gradimo lepši in pravičnejši svet. Če bi se ravnali po nauku te zgodbe,

prepleta v štiri paralelne zgodbe: Pahorjeva zgodba v prvi osebi, njegova pripoved skozi odlomke iz njegovega opusa, pripoved skozi bogato bero fotografij, ter moja kontekstualizacija, ki to zgodbo umešča v zgodovinsko dogajanje Pahorjevega stoletja v Trstu, Italiji, na Slovenskem in v Evropi.

Kako pa je prišlo do italijanske izdaje knjige?

Srečno naključje je hotelo, da mi je gospa Sara Gruden, pranečakinja Iga Grudna, predstavila svojo dobro prijateljico Elisabetto Sgarbi, glavno urednico založbe Bompiani. Srečali sva se na podelitvi nagrade Campiello v Benetkah, nato v Trstu: govor je bil o drugačnih založniških projektih... Moja draga Sara pa je Elisabetti in Mariu Andreoseju, glavnemu literarnemu uredniku skupine RCS Libri iz Milana, v katero spada tudi Bompiani, zaupala, da pripravljam Pahorjevo monografijo. Sama sem modro molčala, ker je bila knjiga šele v zasnovi... V trenutku je završalo: poklicali smo Zdravko Dušo, to je bilo enkrat okrog poldne, ob kapučinu v hotelu Savoya Excelsior v Trstu. Čez nekaj ur je Cankarjeva založba po elektronski pošti že prejela pogodbeno ponudbo za odkup avtorskih pravic.

Če bi morali v nekaj besedah, stavkih morda, strniti glavne odlike Pahorjevega dela, bi zapisali, da...

Pahorjevo delo predstavlja zgodovinsko pričevanje o “ponižanih in razžaljenih”, ki se iz epske naracije prelevi v lirčno izpoved. Gre za etično in estetsko dejanje, za dragoceno misel in opomin. Za zavest, da je nujno “stati in obstati” in da je edina možna rešitev za človeka pravzaprav ljubezen, rešilna in odrešilna sila. Ljubezen kot lepota, ki rešuje svet, po Dostojevskem.

Na vprašanje, kako v enem stavku označujem Borisa Pahorja, sem pred časom sam

dejal, da je to naš Albert Camus, svetovljan visokih etičnih in moralnih načel, zadržan v slovenski jezik in naš svet, bi se s tem strinjali?

Absolutno: in s Camusom odprt v Mediteran.

Vaše literarne študije odlikujejo zelo jasen, razumljiv jezik, znanje, predvsem pa izjemna sinteza, s katero pokažete na temeljne točke,

večnost, njegovo skromnost, njegov življenjski kategorični imperativ, njegovo vero, za katero avtor sam priznava, da sloni na temelju racionalne misli in zavesti človeške limite.

A je vam razumljivo, zakaj roman V Sibilih vetru, ki je po mojem skromnem mnenju še vedno najboljši slovenski roman, ni ponatisnjen in ga moramo ljubitelji

odlične slovenske literature iskati po antikvariatih ali pa hoditi v knjižnico na izposoj? Srčno upam in apeliram na Cankarjevo založbo in na izjemno rafiniranega urednika, kakršen je Zdravko Duša, da bi Alojza Rebulo ob njegovi devetdesetletnici počastili s ponatisom tega izjemnega dela, za katerega bi z veseljem prispevala spremno besedo, kar bi mi bilo v čast

Foto IG

na bistvo pisateljevega dela, kar je odlika, ki jo cenimo predvsem tisti, ki imamo književnost radi, a so nam tuje vse tiste pisave, za katere se nam zdi, da so same sebi namen. Ste morda tako nazorno jasni tudi zato, ker že leta pišete za Radio Trst A in radijski medij zahteva od avtorja, da je jasen, poveden, razumljiv?

Prepričana sem, da je vloga posrednika predvsem v tem, da analizira in da poda sintezo svoje analize. Radijski medij mi je nedvomno pomagal. Ko sem sama začela sodelovati s tržaško radijsko postajo, je bila prva zahteva ta, da smo avtorji suvereni v jeziku in v tematiki, o kateri pišemo. Zahvaljujem se vam za tako laskavo pohvalo. Večkrat se zgođi, da moram svoje eseje zapisati v dveh jezikih: in ko prevajam sebe, kar pomeni, da sem lahko svobodna, takoj vem, kje me je zaneslo. In ker pri sebi ne prenašam samovšečne zagledanosti, je ne prenašam niti pri drugih avtorjih. Skratka, “l'art pour l'art” iz domačih in tujih Parnasov je eden tistih -izmov, ki mi ne pripadajo.

V svojem bogatem delu ste imeli srečo spoznati vrsto slovenskih književnikov, pripravili ste več oddaj o njih, pisali ste o veliko moških in ženah, pa vendar imate poseben odnos prav do Borisa Pahorja, saj ste ena najboljših poznavalk našega pisatelja in vaše druge ljubezni, če smemo tako reči, ki je Alojz Rebula. Zakaj imate radi Alojza Rebulo? To smo si upali napisati zato, ker se iz vašega pisanja in govorjenja razume, da ga imate iskreno radi.

Alojz Rebula je bil moj profesor. Njemu, Miroslavu Košuti in Ivanki Hergold sem hvaležna, ker so v meni spodbudili smisel za kritično razmišljanje in ljubezen do slovenskega jezika in književnosti. Alojza Rebulo imam za svojega najbolj pomembnega mentorja, odstrl mi je marsikatero obzorje, postavil temelje moji literarni in filozofski radovednosti, ki je pri njem dobila tisto prepotrebno osnovo, na kateri sem potem lahko gradila. Alojz Rebula pa mi je tudi človeško izjemno blizu, izjemno drag: občudujem njegovo člo-

in zadoščenje. Bliža se devetdesetletnica Alojza Rebule, smemo od vas pričakovati kako novo študijo o njem, morda kako njegovo pogovorov z njim?

Pred, ja, zdaj že petimi leti, je izšla moja knjiga Pogovori z Alojzom Rebulo, na katero sem posebej ponosna. In Koledar Celjske Mohorjeve založbe je pravkar objavil moj esej ob pisateljevi devetdesetletnici. Vesela bi bila, če bi lahko še kaj prispevala: predvsem pa bi bila vesela, če bi Alojz Rebula še utrdil svojo prisotnost med italijanskimi bralci, da bi skratka potrdil uspeh, ki ga je doživel njegov prevod romana Nokturno za Primorsko. In za to si bom, kolikor bo mogoče, tudi sama prizadevala.

Ogromno delate, nastopate, pišete, veliko ste prisotni v našem kulturnem življenju. Kako vse to zmorete?

Srečo sem imela, ker sem si izbrala zelo hvaležen poklic: v besedo sem zaljubljena, ne morem in ne znam odmaknjenost ravnati z njo, kar sem večkrat zelo drago plačala. Danes lahko rečem, da sem hvaležna za vse, kar se dogaja okoli mene in v meni. Življenje mi je dalo zelo veliko, odvzelo marsikaj, ampak rekla bom z besedami Borisa Pahorja: hvaležna sem, da ljubim in da sem ljubljena. Hvaležna sem za svojo družino (predvsem za mamo in tati, ki sta oba že dolgo v Neznani domovini in ki sta nama z bratom dala trdne etične temelje) in za čudovite prijatelje, brez katerih ne bi zmogla vsega, kar delam: to leto je bilo izjemno naporno in prav najbližji prijatelji so blažili moje strahove in tesnobe ter spodbujali mojo zavest, da sem na pravi poti. In hvaležna sem za to, da pripadam svetlu in času, ki me še vedno preseneča.

Ko vam ob koncu voščimo vsele božične praznike in veliko dobrega, lepega v novem letu, ki je pred vrati, imamo zadnje vprašanje za vas: Kaj najraje sami berete in kaj sedaj berete?

Najraje berem poezijo. In še vedno imam ob sebi svojega Srečka Kosovega, avtorja, ki me je najbolj zaznamoval. Brez njega si življenja skoraj ne bi mogla predstavljati.

Jurij Paljč

Očke, uprte v prihodnost Božični kalejdoskop

V mansardi je bilo končno vse tiho. Končno je bil mir, blaženi mir v najnežnejši noči v letu.

Ljudje so se vračali od polnočnice, polni prekipevajoče vrljivosti in radosti, polni otroških spominov, polni stiskov rok in voščil, pa še poljubčkov, toplih in tistih čokoladnih. Pred kako uro so zapustili mize z ostanki ribje pojedine, otočke polente v rečicah polenovke, kot se spodobi za jedilnik božične vigiliije, pospravili so ostanke panetona v polivinil, da se ne osuši. Polnih želodcev in praznih denarnic, ki so se osušile v adventnih nakupih daril za otroke, mamo, očeta, moža, ženo, sestro, brata, bratrance, taščo, snaho, najdražjo prijateljico, sosedo, znanko, kolege..., so se po skupnem pričakovanju Božiča ob obloženi mizi le redki odločili za obisk polnočnice v podeželski cerkvi. Tako, kot je običaj. Nekaj otroško ljubkega je v tem oživiljanju božičnih navad, manjka samo še sneg, ki ga v tem času že nekaj let ni. Vedno zapade prej in skopni, ali pa kasneje in se z novim sneženjem naklada tja do konca marca. Ni več tako, kot je bilo včasih.

Nekdaj so bili Božiči beli in tihi in domačnostni. Ko bi le mogli pričarati vzdušje tistih časov! Pa ni mogoče, kljub vsej tehniki, kljub videokameram, kljub inteligentnim telefonom, kljub tablicam, kljub internetnim povezavam. Nekaj je sicer starih fotografij, a kaj ko nekdanji ni bilo v navadi poslikavati zbrano žlahto, in tako so le redka pričevanja nekdanjih praznovanj.

Danes je ostalo samo tisto mehko občutje, ki se dviguje iz pozabe takoj po Miklavževem. Neslišno si utira svoj prostorček pod modno bižuterijo, pod novo zlato ogrlico, pod svilen Diorjevo kravato, pod kašmirovim šalom, pod mehko svilo. Pa narašča in narašča, se prebije skozi mrzlične decembrske dni, skoči še na predbožične smuči, v slaščičarno po presnitz ali putizzo, po steklenico najboljšega vina... in že pristane na večerji božične vigiliije. Danes je v modi tudi turistična kmetija, sicer pa na Božič, kot že vrsto let, kosilo v restavraciji s tipičnimi jedmi, odličnim vinom, za zaključek potica.

Kriza je, kriza. Evropska, svetovna, italijanska, slo-

venska, kraška, zamejska. Kriza svetovnega trga, evropskih bank, nihanja borz, padanja delnic in stečajev podjetij, tajkunskih in finančnih spletk, kopičenja kapitalov v davčnih oazah, sleparskih slamnatih mož, preoblečenega berluskonizma. Skratka, kriza povsod. A dobro je vsaj enkrat, dvakrat na leto pozabiti, izriniti iz zavesti vso to grdobijo sveta. In dobro je pomisliti na reveže. In vsaj enkrat letno darovati za potrebne.

Ja, saj podprem kako našo organizacijo! Ja, v cerk-

vi je bila nabirka za misijone, veliko je slovenskih misijonarjev, dala sem za Madagaskar. Pa Caritas - stalno jih podpiram - veš, veliko starih oblek in torbic in čevljev imam. Veliko otroških oblačil se mi je nakopičilo, radi se jih rešimo, omare so prepolne. Telethon, dobrodelni koncerti, nabirke, pomagajmo preizkušenim, klic v silo. Saj kdaj pa kdaj komu stresem kak evro v klubuk. Vendar jih je preveč, teh revežev in siromakov, za vsakim vogalom, pred pekarno, pred samopostrežbo, pred cerkvijo po nedeljski maši. Temnopolti iskalci sreče, olivno

barviti goslači čardaša, brezdomci. Preveč jih je, preveč. Vendar dam svoj dar. In je Božič. Sicer brez tistega nekdanjega občutja, vendar je Božič. Ko po polnočnici pošljem kopico esemesov in pokličem po telefonu prijatelje.

V cerkvi so še odmevali sladki zvoki božične melodije.

Sveta noč, blažena noč...

Vaška mladina je z iskrami v očeh objemala prijatelje, se rokovala z znanci, iskala na stopnišču znani obraz dekleta in fanta, ki ju ni bilo, iskala še tega in onega za voščilo, stisk dlani, poljub, delila iskrene čestitke, želje in srečo staršem, starejšim znancem. Nekaj je bilo neznanih obrazov, iz mesta, drugega jezika in navad, a so se tako pomešali med vaščane, da nisi imel občutka tujosti. Božič je ostal naš, iskren, doživet, tak kot včasih za vse tiste, ki verjamejo vanj.

Petra ni bilo. Manjkala je njegova spročenost, manjkal je njegov nasmeh. Kljub dobrim namenom je kot hlod omahnil pred televizijskim sprejemnikom, truden in uničen.

Peter je bil zaposlen pri nekem zasebniku, ki je izkoriščal njegovo znanje informatike do zadnjega diha, moral je delati tudi ob sobotah, celo ob nedeljah, včasih je ostajal v uradu do poznih ur, da se je Asja jezila. Direktor je plačeval sicer dokaj redno do oktobra, potem pa se je plačevanje ustavilo. Kriza, ni denarja, stranke ne plačujejo redno, nakopičilo se je nekaj dolga. Letos ne bo trinajste plače. Kazalo je, da niti plače za oktober in november ne bo, kaj šele za praznične nakupe. Petra je zelo skrbelo, Asja, ki je sicer z odliko doštudirala na pravni fakulteti, je že kako leto zamen pošiljala prošnje za zaposlitev desno in levo, a zvečine brez odgovora. Delala je po malem v kakem baru, nekaj mesecev je dobila provizijo na zavarovalnici za prodane police, vendar nič trajnejšega, konkretnega, primernega njeni izobrazbi.

"Ko bom dobila službo, se bova poročila", je govorila Asja.

"Ja, ko bom prihranil vsaj par tisoč evrov, bova začela gledati za stanovanjem", je upal Peter.

"Peter, jaz bi rada živela na Krasu, ne v kakšni mestni luknji. Niti ne v kakšni mansardi. Ne prenesem smoga, ne bi mogla", je dodajala Asja.

"Zvezdica, ne skrb, če vsak mesec prihranim dve sto evrov, je v dveh letih dva tisoč štiristo evrov. Lahko plačam kak mesec najemnino naprej, tako da bova krita", je razmišljal Peter.

Upanje v dveh parih oči ni ugasnilo. Sanje so dolgo barvale njune zatone in rožnato barvo. Živela sta večno pomlad.

V aprilu je Asja bila prinesla na zmenek eksplozivno novico: "Noseča sem".

Peter je prvi hip odrevenel: "Kako? Pa saj nimava nič, niti stalne službe".

Zvezdica Asja se je zaiskrila: "Si misliš, mamica bom postala?"!

Peter jo je objel in pobožal: "Si gotova?"

Asja se je veselila: "Sem. Kdo ve, kaj bo, fantek ali punčka?"!

Peter je bil treznejši: "Kaj bova? Kdaj bi se moralo roditi?"

Asja je dahnila: "Tam prve dni decembra..."

Besede so se redčile, začele so se kopičiti temne misli. Nista imela denarja, nista imela stanovanja. Dolgo sta odganjala grde misli. Sredi velike svetovne krize, on brez plače, ona brez zaposlitve.

A zmagalo je upanje.

Medijski mlini so vse poletje mleli globoko evropsko finančno krizo, ljudje so pogosto mlatili prazno slamo, Asjina postava se je spreminjala in postajala vse bolj okrogla. Njeni starši so jima ponudili roko in dali na razpolago prazno tetino stanovanje v mestnem središču. V petem nadstropju. V bloku brez dvigala. *Pravi obup! Kako bova vlačila gor in dol po stopnicah otročka, voziček, pa še nakupe!*

Potem se je v adventu na ta svet prismejalo novo upanje. Asji in Petru se je pridružila dojenčica, ki je prinesla veliko veselja, radosti, pa tudi skrbi. Imenovala sta jo Nada. Bila je mehka, puhasta človeška stvarca. Asja jo je zibala, dojila, nosila na prsih, Peter jo je v neprespanih nočeh vozil z vozičkom po hiši, pripravljal bebi čajček za pomirjanje trebušnih krčev, jo previjal in potem ko je Nada, pomirjena in nahranjena, zaspala za kako urico, največkrat omahnil kar na divanu pred televizijo.

Sveta noč, blažena noč, vse že spi, je polnoč, - je bilo potihoma slišati iz televizijskega sprejemnika. V eni najdaljših noči v letu, v noči Jezuščkovega rojstva, je v tisti mestni mansardi otroški jok končno potihnil. Peter je že spet zaspal pred televizorjem, Asja pa kar v naslanjaču.

V mansardi je bilo končno vse tiho. A še pred jutrom bo dojenčica Nada spet odprla svoje majcene očke in zavekala, da jo mamica nahrani.

Nada, ta jokajoči, mali drobižek, z očkami, uprtimi v prihodnost.

Majda Artač

Glasbena matica Uspehi mladih gojencev so šoli v ponos

Preverjati kakovost študijskih napredkov na osnovi besed mentorja ali mnenj sorodnikov in prijateljev očitno ni dovolj, zato se učenci in profesorji glasbenih šol trudijo, da bi s tekmovalnimi preizkušnjami predstavili svoje delo žiriji strokovnjakov, da bi ga ocenili. Dober dosežek na tekmovalju je lepo zadoščenje tudi za šolo, zato je Glasbena matica pred kratkim zabeležila s posebnim ponosom celo vrsto tekmovalnih uspehov v oddelkih za klavir in violino. Kljub temu da se je šolsko leto začelo pred kratkim, je pianist Max Zuliani iz razreda prof. Tamare Ražem uspešno ključoval zahtevam prestižnega mednarodnega tekmovanja Citta' di Gorizia, na katerem je prejel prvo nagrado. Žirijo so sestavljali ukrajinski koncertant Pavel Gilllov, Klaus Kaufmann iz salzburskega Mozarteuma, Vincenzo Balzani in Massimo Gon kot predstavnika italijanskih konservatorijev ter umetniški vodja tekmovanja Sijavuš Gadžijev. V njegovi kategoriji je tekmovalo 12 pianistov iz Italije, Srbije, Makedonije in Francije. Kot je poudarila njegova mentorica, je bila absolutna prva nagrada s 95 točkami zaslužen dosežek: "To tekmovalje spada med najboljša na mednarodni ravni. Prijavili smo se zaradi dodatne izkušnje, konfrontacije z vrstniki in različnimi klavirskimi šolami. Max je zaigral Allegro molto iz Mozartove sonate KV 457, Etido Moszkovskega, Glasbeni trenutek Sergeja Rachmaninova in še Mercutio iz suite Romeo in Julija Sergeja Prokofjeva. S takim programom je lahko prikazal široko paleto tehničnih in stilnih značilnosti". Nekaj dni kasneje se je zbirka priznanj na šoli

Bogdan Kralj, ravnatelj GM (foto IG)

talenta ali sposobnosti. Tudi starši morajo biti motivirani, da stojijo otrokom ob strani s svojo podporo in spodbudami. Učitelj mora tehtno premisliti, s katerimi učenci si lahko privoščijo kaj takega in s katerimi ne. Publika tradicionalnih nastopov zaploska tudi, ko poslušajo slabo izvedbo, žirija pa izrazi svoje objektivno mnenje o učenca. Šestletna Alida je tak primer učenca, s katerim se spleča poskusiti iti na tekmovalje. Ima čudovit posluš, je hitra pri učenju, program je bil v njenem dometu, zato lahko nastopa sproščeno tudi pred komisijo".

PAL

Razmišljanje Cerkvena glasba v dialogu s kulturo

Slovenci radi pojemo. Tudi naša manjšina v Italiji je znana po pevskih zborih po vaseh, kjer se pevci trudijo za lepo petje in glasbo ob raznih praznikih in pri bogoslužju. Zato bi rad z vami delil nekaj razmišljanj o glasbi in posebej o liturgični glasbi. Priznati je treba, da so prav naši pevski zbori vztrajali v težkih časih pred drugo svetovno vojno in po njej ter s tem ohranjali vero in narodno pripadnost. Danes pa obstaja nevarnost, da bi ta zaklad razvrednotili, ker primanjkuje ciljev in vrednot. Zato si moramo prizadevati, da ohranimo in obogatimo našo dragoceno slovensko glasbeno kulturo!

Osrednje vprašanje pri cerkveni glasbi se nanaša na povezavo med starim in novim, kako naj se inkulturira v današnjem svetu. Pri tem se lahko zapletemo v nekatere napake, o katerih moramo pozorno razmišljati.

Mnogi so prepričani, da inkulturacija pomeni začetni znova, da je treba zavrniti liturgično in glasbeno dediščino, iz katere izhajamo, in se prilagoditi modnim težjam v sodobni glasbi. Krščanstvo se je res razvilo v določenih kulturnih razmerah, v katerih so nastale velike umetnine, ki so odlično sredstvo evanđeljskega oznanila v liturgiji in glasbi. Zato jih je treba ohranjati, poustvarjati in oživljati tudi v današnjem času. Prav tako je krščanstvo dejavno v današnjem času in ga navdihuje, se izraža v sodobni govorici in kulturi. Toda pri tem ne sme pozabiti povezave s prejšnjimi obdobji. Nova ustvarjalnost tako izhaja iz izročila in postopoma tudi sama postane izročilo. Preteklost ni breme, ampak priložnost za nov razcvet ter življenje. Gregorijansko petje in polifonija sta bila dolga stoletja v središču liturgičnega repertoarja katoliške Cerkve. Potem so nastale druge oblike glasbenega izraza, ki se tudi povezujejo s predhodnim izročilom. Lahko bi rekli, da so to naši "predniki", ki jih moramo spoštovati in ljubiti. Zato je odveč vsako zavračanje izročila in naših korenin. Nikakor pa se ne bo obnesla tista struja, ki meni, da je treba zavreči vse staro in začetni povsem znova, iz nič. Poznanje in vključevanje korenin nam pomaga, da moremo ustvariti nekaj zares novega.

Druga napaka pa je po mojem mnenju kulturnega izvora, da istovetijo kulturo nekega naroda s tem, kar je v resnici samo neka kultura, ki so jo ustvarili mediji. To pripelje do sprejemanja in posnemanja potrošniške glasbe v liturgiji, kar je povsem napačen kontekst. Že kardinal

Ratzinger je opozarjal, da taka glasba ne more biti resničen izraz ljudstva, ker je zgolj rezultat nekaterih potrošniških strategij. Na to bi lahko odgovorili, da je bila včasih v preteklosti glasba sad določenih cerkvenih in političnih strategij. Njen cilj pa ni

bil, da bi postala ljudska, čeprav je bila gotovo namenjena ljudstvu. Bila je velika umetnost, namenjena vsem. Tako imenovana operna glasba v 19. stoletju je bila velik primer inkulturacije v cerkveno glasbo. Čeprav je bila z umetniškega vidika zelo vredna, ni bila končno sprejeta v liturgijo, ker tja ni spadala in ni odgovarjala liturgičnim zahtevam. Ob njej je nastal nov repertoar, bolj primeren za liturgično rabo. Kot pravi sveti Pavel: treba je vse pregledati in ohraniti, kar je dobro. Ne smemo se prilagoditi modnim muham in temu, kar ni cerkvena glasba.

Ne nazadnje tudi ne drži prepričanje, da je sprejemljiva samo tista cerkvena glasba, ki je blizu širšim ljudskim množicam. Potrebna je tudi glasba, ki jo ustvarjajo vrhunski skladatelji in izvajalci. Takšne glasbene in duhovne elite morajo ustvarjati za skupno dobro, da bo-

gatijo kulturo ljudstva. Preseči je treba razmišljanje, da mora nastajati cerkvena glasba spontano iz določene skupnosti in naroda. Ljudska glasba ni vedno to, kar ljudje poslušajo. Med mlajšo in srednjo generacijo več narodov je danes prisotna ameriška pop in rap glasba namesto domače ljudske glasbe. Katero glasbo je treba v tem primeru inkulturirati?

Vsekakor velja, da inkulturacija ne sme biti odtujenost in izkoreninjenje iz lastne kulture. Poglobiti se je treba v lastno izročilo, da bi se mogli odpreti novi kulturni in verski ustvarjalnosti. Kar so nam zapustili predniki, je za nas priložnost, da bi zaživeli v navdihom novih načinov.

Mirko Butkovič

CRONACHE ISONTINE

CRONICHIS LISUNTINIS - POSOŠKA KRONIKA

quotidiano online della Provincia di Gorizia
il cuotidian in linie de Provincie di Gurize
spletni dnevnik Pokrajine Gorica

www.cronacheisontine.eu

Il progetto è realizzato dalla Provincia di Gorizia e finanziato dalla Regione Friuli Venezia Giulia, ai sensi delle leggi 482/99, 38/01 e della L.R. 26/07.

Il progetto è realizzato da Provincie di Gorizia e finanziato da Regione Friuli Venezia Giulia, ai sensi delle leggi 482/99, 38/01 e della L.R. 26/07.

Projekt izvajajo Pokrajina Gorica, financirano pa ga Deželna Furlanija Julijska krajina v okviru zakonov 482/99 in 38/01 ter deželnega zakona 26/07.

Questa edizione di Cronache Isontine è la trasposizione in cartaceo di www.cronacheisontine.eu, un quotidiano di informazione on-line della Provincia di Gorizia completamente in tre lingue: italiano, sloveno e friulano.

Su www.cronacheisontine.eu potrete trovare ogni giorno notizie di cronaca, eventi, approfondimenti, video e foto riguardanti il nostro territorio transfrontaliero. Ma anche uno spazio a disposizione di tutti coloro che volessero pubblicare un proprio racconto breve o una loro poesia.

Tanta informazione libera che la Provincia di Gorizia mette a disposizione dei cittadini, attraverso il lavoro dei suoi Uffici stampa e comunicazione e Ufficio identità linguistiche. Un modo per vivere e descrivere il nostro territorio isontino, per valorizzarlo ulteriormente, per renderlo unico.

Cheste edizion di Cronichis Lisuntinis e je la trasposizion su cjarte di www.cronacheisontine.eu, un cuotidian di informazion in linie de Provincie di Gurize fûr par fûr in trê lenghis: talian, sloven e furlan.

Su www.cronacheisontine.eu o podês cjatâ ogni di notiziis di croniche, events, aprofondiments, videos e fotos che a integnin il nestri teritori transfrontalîr. Al è ançe un spazi a disposizion di ducj chei che a volessin publicâ une lôr conte curte o une lôr poesie.

Tante informazion libare che la Provincie di Gurize e met a disposizion dai citadins, a travers il lavôr dai siei Uffici Stampe e comunicazion e Uffici Identitâts linguistiche, di un grup di zovins tirocinants, des associazions slovenis SKGZ e SSO e de Filologjiche Furlane. Un mût par vivi e contâ il nestri teritori lisuntin e valorizâlu ancjemò plui, cun chê rindilu unic.

Ta izdaja Posoške kronike je tiskana oblika spletne strani www.cronacheisontine.eu, spletnega dnevnika Pokrajine Gorica v italijanskem, slovenskem in furlanskem jeziku.

Na spletni strani www.cronacheisontine.eu lahko vsak dan najdete kroniko, dogajanja, poglobitve, posnetke in slike našega čezmejnega prostora. Na strani lahko tudi objavite kratke pripovedi in poezije.

Veliko je prostih informacij, ki jih Pokrajina daje na razpolago vsem prebivalcem, z delom Tiskovnega urada in Urada za jezikovne identitete. Namen spletne strani je vrednotenje posebnosti in edinstvenosti našega teritorija.

Il presidente della Provincia di Gorizia
Il president de Provincie di Gurize
Predsednik Pokrajine Gorica
Enrico Gherghetta

Ufficio stampa della Provincia di Gorizia - corso Italia 55 - 34170 Gorizia - tel. 0481.385278 - cell. 349.8048237 - fax 0481.536354 - www.provincia.gorizia.it - ufficiostampa@provincia.gorizia.it

Progetto "Carso 2014+"

Valorizzare il Carso goriziano come luogo storico, culturale e monumentale, legato alle vicende della Prima guerra mondiale, ma anche come territorio in cui si fondono elementi unici del paesaggio, di flora e di fauna, turistici ed enogastronomici.

È quanto si propone "Carso 2014+", progetto fortemente voluto già dal 2008 dalla Provincia di Gorizia e in cui il "2014" si rifà al centenario dello scoppio della Grande Guerra, mentre il "+" rappresenta l'impegno a proseguire in quest'opera di valorizzazione anche oltre il prossimo anno.

Un progetto, dunque, di promozione del turismo storico, culturale e naturalistico, che realizzerà, all'interno dei siti militari e dell'intero territorio del Carso Goriziano, un vero e proprio museo all'aperto, dove sarà possibile vedere, capire e riflettere su quello che successe cent'anni fa nella storia europea, ammirando allo stesso tempo un ambiente naturale particolarmente suggestivo.

Carso 2014+ è un progetto della Provincia di Gorizia, che mette assieme – grazie a un protocollo d'intesa – anche la Regione Friuli Venezia Giulia, la CCIAA di Gorizia, il Commissariato Generale per le Onoranze ai Caduti in Guerra e i Comuni carsici, vale a dire Fogliano Redipuglia, Monfalcone, Sagrado, Doberdò del Lago, Savogna d'Isonzo – Obcina Sovodnje ob Soci, Ronchi dei Legionari, oltre a numerose associazioni. Un accordo in cui tutti i sottoscrittori si sono impegnati per nove anni a svolgere tutte le attività di riqualificazione del territorio carsico, con la regia della Provincia di Gorizia. Allo sforzo dell'ente pubblico, si aggiunge anche quello dei privati, in particolare nel settore dell'agroalimentare e della vitivinicoltura.

Interventi per 4 milioni e mezzo di euro, che sono stati progettati – con il minimo impatto ambientale – dal noto architetto paesaggista Andreas Kipar.

Progjet "Cjars 2014+"

Valorizâ il Cjars gurizan come lûc storic, culturâl e monumentâl, peât ai fats de prime vuere mondiâl, ma ancje teritori dulà che si fondin elements unics dal paisaç tant che flore, faune adun cun chei turistics e enogastronomicis.

Dut chest al ven proponût di "Cjars 2014+", progjet che la Provincie di Gurize e veve volût cun fuarce za dal 2008, il "2014" che si cjate tal non al rimande al centenari dal inizi de prime vuere e il "+" al rapresente l'impegn a lâ indenant cun cheste opare di valorizazion no dome vie pal prossim an, ma ancje daspò.

Un progjet di promozion dal turisim storic, culturâl e naturalistic che al realizarà, tai sîts militârs e in dut il teritori dal Cjars Gurizan, un museu tal viert dulà che si podarà viodi, capî e pensâi sore a ce che al è succedût cent agns indaûr te storie europeane, gjoldint tal stes timp di un ambient naturâl pardabon sugjessîf.

Cjars 2014+ al è un progjet de Provincie di Gurize che al met adun – in graciis di un protocol di intese – ancje la Regjon Friûl - Vignesie Julie, la CCIAA di Gurize, il Comissariât Gjenerâl pes Onorancis ai Muarts in Vuere e i Comuns dal Cjars:

Foian Redipue, Monfalcon, Segrât, Dobardò, Savogne, Roncjis di Monfalcon, parie cuntune vore di associazions. Un pat là che ducj i firmataris si son impegnâts par nûf agns a fâ dutis lis ativitâts di ricualificazion dal teritori dal Cjars, sot la regjie de Provincie di Gurize. Al sfuarç dal ent public si zonte ancje chel dai privâts, in particolâr chei dal setôr agroalimentâr e de vitiviniculture.

A son intervenzents par un totâl di 4 milions di euros, che a son stâts progjetâts – ridusint al minim l'impât ambientâl – dal famôs architêt paisazist Andreas Kipar.

Projekt "Kras 2014+"

Projekt "Kras 2014+" ima namen ovrednotiti goriški Kras kot zgodovinski, kulturni in spomeniški prostor, povezan z vojnim dogajanjem med prvo svetovno vojno, a tudi kot poseben kraj, kjer se spajajo edinstvenost krajine, flore in favne ter turistične, kulinarčne in vinarske posebnosti.

Pokrajina Gorica je že leta 2008 začela z izvajanjem projekta »Kras 2014+«, kjer »2014« spominja na stoletnico izbruha prve svetovne vojne, medtem pa »+« predstavlja voljo in željo, da se projekt nadaljuje tudi po letu 2014.

Projekt ima kot glavni cilj turistično promocijo na področju zgodovine, kulture in narave. Na goriškem Krasu, tudi tam, kjer so bila nekoč bojišča, je predvidena realizacija muzeja na prostem, kjer bosta možna ogled in razmišljanje o tem, kaj se je na istem kraju dogajalo pred stotimi leti.

Kras 2014+ je projekt Pokrajine Gorica, ki preko skupnega dogovora združuje deželo FJK, Trgovinsko zbornico v Gorici, Generalni komisariat za počastitev spomina na padle med prvo svetovno vojno in kraške občine, to so: Sovodnje ob Soči, Ronke, Doberdob, Zagraj, Tržič, Foljan – Redipulja, poleg številnih združenj. Posege v skupni vrednosti 4,5 milijonov evrov je načrtoval znani krajinski arhitekt Andreas Kipar z minimalnimi vplivi na okolje.

grafica goriziana

tipografia printing house
tiskarna buchdruckerei

— — — — since 1966

34170 Gorica
Ul. Gregorčič, 18
tel. 0481 22116

fax 0481 22079
info@graficagoriziana.com

VRH SVETEGA MIHAELA

Tel. 0481.882488

www.devetak.com

OKUSNE DOBROTE DOMAČE ZEMLJE

in sproščen oddih na Krasu v prostorih Lokande

*Čotova družina vošči vsem blagoslovljene
Božične praznike in srečno novo leto*

IL BOTTONE

Sošol Nadja

Kupuj v samem središču Gorice!

Izbira in kakovost brez primerjave

Vesele praznike!

TRAVNIK 26

zraven Katoliške knjigarne

JESTVINE PETER POVŠIČ

Tutti
MARKET

**Ulica Trieste 261
Gorica**

**ALUMINIJASTE
ZASTEKLITVE
KOVAŠKI IZDELKI**

Tabaj F.lli s.n.c.

Miloš in Rajmund

ŠTANDREŽ - GORICA
ul. A. Gregorčič 24

Tel. 0481/21514 • Faks 0481/21987 • barbara@tabaj.191.it

Gostilna «FRANC» **Pri Francetu**

*Domača kuhinja
Zaprto ob nedeljah
in ponedeljkih*

SOVODNJE OB SOČI (GO)
Prvomajska 86, tel. (0481) 882038

GORICA
Drevored
XX. Septembra, 134

Tel. 0481.82117
Faks 0481.548864

MARIO MUCCI S.R.L.

**PROIZVODNJA
IN INŠTALACIJA
KLEPARSTVA**

Ulica A. Gregorčič 20/2 • 34170 GORICA
Tel. 0481/21828 • Fax 0481/524657
info@muccilattonerie.com
www.muccilattonerie.com

**PRODAJA IN
POPRAVILA KOLES**

E. ČUK

GORICA - Trg Cavour 9 - Tel. 0481 535019

*Glej, zvezdice Božje migljajo lepo,
odprto široko je sveto nebo.*

*Duhovi nebeški se z raja vrste,
prepevajo slavo, na zemljo hite.*

*Obljuba predavna postala je res,
Zveličar je rojen ljudem iz nebes.*

PUBLISTAR

Publistar vam iz srca vošči vesel Božič in srečno novo leto!

Fabiola Pietro Orietta Elena Maria Rosa Paolo Daniela
Maurizio Giandaniele Simone Luca Daniele

Kratke

12. izmenjava luči miru odraslih skavtov Alpe Jadran

V nedeljo, 22. 12. 2013, bo potekalo v središču Trsta veliko srečanje odraslih skavtov iz štirih držav območja Alpe Jadran za izmenjavo betlehemske luči miru. Udeleženci bodo prispeli iz Veneta, Poadiža, Furlanije, Slovenije, Hrvaške in Avstrije. Podobna srečanja se vrstijo že 12 let, vsako leto v drugi državi. Letos je prišel na vrsto Trst.

Program prireditve je bogat; v njem sta predvsem dva pomembna dogodka:

- ob 11.30 bo na trgu Unita 'veliki zbor', na katerem bodo odrasli skavti prebrali svojo poslanico o gradnji miru na svetu in bodo podarili betlehemske luči županu in drugim predstavnikom oblasti in religij v Trstu; prisostvovali bodo tudi mladinske skavtske organizacije in javnost,

- ob 15. uri bo v cerkvi sv. Marije Snežne (S. Maria Maggiore) sveta maša, ki jo bo daroval tržaški škof msgr. Crepaldi; med mašo bodo skavti poklonili škofu betlehemske luči kot simbol miru in si jo bodo tudi medsebojno izmenjali.

Tega srečanja se bo udeležilo okrog 400 odraslih skavtov. Glavni organizator je deželno gibanje Movimento Adulti Scout Cattolici Italiani v sodelovanju s Slovensko zamejsko skavtsko organizacijo, ki bo tudi formalno zastopana s svojo zastavo.

Dodatne informacije so na voljo na spletni strani www.mascifvg.it

VZS Mitja Čuk / 25 let veselja in vzgoje!

Sklad Mitja Čuk je v našem prostoru pomembna in dragocena ustanova, saj že 25 let vsakdan spremlja tiste, ki jim naša družba, željna uspeha, standardov in tekmovalnosti, namenja premalo pozornosti. Od leta 1988 deluje središče za dnevno varstvo odraslih oseb s posebnimi potrebami, ki dolgo ni dobilo stalnega bivališča. Na srečo ima danes Vzgojno zaposlitveno središče Mitja Čuk ONLUS svoj sedež na Kontovelu in lahko krepí svoje poslanstvo: obogatiti in s kakovostjo napolniti življenje tistim, ki so brez ustrezne družinske in strokovne pozornosti obsojeni na rob družbe.

Pretekli teden smo v četrtek in petek lahko pozdravili 14 gojencev in njihove vzgojitelje ob častitljivi obletnici. Pesniško in likovno obarvanemu dnevu odprtih vrat je v prostorih Kulturnega doma na Proseku sledila uprizoritev igrice Ali bo imela Greta novo majčko?, za katero je poskrbel Barvana klapa. Koliko veselja in radosti smo doživeli! Barvito priredbo znane pravljice je uvedla predsednica Stanka Čuk, duša ustanove, ki je s toplimi besedami pozdravila nabito polno dvorano prijateljev, med katerimi je bilo veliko mladih solarjev. Med njimi ima posebno mesto proseška osnovna šola Avgust Černigoj; njen predstavnik učitelj Robi Sancin je opozoril na pomen truda in dela, da prijatelji Sklada pridejo "do nas in mi do njih".

Pod prisrčno taktirko vzgojiteljice Melite Malalan je "klapa" pozorno in navdihneno zaigrala smeha in veselja polno zgodbo, v kateri ji je skozi nevarnosti, letne čase in s skupnim sodelovanjem uspelo Greti obleči novo, čedno majico. Ploskanje in sodelovanje publike sta spremljali igralce vseh vrst, ki pa se niso, v slovenščini, italijanščini in dialektu, izkazali samo na odru. Neverjetno in vztrajno delo so že mesece prej dokazali za pripravo bogate scenografije, živobarvnih kostumov in mask, katerih skupni imenovalec je: veselje.

VZS Mitja Čuk prireja skupinske in individualne dejavnosti, ki so primerne sposobnostim, željam in potrebam gojencev. Poznamo jih po vsestranski aktivnosti: na področju športa vsako leto organizirajo mednarodni košarkarski turnir, trenirajo tudi plavanje, atletiko, balinanje, kolesarstvo in zimske športe. Redno se v centru vrstijo likovna, glasbena in gledališka dogajanja, ki varovance utrjujejo v medosebnih odnosih, individualnih veščinah, koordinaciji, govoru, samozavesti in koncentraciji. Zelo dejaven je dramski krožek, ki vsako leto organizira mednarodni Festivalop, veliko časa namenjajo tudi ročnim delom, ki jih lahko občudujemo na številnih razstavah in sejmih. Naj živi VZS Mitja Čuk, saj je tam vsakdo zmagovalček! / Jernej Šček

29. decembra pri Sv. Ivanu v Trstu

26. Nagrado Dušana Černeta bodo prejele šolske sestre

Šolske sestre tržaške province sv. Petra in Pavla, ki so dejavne na Tržaškem, Goriškem, v Kanalski dolini, pa tudi v Kairu in Aleksandriji v Egiptu, bodo za svoje plodno versko, vzgojno, šolsko, kulturno in socialno delo prejele 26. Nagrado Dušana Černeta. Podelitev bo v nedeljo, 29. decembra, ob 16. uri v njihovem provincialnem domu oz. Zavodu šolskih sester v ul. delle Docce 34 pri Sv. Ivanu v Trstu. Tako je sklenila komisija, ki pri Knjižnici Dušana Černeta v Trstu skrbi za to nagrado, ki je nastala v spomin na časnikarja, kulturnega in političnega delavca Dušana Černeta. Ob njeni oživitvi po nekajletnem premoru je bilo sklenjeno, da se letos podelijo tri nagrade za delo v korist slovenstva, demokracije in krščanstva. Po ena naj gre v vsako izmed treh pokrajin, v katerih v Italiji avtohtono živimo Slovenci. Tako je 31. januarja v Gorici prejel 24. Nagrado Dušana Černeta Kulturni center Lojze Bratuž, 25. maja je v Špetru prejel 25. nagrado beneški duhovnik in urednik prof. msgr. Marino Qualizza, pred nami pa je še podelitev 26. nagrade. S prihodnjim letom se bo obnovil letni ritem podeljevanja, ne glede na krajevni vrstni red.

Kongregacija šolskih sester je bila ustanovljena leta 1869 v Mariboru. Med tržaške Slovence so prve šolske sestre prišle leta 1895. Za Slovence, ki so spadali pod Italijo in med katerimi je delovalo več redovnih skupnosti šolskih sester, je bila leta 1922 ustanovljena "italijanska provinca" s sedežem v Tomaju. Leta 1928 so jo preimenovali v "tomajsko", po povojnem izgonu iz Tomaja in selitvijo sedeža v Trst pa v "tržaško provinco".

Slovesnost ob podelitvi nagrade bo vodil časnikar Saša Martelanc. Kratko okroglo mizo o Dušanu Černetu in o knjigi Zvestoba vrednotam - Podoba Dušana Černeta in po njem poimenovanih pobud, ki jo je izdal Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček iz Trsta, bo vodil njen urednik Ivo Jevnikar. Prof. Tomaž Simčič bo nato podal utemeljitev nagrade, v pogovoru s sestrama Gabrijelo Koncilijo in Valentino Rupnik pa bo obnovil dosedanja pot in sedanje delo tržaške province šolskih sester. Provincialki s. Doroteji Rupnik bo nagrado izročila sestra Dušana Černeta Boža Mervic.

Tržaški župan Cosolini na obisku pri Svetu slovenskih organizacij

"SSO priznavam pomembno vlogo pri krepitvi tržaške kulture!"

Deželni predsednik Sveta slovenskih organizacij Drago Štoka je s tržaškim pokrajinskim predsednikom SSO Igorjem Švabom, ki je hkrati tudi tržaški občinski svetnik SSK, dalj časa razmišljal, da bi na sedež krovne organizacije povabili tržaškega župana Roberta Cosolinija. "Aktualnih tematik je ničkoliko in ne smemo biti odmaknjeni od dogajanja na območju, še zlasti danes, ko se množi jo vprašanja glede ukinitve pokrajin in posledičnega povečanja pristojnosti občin. Roberto Cosolini je navsezadnje tudi župan mesta Trst, ki je glavno mesto naše dežele, in ima zaradi te vloge veliko moralno in politično moč", je dejal predsednik SSO Štoka, ko je v petek, 13. decembra, v sejni dvorani ob prisotnosti članov izvršnega odbora čakal na prihod častnega gosta. Predsednik Štoka nam je še napovedal, da bo župana opozoril tudi na nejasen položaj openskega streljšča, ki še čaka na primerno preureditev v duhu spoštljivega spomina na padle antifašiste. "V sodelovanju z občno smo vsekakor že rešili položaj Slovenskega stalnega gledališča: skratka, prav je, da je župan seznanjen z našimi problemi. To bomo nočjo storili in mislim, da se bo Cosolini poslovil od nas z dobrimi občutki", je povedal Drago Štoka.

Glede na končne izsledke sestanka lahko gotovo ocenimo, da so bila predvidevanja predsednika SSO pravilna. "Priznavam vaši krovni organizaciji pomembno vlogo pri ovrednotenju manjšinskega družbenega, društvenega in kulturnega tkiva. S svojim delom pripomorete k temu, čemur pravim aktivno državljanstvo, in na tak način

spodbujate tudi v večinskem prebivalstvu občutek kulturne in jezikovne integracije", je med drugim povedal župan Cosolini. Spomnil je, da je Trst najbolj evropsko italijansko mesto, ker je bila Evropa nekoč v Trstu doma. "Prihodnje leto bomo obhajali spomin na začetek prve svetovne vojne; spomnil pa bi, da bo prav tako leta 2014 minilo deset let, odkar je Slovenija z

graditi in vanj vključiti nove partnerje v Istri.

Cosolini se je v svojem izjavljanju dotaknil argumentov, ki nam jih je Štoka pred njegovim prihodom nanizal. Glede SSG je župan izrazil zadovoljstvo, da je doslej vse šlo po pravi poti: pozval je sicer vsa tržaška gledališča - vključno s SSG -, naj plodnejše sodelujejo drugo z drugim in naj se na čim bolj kakovosten način

za prestolnico države in v čast si štejejo enakopravno razmerje, ki nam ga slovensko mesto izkazuje, kar gotovo pripomore k premostitvi določene provincialnosti, ki ga Trst v primerjavi gotovo občuti". V tem vidiku je pozdravil tudi sodelovanje tržaškega opernega gledališča na ljubljanskem festivalu in najavil, da bodo ljubljanski gostje prihodnje leto 30. junija ponudili v zamenjo koncert na Trgu zedinjene Italije. Nazadnje je župan prosil SSO, naj ponudi svoj doprinos pri snovanju tesnejših vezi med tržaško občno in obmejnimi slovenskimi občinami.

Gosta so na koncu pozdravili še trije pokrajinski predsedniki SSO. Igor Švab je županu predlagal, naj občina poleg Borisa Pahorja in Dušana Jakomina počasti še enega izjemnega tržaškega Slovenca, Alojza Rebulu (predsednik Štoka je v ta seznam vključil še Pavleta

Merkuja). Walter Bandelj je županu spregovoril o vlogi, ki ga ima EZTS na področju čezmejnega sodelovanja, in o nedavnem zasedanju organa v Trgovskem domu; poudaril je tudi zgledno sodelovanje med Slovenci v Gorici in rojaki v Novi Gorici. Giorgio Banchig pa je gosta seznanil s njemu manj poznano usodo Slovencev v videmski pokrajini, ki bodo odslej lahko računali na pomembno multimedijsko središče: to je nastalo ravno na podlagi projekta Jezik-Lingua. Oglašil se je še član izvršnega odbora Ivan Peterlin, ki je obenem tudi predsednik ZSSDI: Cosolinija je povabil na obisk te slovenske športne 'krovne organizacije'. Tržaški župan, ki je bil svojčas strasten košarkar Bora, je bil nad vabilom posebno navdušen.

IG

Društvo slovenskih izobražencev

Tokrat govor o deželnem sedežu RAI

Glavni urednik slovenskih informativnih sporedov Marij Čuk se je na prvi okrogli mizi iz cikla o medijih, ki jo je Društvo slovenskih izobražencev tokrat posvetilo RAI-u, počutil kot na malce razširjeni redakcijski seji. Poleg njega sta spregovorila še glavna urednika slovenskega programskega oddelka Martina Repinc in novi ravnatelj deželnega sedeža RAI Guido Corso. Vsi trije so podali konkretno analizo sedanjega stanja, posredovali pa so tudi svoja opažanja in razmišljanja, kar je pripeljalo do končne debate in številnih vprašanj poslušalcev. Prvi je spregovoril ravnatelj Corso. Od leta 2000 je bil glavni ravnatelj družbe RAI Corporation v New Yorku, nato pa se je odločil, da pride v Trst. Na tržaški sedež RAI gleda z optimizmom, saj meni, da lahko s plodnim delovanjem in koprodukcijami marsikaj naučimo ostale. Sodelovanje s Slovenijo, Avstrijo in Hrvaško hočejo še izboljšati. Poleg tega je omenil tudi pomen furlanščine za RAI, saj

oddajajo iz Vidma devetdeset ur programov.

Martina Repinc se je spomnila začetkov na RAI-u, ko je ona podpisala pogodbo za programe, Marij Čuk in Helena Jovanovič pa za novinarsko redakcijo. Tako so se na začetku vselili v četrto nadstropje, kjer še vedno domujejo programi. Tu je zaposlenih štiriindvajset urednikov in režiserjev, od katerih so trije začasno zaposleni. Urednica dela s sodelavci z veseljem, ker pravi, da so krasna ekipa. Dnevno oddajajo po radiu dvanajst ur in pol, od katerih poldrugo uro krije novinarska redakcija, ostalo pa programi, medtem ko imajo po televiziji dvesto osem ur letno: novinarska redakcija jih krije stoštrideset. Veselijo se tako dokumentarcev kot radijskih programov. Ob tem je prisotne spomnila, da so v Primorskih novicah pohvalili njihovo radijsko monografsko serijo o Virgilu Ščeku in napisali, da so lahko za zgled drugim medijem. Veliko stikov s poslušalci imajo predvsem zaradi programa Glasba

Foto Damjan

po željah, in to preko elektronske pošte in telefona. Radio je pač tak medij, ki dopušča neposredne stike v živo. Marij Čuk se je osredotočil na pomembne dejavnike, ki poganjajo informacijsko hišo, in pa na prvobitni smisel, ki vodi le-to. Po njegovem mnenju mora ustanova ohranjati neko pluralnost in širok pogled na celoten prostor, saj nobena manjšina ni samozadostna; samo obvladovanje jezika je premalo. Čeprav jim marsikdo očita, da so provincialni, je Čuk mnenja, da moramo najprej imeti v zavesti, kdo je naš človek in kaj dela: manjšine morajo ohranjati svojo identiteto vlogo in poznati svoj prostor. Poleg tega se moramo zave-

dati, da nismo most, po katerem hodijo ljudje, ampak smo zato, da posredujemo, kar se dogaja v Sloveniji in v mednarodnem prostoru. Glavni urednik slovenskih informativnih sporedov je prepričan, da ni vse črno, zato morajo v svet dajati tudi pozitivne novice. Naš človek se lahko tako v sedmih radijskih kot v televizijskih dnevnikih prepozna, kar mu daje vero vase in v svoje delo.

Poslušalci so se preko številnih zastavljenih vprašanj zanimali za jezik, dramske programe, otroške oddaje, pa še za sodelovanje z RTV Slovenijo in link med Trstom in Koprom, ki omogoča sinhrono oddajanje.

Šin

Božično voščilo

Božič upanja in miline

Predragi bratje in sestre, nagovarjam vas s prisrčnim in očetovskim božičnim voščilom! Božič je izreden dan, saj se nam je Bog približal do take mere, da je postal eden izmed nas. Koliko ljubezni je v tej odločitvi: Bog se na tak način poniža, pride, da bi živel na zemlji, postane človek, kot smo mi! To dejstvo nas mora globoko prizadeti in odpreti mora naše srce upanju in milini. "Ljudstvo, ki je hodilo v temi, je zrl v veliko luč". Tako: v temi toliko dni, v temi bojazni in neštetih življenjskih tegob, v temi sebičnosti se usidra znak upanja in miline: "Otrok se je rodil za nas, sin nam je bil dan". To je Jezus, Emanuel, Bog z nami. Sveti oče Frančišek je glede Božiča pred nedavnim izjavil: "S tem da

nas Bog sreča, nam pove dvoje: prvič: imejte upanje. Bog vedno odpira vrata. On je Oče, ki nam odpira vrata.

Foto A. Novak

Drugič: ne bojte se miline". Dragi bratje in sestre, nikar ne bodite žalostni za Božič, naj se vas pesimizem nikar ne polasti, odprite oči, opustite

bojazni, pojdite v Betlehem in našli boste Jezusa. Večkrat se raje krčevito držimo naše žalosti kot pa Božje dobrote, ki se že od betlehemskega časa želi dotakniti naših src. Preveč ponosni smo, da bi se pustili rešiti. Sv. Janez je v prelepem prologu k svojemu evangeliju napisal: "Njegovi ga niso sprejeli". Tragedija te povedi se ne konča le v iskanju zavetišča in niti se ne izbistri samo v izkazovanju pomoči potrebnim po svetu, kljub temu da je ta tematika izrednega pomena. Razlog, zaradi katerega svet ne ponudi ustreznega zatočišča mnogim potrebnim, je naša nadutost, ki Bogu zapira vrata. Papež Frančišek pravi še: "Božič ni pomenil obsodbe družbene nepravčnosti, ampak je bil izjava za radost. Božič je

radost, verska radost, radost Boga, notranja radost, radost luči in miru". Dragi bratje in sestre, naj vsem vam prispe voščilo svetega in veselega Božiča: naj bodo tega voščila deležni predvsem otroci in ostareli; naj to voščilo dospe tistemu, ki išče Boga; naj dospe tistemu, ki je brez službe in se nahaja v materialni težavi in potrebuje pomoč sobratov; naj dospe mladim, da sprejmejo sporočilo upanja in miline, ki izhaja iz Betlehema; naj dospe našim družinam, strastnim hraniteljicam skrivnosti človeškega življenja in resnične ljubezni; naj dospe celotnemu Trstu, našemu mestu. Temu voščilu dodajam molitev, ki si jo izposodim iz ambrozijanskega obreda: "Stvarnik vesolja, ki s tišino vstavljaš v skrito seme moč, da vzklji, ozavešti stvaritelje tvojega mesta, naj zaupajo v Tvojo pomoč prej kot v svoje sposobnosti in naj verujejo, da je zemlja duhovno rodovitna po Božji milosti, ne pa le zaradi človeškega napora". Srečen Božič vsem!

+Giampaolo Crepaldi
nadškof in tržaški škof

Dodatne informacije na elektronskem naslovu dobrodelno@libero.it
Poštena gospa nudi oskrbo starejših ljudi v obliki izmenjave. Več informacij: 003852386744.

Darovi

Za Slovensko Vincencijevo konferenco daruje Silva Gasperčič 50 evrov.
Misijski krožek Rojan je prejel: za slovenske misijonarje: Julka Strancar 200 evrov, N. N. 20 evrov.
Darove lahko nakažete tudi na: ZADRUŽNO KRAŠKO BANKO
IBAN: IT22 L089 2802 2010 2000 0086 948
Codice BIC: CCTSIT2TXXX
Misijski krožek Rojan
ul. Cordaroli 29
34135 Trst

Blagoslovljene
in miru polne
božične praznike
vošči

MOPZ FANTJE
IZPOD
GRMADE

Vsem Slovenkam
in Slovencem
vesel Božič, zdravlja
in zadovoljstva
v novem letu 2014
želi

IGOR ŠVAB
tržaški občinski svetnik

TRŽAŠKA KNJIGARNA Adventni čas, božični čas

Božič je samo in izključno trenutek Jezusovega rojstva!

Srečanja ob kavi so tudi v letošnjem decembru uvažala občinstvo v obhajanje pomembnega prazničnega časa. Pred nekaj tedni je Vesna Guštin obravnavala to obdobje zlasti z etnografskega vidika, g. Dušan Jakomin pa je v razstavnem prostoru Tržaške knjižarne, v sredo, 11. decembra, poudaril duhovno razsežnost Božiča. Škedenjski kaplan je namreč izhajal iz simbolike adventnega venca, ki ga je imel pred seboj na mizi. Obrazložil je, da naša tradicija zahteva izdelavo venca s štirimi svečami, ki ponazarjajo štiri adventne nedelje: iz tedna v teden tako prižigamo po eno svečo vse do Božiča. Prav venec nas opominja na duhovno razsežnost adventnega časa, ko se človek otrese običajnih nuj in tegob in se ob razmišljanju pogloblja

v Božjo skrivnost Božiča: to je v dan, ko je Bog postal Človek. Od vseh dvanajstih mesecev je december edini, ki je tako bogat z vsebino. Prepojen je s tako edinstveno sporočilnostjo, ki se dotika ne le vernika, ampak tudi nevernega človeka: "To zato, ker nas Božič spodbuja k sprejemanju vrednot miru, pravice in radodarnosti". Prav zato je škoda, da danes izrabljamo ta praznik v dobičkonosne namene: bode namreč v oko, da imamo vsega preveč, premalo pa tistega, ki bi nas delalo boljše. Kako drugačno je naše pričakovanje Božiča v primerjavi s tistim, ki so ga doživljali

Foto IG

naši predniki; tudi zaradi odsotnosti vseh sedanjih

tehnoloških naprav, ki zasužnjujejo zlasti mlajšo generacijo, so se naše družine v preteklosti zgodaj odpravljale spat, da bi se lahko v zgodnjih jutranjih urah udeleževale zornic. Njihov adventni vsakdan so kovalle starodavne navade, ki so v zimskem hladu krepile dušo in telo: mesec december je namreč mesec kolin, kar je razdobju od vigilijske do svetih treh krajev dajalo poseben, slasten pečat. Ni res, da je danes vse to šlo v pozabo, da smo zgolj žrtve razčlovečene družbe: trdna vez z našo duhovno dediščino je še kako prisotna, saj množica slovenskih vernikov, ki na vigilijo oziroma sveti večer polnijo krajevne cerkve, to jasno dokazuje. In še enkrat potrjuje prepričanje, da je Božič izključno trenutek Jezusovega rojstva.

IG

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

želi pevovodjem, organistom,
pevkam in pevcem ter njihovim družinam
blagoslovljen Božič
in srečno novo leto 2014

Bog je prišel med nas
in nam odkril svojo ljubezen.
Več vedrosti ob božičnih praznikih
in v novem letu 2014

DUHOVSKA ZVEZA

SLOVENSKA VINCENCIJEVA
KONFERENCA V TRSTU

želi vsem rojakom in še posebno svojim
članom, dobrotnikom in prijateljem
lepe, miru polne in blagoslovljene
božične praznike ter srečno,
uspeha polno in zdravo novo leto 2014

KOSOVELOVA KNJIŽNICA SEŽANA Društvo slovenskih književnih prevajalcev

Beseda kot most med kulturami in jeziki

Če bi bila francoskega ali angleškega rodu, bi se s prevajanjem gotovo ne ukvarjala: tega poklica se je lotila zato, ker je Slovenka in čuti potrebo po čim bolj plodnem dialogu s sosednjo kulturo – italijansko. Tako je povedala Jolka Milič na večeru, ki ga je v torek, 10. decembra, Društvo slovenskih književnih prevajalcev v sklopu ciklusa z naslovom Pridobljeno s prevodom v Kosovelovo knjižnici Sežana posvetil ravno tej literarni branši. Srečanje, ki ga je vodila časnikarka Poljanka Dolhar, je nastalo tudi z namenom, da bi širša javnost bolje spoznala prevajalce in njihov poklic, hkrati pa, da bi občinstvu približali dve prevajalski generaciji, ki obe

nem pripadata tudi dvema različnima prevajalskima nazoroma: prav zato je bil večer posvečen tudi Darii Betocchi. Miličeva ima do svojega poklica dokaj neizprosno odnos: gre za težavno delo, ki je redkokdaj pravično poplačano: kdo se ob prebiranju tujih avtorjev sploh vpraša o prevajalcu, ki je knjigo prevedel... – je grenko pripomnila Jolka Milič. Na začetku svoje profesionalne poti je Miličeva sklenila, da bo prevajala izključno živeče pesnike. Zgodilo pa se je, da se je nekoč lotila Kosovela. Svoj prevajalski izdelek je nato pokazala sestri, svoji prvi kritičarki. Prevod sestri ni ustrežal, prej obratno: Jolka je posvarila, naj se sama loti pesnjenja, če si že upa

tako samovoljno 'prepesniti' izvirnike. Odtlej je Jolka Milič izbrala drugo smer, o kateri bi zgovorno, a nespoštljivo, pravili 'ortodoksno'. Prav zaradi te doslednosti je v svoji karieri postala tako cenjena. V italijanščino je prevajala največje slovenske pesnike: Srečka Kosovela, Cirila Zlobca, Tomaža Šalamuna, Edvarda Kocbeka... Zelo vneto pa prevaja tudi v slovenščino: v slovenskem jeziku so zažele Dacia Maraini, Danilo Dolci, Primo Levi, Pier Paolo Pasolini, Cesare Pavese. Za svoje prevajalsko delo, za vlogo mostu med italijansko in slovensko kulturo, je prejela številne nagrade.

Drugačno smer pa je ubrala Daria Betocchi, ki je pred

nekaj leti doktorirala na ljubljanski univerzi ravno z doktorsko disertacijo o prevodoslovju. Da bi tudi slovenski prevodi ohranili rimo italijanskega izvirnika, si Betocchi je dovoljuje marsikatero licenco poetico: tudi zaradi te

Jolka Milič

ga je njen prevajalski slog tako prepoznaven. Kolegici sta si

bili edini v prepričanju, da je prevajalstvo garaško delo: kljub temu pa sta se lotili prevajanja tudi daljših proznih del. Betocchi je za založbo Zandonai prevedla obširne Kovačičeve Prišleke; še prej pa je italijanskemu bralcu omogočila branje Kravosa, Košute, Jelinčiča, Sosiča, Korošca, Gustava Januša, Jančarja, Šalamuna in Koviča. Med svoja najboljša dela uvršča Betocchi svojo prevajalski prvenec, pesniško zbirko Miroslava Košute Spomin odsotnega telesa (Memoria del corpo assente), za katero je prejela tudi nagra-

Daria Betocchi

do Kosovel leta 1995. Isto nagrado, ki jo podeljuje Tržaški kulturni konzorcij, je prav tako leta 1995 prejela Jolka Milič za prevod zbirke poezij Iva Svetine Botticelli. Tudi nagrade so lahko spodbuda za prevajalce, ki jih žal ob branju tujih avtorjev vselej premalo cenimo.

IG

GORICA Koncert gojencev SCGV Emil Komel

Božične besede in note

Z željo, da bi bili ob božičnih praznikih in novem letu polni zadovoljstva v srcu in duši, ki pomeni pravo in edino osrečujoče bogastvo, je Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil

glasbi, ki so pod taktirko Damijane Čevdek zapeli venček treh tradicionalnih božičnih pesmi. Odlično so zaigrali člani Komorne skupine Plešivo - prečni flavti, violini in čelo - pod vodstvom Fa-

harmonikar Jure Bužinel pa Händlovo *Sarabando*. S tremi božičnimi, krepko zaznamovanimi s španskim melosom, je publiko navdušil Ensemble kitar: skupino desetih kitaristov je vodila Martina Gereon, ki je skladbe *Nanita nana*, *Riu riu chiu* in *Navidad* tudi priredila. Koncertni večer je sklenil Mladinski zbor SCGV Emil Komel (na sliki). Pod vodstvom Davida Bandlija je prikazal tri zahtevnejše pesmi, ki jasno govorijo o tem, da zbor ima namen se še naprej razvijati in napredovati v kakovosti. Prvo - Berthierjevo hvalnico *Magnificat* - so mladi v obliki kanona odpeli "v prostoru", v skupnicah po dva ali po tri, tako da so lahko učinkovito izkoristili zvočno izraz-

nost akustične cerkvice in obenem ponudili občinstvu poseben estetski užitek. Zelo lepo sta izzveneli tudi Gallusova adventna himna *Virgines prudentes* in *Uspavanka Jezuščku* v priredbi Viktorja Fabianija, ki sta poslušalce na nevsiljiv način povabili, naj se pripravijo na skrivnostno sveto noč.

Foto DPD

Komel priredil v nedeljo, 15. decembra, v cerkvi sv. Ivana v Gorici res dober božični nastop nekaterih svojih gojencev oz. skupin. Večer, ki so ga s primernim veznim besedilom povezovale članice amaterske gledališke skupine O'Klapa Chiara Bergnach, Ivana Fajt in Sanja Vogrič, so uvedli pevci Otroškega zbora nauka o

bia Devetaka, prav tako so številnemu občinstvu poklonili glasbeni biserček člani številnejšega Malega godalnega orkestra, ki ga vodi Noemi Cristiani. Vida Boškin je na harfo zaigrala sanjavo *Reverie* francosko-ameriškega skladatelja Marcela Grandjanyja, kitarista Mia Marinič in Jakob Murovec Bachovo *Invencijo* št. 3,

Praznik miru in prijateljstva v Štandrežu Lep predokus božičnega razpoloženja

V predbožičnem času že vrsto let poteka v Štandrežu Praznik miru in prijateljstva. Letos je bil v nedeljo, 15. decembra, v domači cerkvi sv. Andreja. Cerkev je bila nabito polna, saj so nastopili otroci otroškega vrtca Pika Nogavička, katerim so se pridružili tudi malčki iz italijanske sekcije, osnovnošolski učenci šole Frana Erjavca in njihovi vrstniki iz osnovne šole Ivana Roba iz Vrtojbe. V sporedu nastopajočih so prevladovali božične pesmi, skupina otrok pa je s primernimi besedili povezovala program. Petje mladih je navdušilo predvsem stare in druge sorodnike, vsi pa smo doživeli pravo božično razpoloženje. Nekaj božičnih misli sta posredovala Saša Quinzi in Marjan Breščak, ki se je v imenu

organizatorjev tudi zahvalil dekanu Karlu Bolčini, ki je dal na razpolago veličastno štandreško cerkev, ravnateljici Elizabeti Kovic, vzgojiteljicam in učiteljicam, ki so tako lepo pripravile otroke, da so nas z otroško pristnostjo uvedli v bogat božični čas; ob koncu programa so

za UNICEF. Na trgu je prireditvi sledilo prijetno druženje ob toplem čaju, vinu in slaščicah. Na številnih stojnicah so bili na razpolago razni božični izdelki, voščilnice otrok iz otroškega vrtca in osnovne šole ter knjige Goriške Mohorjeve družbe in Ognjišča. V četrtek, 19. decembra, bodo otroci štandreške osnovne šole Frana Erjavca obiskali najstarejše vaščane in jim s pesmijo in voščili obogatili pričakovanje Božiča. Od nedelje, 22. decembra, pa bodo v Jeremišču na ogled jaslice, ki jih je izdelala

Foto DP

skupno voščili vsem vesel Božič in srečno novo leto. Za organizacijo je poskrbelo društvo skulptura 2001 ob sodelovanju župnije, vrtca, šole in domačih kulturnih in športnih društev. Na prazniku so zbirali prispevke

domačinka Sonja Maligoj. Ob jaslicah se bo v nedeljo, 5. januarja 2014, končala dobrodelna čezmejna baklada, ki se bo začela na trgu pred cerkvijo v Štandrežu in v Vrtojbi ob 17. uri.

DP

MARIJINE BOŽJE POTI PRI NAS (31)

Mariza Perat

Mati Božja "Žanjica" v Porcinju nad Čedadom

P. Scrosoppi je tudi želel, da bi se bila s. Marija Hozana izučila za učiteljico, a ji zdravje tega ni dopuščalo, umrla je že po štirih letih redovnega življenja, v sluhu svetosti, 17. avgusta 1870, ko še ni dopolnila 25 let. Kot pravijo poročila, je s. Marija Hozana v veliki ponižnosti živela skrito in odmaknjeno življenje in niti njene sestre niso mnogo vedele o čudovitih dogodkih, ki jih je bila deležna. Med njenim bivanjem v samostanu bi bile gojenke na moč rade videle križec na njeni desni

roki, a jim s. Marija Hozana tega nikoli ni dovolila. Želja se jim je izpolnila šele po njeni smrti, ko so si križec lahko ogledale. Ob vstopu Terezije v samostan se je križec lesketal kot zlato. Ko je zdravje s. Marije Hozane začelo pešati, je križec postal rdeč in nazadnje bel. Bil je dolg 3 cm.

Tu naj še dodam, da so o Tereziji dolgo časa mislili, da je bila edinka in sirota brez staršev in da so jo zato odvedli v Čedad in nato v Videm, kar pa nikakor ne drži, kot je razvidno tudi iz krstne knjige v župniji Ahten. Po Terezijini smrti so dogodki o prikazovanjih sčasoma zbledeli. Terezijini rojaki pa so spomin na Marijino prikazanje ohranili. Sklenili so, da na kraju, kjer se je Božja Mati prvič prikazala, postavijo kapelico. Pri tem so jih vzpodbudili tudi nekateri nenavadni pojavi, ki so jih tu opazili. Tako so na prostoru, kamor je stopila Marija, vse leto cvetele travniške cvetice in tudi sneg je na tem kraju takoj skopnel, čeprav je tu bila neke vrste kotanja. Prav tako se je ponoči tu pojavljala skrivnostni plamen, ki so ga mnogi videli. Prav zato je Terezijin brat Janez po smrti staršev zemljišče podaril Cerkev z namenom, da bi tam postavili kapelico, kar seveda nikakor ni bilo lahko, saj so morali vse potrebno znesti iz doli-

ne.

Duhovnik Giuseppe Dush je leta 1994 o tem takole povedal:

"Porcinj (Porzus) je v tistih časih bil majhen in odmaknjen kraj. Dosegljiv je bil le preko slabih poti, ki so vodile v Racchiuso, Podrate (Clap) in Subit. Kdor je potreboval vrečo cementa ali peska, je moral ponjo v dolino, v Racchiuso, Fojdo ali Ahten. Vrečo je nato bilo treba na ramenih nesti do vasi, po strmi in zelo težavni poti, kjer so se na nekaterih krajih dvigale tudi po 40 ali 50 cm visoke stopnice. Lahko si torej predstavljamo, kakšne velike težave so ljudje morali premoščati, da so v dolu zgradili kapelico.

Kapelica prikazovanj po obnovi iz leta 1995, ki jo je izvedel msgr. Vito Ferini

Nasha dolžnost je zato, da ohranimo v spominu vse hude napore, ki so jih ljudje morali doprinese, ko so na svojih ramenih prenašali kvintale peska, apna in cementa po strmi in težki poti. Koliko truda je zahtevala gradnja kapelice, koliko muke, a tudi koliko vere!"

In res mora človek občudovati pogum in neomajno vero teh ljudi, da so lahko zmogli tolikšen napor. Danes bi se nam kaj takega zdelo enostavno nemogoče.

Gospod Giuseppe Dush v svojem poročilu še dodaja, da je ta kapelica prava "gorska katedrala", in sicer zaradi truda, s katerim je bila zgrajena, saj se ta trud čisto lahko primerja s trudom, ki je danes, ob pripomočkih sodobne tehnike, potreben za gradnjo današnjih cerkev.

/ dalje

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (7)

Pravni red v naturopatiji

Kaj naturopatija je, s čim se ukvarja in do kod sežejo njene meje delovanja? Naturopat ni zdravnik, zato ne postavlja diagnoz in ne zdravi. Naturopat krepi fiziološke sposobnosti organizma do najvišje možne ravni. To pomeni, da krepi telo, da bo močnejše za obrambo proti boleznim, pa naj bo ta še tako huda. Na krepkem telesu vsaka terapija bolje zaleže oziroma zdravilo bolje učinkuje.

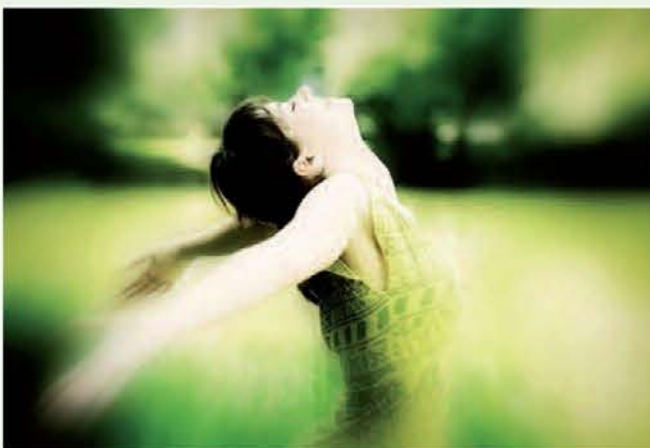
Naturopati v Italiji imamo svoj naturopatski deontološki kodeks (160 strani), ki nas omejuje, usmerja in nam veleva, kaj lahko počnemo in česa ne smemo. Deontološki kodeks določa dolžnosti in odgovornosti, ki jih mora naturopat upoštevati. Naturopatski kodeks je pravno in moralno vodilo naturopata. Naturopat, ki pravil kodeksa ne upošteva, je izključen iz združenja. Dejstvo, da imamo kodeks, prča o tem, da je stroka resno zastavljena, da imamo zakone, ki ščitijo nas in tudi stranko. S točno določenimi omejitvami se človek močno zaveda svojih meja delovanja, kar ga dela močnejšega in popolnejšega, saj energije ne izgublja v nepotrebnih stvareh. Tri poglobljena naturopatska načela so spodbujati, vzdrževati in izboljšati zdravstveno stanje posameznika. Naturopatski pregled zajema bioenergetske metode raziskovanja telesa, kot so iridologija, morfo-psihologija, bioenergetika, refleksolo-

gija in kinesologija. Vsak pregled se navadno začne s pogovorom in pregledom očesa z iridoskopom. Med pregledom naturopat določi tudi morfološko pripadnost posameznika konstitucionalnim tipom po tradicionalni kitajski medicini. Poglobljena naloga naturopata je pa ta, da uči posameznika kako popraviti življenjski stil, npr. kako se oblačiti, kako se prehranjevati itd.

Glavno načelo naturopatskega kodeksa je prav to, da začrta status naturopata, kot izvedenca na področju krepitve homeostaze organizma, harmonije telesa, kjer obravnava človeka v svoji celoti. Discipline, s katerimi se naturopat ukvarja, so bio-naravne in skrbijo, da utrdijo blagostanje posameznika.

Tehnike so individualne, različne od posameznika do posameznika, ker upoštevajo tudi socialno okolje posameznika, njegovo družinsko okolje in izobrazbo.

Čar naturopatije je v tem, da obravnava posameznika kot celoto. Išče in najde vzroke bolezenskega stanja, saj se bolezen velikokrat kaže na enem predelu telesa, vzrok njenega nastanka pa je čisto drugje. Po odpravi dejanskih vzrokov bolezni smo resnično zdravi. Za ta cilj si mora posameznik osebno prizadevati tako, da se pravilno prehranjuje, izvaja določene vaje itd. Mora "zavijati rokave", skratka si priboriti zdravje, kar ni tako enostavno ali samoumevno, kot si ljudje prevečkrat mislimo.

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljč, e-mail palj@noviglas.eu
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 67 M 05484 12401 001570069280, SWIFT ali BIC koda: CIVIIT2C, naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria-Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publistar, ul. Treppo 5/B - Videm.

Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publistarudine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi letih.

Novi glas je član

Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tiskov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 17. decembra, ob 14. uri.

Tudi rojaki na tujem so zaskrbljeni zaradi razmer v Sloveniji

Niti blage obsodbe krivcev za zlorabe v bankah

V Sloveniji se na nenavaden način soočata praznični december in politika, ki zelo hrupno in vsiljivo dokazuje oziroma poizkuša dokazovati svoj prav. Pri tem se je sprenevedala tudi premierka Alenka Bratušek, ki je po objavi rezultatov obremenitvenih testov v osmih pregledanih bankah državnemu zboru v svojem slabo prikritem stilu domišljave in ohole političarke izjavila, "da sta ona in vlada danes dokazali, da znajo delati". Niti z besedo ni omenila krivcev za zlorabe in primanjkljaje v bankah, ali se opravičila prebivalcem Slovenije, ki bodo morali poravnati izgube in sanirati pretese v bančnem sistemu. Pohvalila je t. i. domačo finančno trojko, ki jo sestavljajo predsednica vlade, guverner narodne banke Slovenije in finančni minister, in se obregnila ob t. i. evropsko trojko. Le-to sedanja oblast že dolgo dolži za vse težave, ki bi jih s svojim delovanjem in zahtevami nekoč v prihodnje domnevno povzročila Sloveniji. Sicer ima vlada težave zaradi sporov in nasprotij v koaliciji, saj bo nemara odstopil še tretji minister, Roman Jakič, minister za obrambo. V težavah pa je tudi notranji minister Gregor Virant, ki se je moral za svoje delovanje zagovarjati v parlamentu. Kar zadeva premierko, obstaja dvom, da ji je na naložbenih konferencah v tujini uspelo vzbuditi dovolj zanimanja nemških, francoskih, italijanskih in ruskih gospodarskih partnerjev, za

investicije in druge oblike gospodarskega sodelovanja s Slovenijo. Za zagotovitev in utrditev takega sodelovanja sta namreč potrebna dobro poslovno okolje in politična

Rudi Merljak

trdnost. Tega pa zdaj v Sloveniji ni. Ustavni sodnik Jan Zobec je v pogovoru za Slovenski čas, Časnik za družbo in kulturo, o omenjenih pogojih dejal: "Vsekakor slabo delovanje sodstva, nepredvidljivost odločitev in predolgi sodni postopki prispevajo h krizi, saj odvrtača domače in tuje naložbe. Z državo, kjer dana beseda in pogodba ne veljata kaj dosti, ker bo morebitni spor, če stranka svoje pogodbenne obljube ne izpolni, končan bogvedi kdaj, ni dobro poslovati, še manj vanjo vlagati. In tam, kjer se ne proizvaja in trguje, kmalu zavladava revščina, saj se ne da

živeti samo od tega, kar ustvarijo javni uslužbenci". Najbrž je prav, da se v pregledu dogajanja v letu, ki mineva, spomnimo tudi tistih delov slovenskega naroda, ki živijo v zamejstvu, zdomstvu in izseljenstvu. Skrbeti bi nas moralo, politiko in celotno narodno občestvo, ker naši rojaki v tujini zaradi krize in razprtij v domovini izgubljajo vero in zaupanje v matično Slovenijo. V novi številki Moje Slovenije, osrednje revije za Slovence zunaj meja domovine, je bil objavljen pogovor z Rudijem Merljakom, sekretarjem in vodjem Sektorja za Slovence v sosednjih državah pri Uradu vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Povedal je, da je slovenstvo njegovo vodilo, domovina in narodna zavest pa vrednoti, zasedrati globoko v njegovi duši. V intervjuju pa ni omenjal dilem in zaskrbljenosti

rojakov v tujini zaradi krize in razdeljenosti Slovencev v matični domovini. Pač pa je ta tema navzoča v dveh drugih prispevkih, objavljenih v omenjenem glasilu za Slovence zunaj meja domovine. Jurček Žmauc, generalni konzul Slovenije v Clevelandu, v ZDA, je opozoril, "da Slovence v Ameriki – vseh je okoli 300 tisoč – skrbi, kaj bo s Slovenijo in kaj se dogaja v domovini". Izviren v svojih mnenjih je Franci Žnidar, predsednik društva Zedinjena Slovenija v Buenos Airesu, ki je v osrednji reviji za Slovence zunaj meja domovine zapisal: "Mislim, da bi se vsi Slovenci v

Argentini želeli vrniti v Slovenijo, moti pa jih dejstvo, da številni Slovenci sami bežijo iz Slovenije. Prepričan pa sem, da se bodo zelo razočarani na tujem kmalu začeli vračati nazaj v Slovenijo".

Še nekaj besed o prazničnem decembru v Sloveniji, ki mineva v vzdušju in razmerah zaskrbljenosti. Delavci in nameščenci v podjetjih, ki dobro poslujejo in finančno uspevajo, bodo pred koncem leta poleg osnovne plače prejeli še nagrado, imenovano božičnica ali trinajsta plača. Toda mnogo več je tistih delavcev in uradnikov, ki delajo v slabo delujočih podjetjih ali zasebnih delavnicah in denarnega dodatka za novo leto ne bodo dobili.

Ob spominjanju na božično-novoletne praznike v preteklosti omenjamo, da so oblasti leta 1952 odpravile praznik Božiča, ljudje pa naj bi pozabili tudi na svetega Miklavža. V tistem času je bilo dovoljeno in tudi zaželeno samo praznovanje novega leta. Obvezno skupaj z Dedkom Mrazom, ker je ta izhajal iz Sovjetske zveze. Zanimivo je, da smo Slovenci zaradi stremljenja k izvirnosti in zaradi deleža slikarja Maksima Gasprija postavili novega, čisto našega Dedka Mrza. Jožetu Smoletu, nekdanjemu glavnemu tajniku predsednika Tita, ki je Slovincem leta 1989 vrnil božični praznik, so dali posodobljeno ime. Postal je Jože Smole Božiček. Tistega leta je Slovincem za Božič prvič lahko uradno voščil tedanji metropolit dr. Alojzij Šuštar.

Zdaj proti koncu leta 2013 je izšel tudi Mohorjev koledar za leto 2014 Celjske Mohorjeve družbe. Njegova vsebina je tudi tokrat raznolika, pomembna in aktualna. Obsega 209 strani. V novem koledarju sta objavljena tudi poročilo o delovanju in uspešnem poslanstvu Goriške Mohorjeve družbe in daljši zapis o prof. Lojzki Bratuž v počastitev njene bližnje osemdesetletnice.

Marijan Drobež

Kratke

Pilonova galerija v Ajdovščini / Razstava del Patrizie Devide

V Pilonovi galeriji v Ajdovščini bo v petek, 20. decembra 2013, odprta razstava del Patrizie Devide 'Sredozemlje/Mediterraneo, allegro barbaro'. Razstava bo odprta do 19.1.2014 (od torka do petka: 8. -17., ob nedeljah: 15-18).

V katalogu je v uvodu Irene Mislej napisala: Valovanje svetlobe v nežnih ali bolj intenzivnih modrih otenkih pastelov je svojčas že obogatilo bele stene Pilonove galerije. Patrizia Devide' se je že predstavila pri nas – z nekoliko oddaljeno skupno razstavo z Ani Tretjak

Foto JMP

(1990) in samostojno postavitevijo v znaku modrine (2004). Tokrat pa se vrača s pregledom minulega dela, ki mu je dodala še najnovejše likovno razmišljanje. Umetnica sama je svoje ustvarjanje, ki je po meri namenjeno našim prostorom, označila z glasbeno sintagmo allegro barbaro in je s tem dobro zaokrožila tokratne intervencije, ki jih karakterizira prav natančen ritem oblik in barve.

Patrizia Devide' je v študijskih letih združevala dve smeri: likovno, ki jo je začela v Trstu pri vedno mladem, igrivem in izzivalnem Avgustu Černigoju in nadaljevala v bolj strogem vzdušju ljubljanske akademije 70. let, je dodala študija italijanskega jezika in literature na tržaški univerzi. Lik in beseda torej kot vstopnici v dva svetova, med katerima se njena umetnost nenehno razvija. Umetnica je ena najbolj vidnih ustvarjalnih predstavnic kulturnega sveta ob slovensko-italijanski meji. V tem posebnem kotu evropskih zgodovinskih peripetij se ona in njena umetnost oplajata iz obeh smeri; gre za prav posrečeno, svojevrstno, tiho in občutljivo hojo po robu na stičišču obeh nacionalnih kultur.

Patrizia Devide' je tako osebno kot ustvarjalno ohranila mladostno veselje v iskanju skladnih oblik. Že zelo dolgo se njeno delo osredotoča na prostorsko intervencijo, ki jo, izhajajoč iz vsakokratnega konkretnega razstavnega prostora, nadgrajuje s subtilnimi, premišljenimi poudarki tako, da je sad njenih prizadevanj izjemno eleganten, nevsiljiv, a vsebinsko bogat. Sporočilo njenih umetniških kompozicij ni preglasno, a nas vztrajno pelje do refleksije o likovnem fenomenu, ki nas ob odkrivanju oblikovne govornice obogati z asociacijami na rafinirano in plemenito vsebino. Pilonova galerija je ponosna na sodelovanje s tako prefinjeno ustvarjalno in hkrati osebno vedro in prijetno umetnico. V ritmu allegro barbaro se lahko predamo sredozemskemu valovanju...

V katalogu je ob bogati slikovni predstavitvi opusa izčrpana razprava umet. zgod. Laure Safred, profesorice na Beneški akademiji. Katalog je dvojezičen v slovenščini in italijanščini.

Vipolže / Večer v spomin na msgr. Benedetiča

Združenje za vrednote slovenske osamosvojitve, Območni odbor za Brda, Števerjan in Gorico s sodelovanjem župnije Vipolže vabi ob Dnevu samostojnosti na okroglo mizo posvečeno spominu na duhovnika msgr. Jožkota Benedetiča. Predstavljeno bo njegovo življenje, pastoralno delo, javno delovanje in promocija duhovniške identitete. Okrogla miza bo potekala v četrtek, 26. decembra 2013, ob 17. uri v župnijski dvorani v Vipolžah. Vljudno vabljeni!

Po objavi stresnih testov

Razkritje bančne katastrofe

Kaj se je prejšnji teden dogajalo v Sloveniji? Preprosto povedano je bil to eden od pomembnejših in bolj pričakovanih tednov v zadnjih letih. Odločala se je usoda Slovenije, pravzaprav to, ali bo morala Slovenija zaprositi za pomoč evropski mednarodni mehanizem (ESM) ali celo "zloglasno" trojko. Napovedano je bilo, da bo odločitev v Slovenijo pripeljala trojko oziroma ESM mehanizem, je bila neuradno postavljena pri vrednosti 5 milijard evrov. Torej, šlo je za las. **3,012 milijarde evrov:** toliko znaša vsota (davkoplačevalskega denarja), ki ga bo država namenila za takojšnjo dokapitalizacijo treh največjih bank: NLB, NKBM in Abanke. Dve tretjini dokapitalizacije bo v denarju, ena tretjina v državnih obveznicah. Po tej dokapitalizaciji bo kapitalska utreznost vseh bank v približnem deležu 15%. (zahteve Evrope so po 9% kapitalske ustreznosti). 3 milijarde evrov je, da dobimo prava razmerja, 8,5% slovenskega BDP ali 31% vseh proračunskih izdatkov za leto 2014. NLB bo dokapitalizirana z 1,5 milijarde evrov (poleti je skupščina banke zagotavljala, da bo 500 milijonov čisto dovolj), NKBM bo dobila 870 milijonov (poletna skupščina je odobrila 400 milijonov evrov dokapitalizacije), Abanka bo od države prejela 591 milijonov

evrov. **75,6% BDP:** toliko bo po izvršeni dokapitalizaciji znašal slovenski javni dolg. Narastek je bil skoraj 10-odstoten. Najbolj skrb vzbujajoč je vsekakor podatek, da je Slovenija v samo petih letih svoj javni dolg spravila s 23% BDP leta 2008 na današnjih 75% BDP. Slovenija je s tem prekorčila maastrichtsko določeno gornjo mejo (65% BDP): a to še ni hudo, evropsko povprečje je danes neke okoli 90% BDP. Zelo skrb vzbujajoč je predvsem progresivni ritem hitrega naraščanja, ki ga mora Slovenija nujno ublažiti. **9,5 milijard evrov:** toliko znaša ob koncu letošnjega oktobra vsota slabih kreditov v bančnem sistemu (enaka vsoti proračunskih izdatkov za leto 2014). Slabi krediti so tisti, ki s plačilom zamujajo več kot 90 dni in imajo najslabšo bonitetno oceno (razred D ali E). Gre za izvirni greh slovenske bančne krize: v času debelih krav so visoki bančni funkcionarji na lepe oči podpisovali kredite podjetjem (v

glavnem po prijateljskem in klientelističnem ključu), ne da bi preverjali plačilno sposobnost in vrednost garancij. Ko podjetje ni bilo več sposobno plačevati, se je banka za posojen denar preprosto obrisala pod nos: kreditu je naprej zmanjšala boniteto, ko je postalo jasno, da plačila ne bo, pa je vpisala oslabitev oziroma odpis. **5,1 milijarde evrov:** toliko so do oktobra letos znašale oslabitve in rezervacije v bankah zaradi slabšanja kakovosti kreditov. Če nekoliko poenostavimo: toliko se je zmanjšala vrednost kreditov, ki so jih podelile banke. Oslabitve so prvi razlog za slabo poslovanje bank, ki negativne poslovne rezultate beležijo že četrto leto zapored.

glavnem po prijateljskem in klientelističnem ključu), ne da bi preverjali plačilno sposobnost in vrednost garancij. Ko podjetje ni bilo več sposobno plačevati, se je banka za posojen denar preprosto obrisala pod nos: kreditu je naprej zmanjšala boniteto, ko je postalo jasno, da plačila ne bo, pa je vpisala oslabitev oziroma odpis.

5,1 milijarde evrov: toliko so do oktobra letos znašale oslabitve in rezervacije v bankah zaradi

slabšanja kakovosti kreditov. Če nekoliko poenostavimo: toliko se je zmanjšala vrednost kreditov, ki so jih podelile banke. Oslabitve so prvi razlog za slabo poslovanje bank, ki negativne poslovne rezultate beležijo že četrto leto zapored.

5,9 milijarde evrov: po izračunu Financ je to celotni znesek, ki ga bo morala plačati slovenska država (davkoplačevalci) za stabilizacijo bančnega sistema: 3 milijarde dokapitalizacije za tri največje banke, 1,7 milijarde evrov za izdajo obveznic za izvedbo prenosa slabih kreditov na slabo banko, 445 milijonov evrov za likvidirani Factor banko in Probanko, 200 milijonov evrov za dokapitalizacijo slabe banke in 500 do 600 milijonov za (morebitno) dokapitalizacijo Gorenjske banke in Banke Celje. 2.900 evrov: to je znesek, ki povprečno pade na vsakega Slovenca za pokritje gornjega zneska.

Kako se bo dogajalo?

Prioriteto bodo imele tri velike banke, ki se bodo reševale v treh korakih. V prvem koraku bo država s 3 milijardami dokapitalizirala NLB (1,5 milijard evrov), NKBM (870 milijonov evrov) in Abanko (591 milijonov evrov), takoj ko bo dobila dovoljenje s strani Evropske komisije. Kratko bodo potegnili imetniki podrejenih obveznic teh bank, ki bodo naložbo v celoti izgubili (skupaj za približno 440 milijonov evrov). V drugem koraku bodo slabi krediti treh omenjenih bank preneseni na slabo banko: gre za kredite, ki imajo v bančnih bilancah približno vrednost 4,5 milijarde evrov, a ki so bili ocenjeni v realni vrednosti 1,7 milijarde evrov.

Za to vrednost bo država izdala obveznice. Ob tem bo država slabo banko tudi neposredno dokapitalizirala z 200 milijoni evrov. V tretjem koraku bodo tri banke privatizirane. NKBM in Abanka v celoti, v NLB pa bo država ohranila kontrolni delež (25 odstotkov plus eno delnico). Ostale banke, ki so bile vključene v stresne teste, pa bodo imele do junija čas, da same poskrbijo za svojo kapitalsko ustreznost (povečanje prihodkov, večja izterjava kreditov, iskanje novih investitorjev in podobni ukrepi). Če ti ne bodo uspešni, bi tudi tem bankam junija priskočila na pomoč država.

Kdo bo odgovarjal?

Gornji odstavek so samo gola odslakava podatkov, ki so prišli na dan v prejšnjem tednu. Brez pretiranega moraliziranja se zato ob sklepu lahko samo vprašamo: ali bo kdo odgovarjal za katastrofo, ki se je zgodila v slovenskih bankah? Nekaj menedžerjev, ki so v Sloveniji dobili slabšalno ime tajkuni, je roka pravice v prejšnjih mesecih res kaznovala. A od bančnikov ni odgovarjal še nihče. Vlada sicer zdaj obljublja strožji nadzor, a problem slabih kreditov je vsem na oči že od začetka krize (torej od leta 2009), tudi pred tem pa ni bilo težko zaznati zelo nenavadnih posojilnih praks. Torej, kdaj bo kdo odgovarjal za največji rop v slovenski zgodovini, težak 4,8 milijarde evrov?

Andrej Čermic

CINE

CITTÀ FIERA

piazza Italia

Vstop*
KINO
+ PIZZA
+ PIJAČA

* VELJA SAMO ZA FILME "2D"

OD
10€

SHOP & PLAY
Città Fiera

NAJVEČJE TRGOVSKO SREDIŠČE V DEŽELI

www.cittafiera.it

Kraj miru in tišine

Marijino svetišče nad Benečijo

Stara Gora, ki mogočno kraljuje nad zelenim morjem Nadiških dolin, je nekaj mejnik med slovanskim in latinskim, pozneje furlanskim svetom. Že od pradavnine obstajajo furlanski zapisi o "stari slovenski Mariji" (Madonna antica slava) v osmem stoletju, takoj po naselitvi, pa jo Slovenci imenujejo "stara Marija". Za Italijane, ki radi prihajajo sem iz celotne dežele, pa tudi iz bolj oddaljenih krajev, je to "Madonna di Castelmonte".

Marsikomu se, ob pogledu na strnjeno, taborsko naselje, poraja vprašanje, kdo je pravzaprav začel graditi tu, na spoštljivi višini 618m nad morjem in sedem kilometrov nad Čedadom. Vse kaže, da je tu imela svojo utrjeno obrambno postojanko rimska vojska, morda je bilo v železni dobi to celo gradišče. Žal gre samo za hipoteze, kajti izkapanin in dokazov je malo. V petem stoletju so se vsekakor v teh krajih začela pojavljati barbarska plemena, da je tu se zavarovali pred plenilskimi vdori, pa so se vojaki nastanili na kraju, ki je nudil tako širok razgled kot možnost obrambe. Čedad so tedaj ogrozili Huni, Langobardi in na vzhodu Slovani. Najbolj krvoločno je bilo pustošenje Atilove vojske v letu 452. Nekateri pravijo, da je ravno v tem času nastala lepa ljudska legenda, ki skuša na zelo pesniški način ponazoriti do-

gajanje v teh krajih. Legenda pravi, da sta se na mogočnem kamnitem mostu pred Čedadom, ki mu Italijani pravijo Ponte del Diavolo (Hudičev most) srečala satan in Devica Marija. Oba sta hotela vladati mestu, zmenila pa sta se, da zmaga tisti, ki prvi doseže vrh Stare Gore. Marija je poletela v nebo, samo enkrat se je njena noga dotaknila tal, na vrhu hriba, ki ga imenujejo Monte Guardia in kjer je še danes videti sled. Prva je bila na cilju, zlodej pa se je osramočen zatekel na vrh Špika in se tam pogreznil v zemljo. Vrtača je vidna še danes.

Kot vse kaže, legenda v resnici pripoveduje o strahu in trpljenju prebivalstva med barbarskimi vdori, o časih, ko v teh gostih listnatih gozdovih pod Staro Goro nista vladala tišina in mir, ki nas spremljata danes, v času, ko se sami podajamo na vrh. Sicer je zadnji, položni del poti, tisti, ko se nam med vejami že kaže utrdba z mogočno cerkvijo, mrzel in osojen. Zdi se nam, da smo visoko v gorah, ne na vrhu nekaj čez petsto metrov visokega griča, ob vznožju katerega pridelujejo odlično vino in olje.

Nekateri pravijo, da je gora, kjer večkrat divjajo nevihte, kjer besnijo najhujši vetrovi in kjer je pozimi tako mrz, da te kar stisne, kar čuden kraj za postavitev svetišča in romarske poti. A ob sončnem vremenu je tu resni-

no lepo, svetišče z gradom je kot keramična maketa ali prizor iz jasic. Tiho in sanjsko lepo.

Ker smo peš, nimamo kaj pustiti na parkirišču, zato se podamo k stopnišču, ki nas popelje do mogočnega obzidja. In že so pred nami prizori izpred toliko let, ko so sem peš prihajali romarji iz cele Evrope.

Prva krščanska cerkev je bila na Stari Gori zgrajena v prvih letih pokristjanjevanja in je bila posvečena nadangelu Mihaelu, ki je še danes zavetnik kripte pod cerkvijo. Mihael je upodobljen, ko prebada hudega duha in tako simbolizira zmago krščanstva nad pogani, delno pa tudi zmago obrambnih sil nad barbari. Ker je bila prva cerkev posvečena nadangelu bojevniku, so Langobardi, ko so leta 568 zasedli Čedad, izbrali ravno sv. Mihaela za patrona. Kdaj je bila cerkev posvečena Mariji, ne vemo, kaže pa, da gre za eno najstarejših romarskih poti na severovzhodu Italije. Ohranjen je vsekakor pi-

sani dokument iz osmega stoletja, ta pripoveduje o benediktinah, ki so vsako leto prihajale na Staro Goro častiti Marijo. V srednjem veku je postala Stara Gora tako priljubljena, da so sem skupinsko prihajali romarji iz Goriške, Kranjske, Koroške in celo Štajerske, za svetišče je skrbel prošt iz Čedada, pozneje pa kanoniki čedadskega kapitlja. Iz teh časov so ohranjeni zapisi, ki govorijo o romarjih različnih narodnosti in jezikov, kaže, da so se nekateri izmed njih pogovarjali celo v "germanskem narečju". V trinajstem stoletju je svetišče doživelo pravi razcvet, romarji so se tu počutili varne, saj je bil kraj, zahvaljujoč se Mariji, varen pred roparji, napadalci in tujci. Vsekakor so bili na gori prisotni

tudi vojaki, ki so romarje ščitili pred vsako nevarnostjo, leta 1253 pa so svetišče obnovili in razširili, tako da je postalo pravo srednjeveško mestice s trgovinami in gostišči.

V tistem obdobju se je med drugim pojavil problem čiščenja in vzdrževanja cest in poti na Staro Goro. Glavna pot do svetišča je bila namreč od nekdanje prevozne tudi v vpregami, kmetje pa so po njej razvažali les in pridelke. V starih zapisih lahko naštetokrat beremo, kako se romarji pritožujejo zaradi blata. Vozniki vpreg so namreč zavirali s pomočjo zadaj privezanih hlobov, kar je povzročalo veliko raz-

dejanje na cestišču. Šest večjih vasi in trgov je moralo zato vsako leto zastoj poskrbeti za vzdrževanje romarske poti, v zameno pa jim je svetišče plačalo v zlatnikih in vinu.

Cerkev je dobila današnjo podobo leta 1744, pri prezidavi so ohranili le marmorne oltarje iz 17. stoletja in zanimiv Marijin kip iz 15. stoletja. Kip naj bi v svetišče prinesli okoli leta 1479, po prenovi, ki je trajala deset let in je bila posledica strele. Ta je leta 1469 ob hudem neurju popolnoma uničila zvonik in leseni kip Matere Božje. Sedanji kip je nekaj posebnega, spada namreč med najlepše Marijine upodo-

bitve daleč naokoli in zato mu slovenski in furlanski romarji pravijo Lepa Marija ali Živa Marija (Madonna Viva). Nič čudnega, da je dobila to ime, saj je upodobitev žilave furlanske žene, ki doji Jezusčka, medtem ko ga z roko podpira. Kot tukajšnje ženske v tistem obdobju ima roke polne prstanov in z dragimi kamni okrašeno krono. Težko, kamnito podobo so do konca prejšnjega stoletja ob raznih praznikih preoblačili v obleke različnih barv. Sedaj kip krasijo rože in darila, ki jih verniki prinašajo Materi Božji v znak hvaležnosti in čaščenja.

Suzi Pertot

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?

174

Čudni časi so to, sem rekel pred dnevi v družbi.

Adventni časi so to, je odvrnil prijatelj duhovnik. Pogledal sem ga, a nisem rekel nič, pa saj prijatelj ve, da se kaj adventno nisem počutil, preveč vsega je bilo zadnje čase, končnega predvsem, takega, ki ti spremeni za vedno življenje.

Čudni časi so, sem še enkrat ponovil in se zamislil v sedanji čas, v katerem sem že samega sebe sit in svojega nenehnega spraševanja, kaj sploh počnem tukaj, ko pa se mi vse bolj zdi, da skoraj ničesar ne razumem. Saj vem, vem, ni treba vsega razumeti, vem to, do onemoglosti so mi to v življenju dopovedovali in končno le dopovedali, tako da sem sedaj miren in tih, a vdan le nisem.

Čudni časi so to, sem rekel te dni doma, ko sem zvečer utrujen gledal vedno iste, ki so s televizijskega ekrana slovenskim ljudem lagali, kako da so zadovoljni, a da so si dolg sami naredili, ker so pač dolga leta jedli bogate večerje, ki jih je sedaj treba plačati. Kranjski cinizem, s katerim radodarno delijo navnete slovenski javni možje in žene sedaj, me vedno bolj prepričuje, da je nekaj narobe z mojim narodom, nekaj hudo, zelo hudo narobe, in večkrat se sprašujem, kaj je narobe tudi z mano, da me to še vedno boli. Saj bi moral biti vendar varen, ne? Potem ko so isti, ali pa njihovi očetje, strici ter učitelji, kar je dobesedno isto, pred leti s televizijskih ekranov gostobesedno naznanjali in sporočali svetu in nam, teletom pred televizijskimi ekrani, kako da smo vsi krivi, danes govorijo dobesedno isto stvar, s skoraj enakimi besedami, kako smo vsi krivi, da je Slovenija na robu bankrota, ko pa je že vsakemu idiotu jasno, da je samo skupina falotov, sicer res številna skupina izbrancev – lopovov, okradla državo in vse tisto, kar se je dalo okraati, na zakonit ali polzakonit način, seveda!, a ropali so in ropajo, ti prekletili plenilci, ta tisočkrat prekleta, pogoltna, požrešna golazen, ki se ne ustavi niti pred lastno materjo, ko gre za denar! In kopicijo in kopicijo in se sprenevedajo in se sprenevedajo in lažejo in lažejo v nedogled! Enega samega ni med njimi, ki bi naropani denar, ta krvavi plen današnjih slovenskih dni, vrnil, za svoje nevredno, nečastno, zavrženo dejanje odgovarjal!

Čudni časi so to, si rečem, ko dan kasneje preberem, kako so na Islandiji poslali v zapor bančnike, ki so zapravili javni denar, kar nekaj let bodo odsedeli na hladnem.

Na Islandiji nisem še bil, a bi rad šel tja, pa ne zato, ker me mrzla dežela privlači, mraza in zime zares ne maram, ali pa zato, da bi gledal gejzire in ledenike, ne zato, ampak samo zato, da bi čestital naključnemu državljanu Islandije in bi mu iskreno rekel: "Tako se dela, fant!" Zato bi se zahvalil Islandcem, ker niso hoteli vrniti milijard evrov zapravljenega javnega denarja tujcem, zato, ker so poslali pred sodišče svoje politike, in zato, ker so sedaj državljanu Islandije dali v zapor bančnike, tiste, ki so njihov denar zapravili, kot so ga bančniki s tovariši v Sloveniji okradli ter zapravili, kar se je zapraviti in okraati dalo. Niti enega samega evra državljanu Islandije niso vrnili tujim bankam! Enostavno so rekli, da ne dajo, od vlade so zahtevali in dosegli, da se tujim bankam ne vrne denarja, ki so ga banke zapravile, ampak naj se poiščejo krivci in naj jih pošljejo v zapor. Pa ni bilo na Islandiji ne vem koliko protestov, le nekaj opek je zletelo v parlament, kar je za mirne severnjake že velika stvar; preko interneta so nato državljanji tega mrzlega otoka izbrali iz svojih vrst nove ljudi, ki so zamenjali preklemano politično svojato, ki jih je spravila v recesijo in jim zapravila denar. To, da se v naših krajih izjemno malo bere o Islandiji in dejstvu, da ta mala država ni vrnila tujim bankam s strani politikov in bančnikov zapravljenega denarja, je pa druga zgodba, ne?

Enkrat bom najbrž res šel na Islandijo, da bom v pristanišču čestital ribiču, ki lovi polenovke za nas, sami jih namreč ne jedo, kar jedo raje boljše ribe in svinjsko meso, niso namreč neumni! Ko me bo vprašal, zakaj mu ponujam roko, mu bom rekel, da zato, ker se je on in so se prebivalci Islandije spravili nad banke in jim je uspelo; da sicer vem, da sedaj morajo malce potrpeti, a vsaj tujcem ničesar ne vračajo! Ko mi bo islandski plavalasi ribič rekel, da ni on preko interneta volil, am-

pak je naročil sinu, naj voli nove ljudi, mu bom rekel: "Tako se dela, ja, tako"! In če bo imel čas, ga bom peljal v tamkajšnje pristaniško gostilno in mu plačal pijačo, še zase mu jo bom, zares mu jo bom!

Čudni časi so to, sem si rekel, ko sem te dni videl viseti polenovko v marketu, se približal ter presečen ugotovil, da stane skoraj petdeset evrov na kilogram, a sem jo v času socializma kot otrok hodil kupovat v vaško trgovino takrat, ko ni bilo doma denarja za kaj boljšega. Danes se polenovki, ki je bila pred leti hrana za reveže, reče specialiteta, v mojem otroštvu smo rekli otroci samo: "Spet bomo nocoj jedli 'stokfš' s polento"!

"Eno samo sprenevedanje jih je!" sem rekel doma, ko sem hotel izklopiti televizijo, a me je sin prehitel in obrnil na postajo, kjer nenehno vrtijo japonske risanke, ki jih ne maram.

"Kaj bo Zorda ali Mazinga"? sem nagajivo vprašal sina, ki je samo vzdihnil: "Dej, no, tata, dej, no! Ma kaki Zorda, dej! In Mazinga, kdo sploh je Mazinga"?!

"Ja, dej, no, tata, dej, no"! je rekla minuto kasneje hči, ko sem začel na glas godrnjati v kuhinji, kjer je z mamo po radiu poslušala znanega italijanskega politika, kako je lagal in se sprenevedal; priznam, da ima vsaj slog, ki ga noben njegov slovenski kolega nima, a česa več tudi pri njem ne morem najti.

Čudni časi so to, si rečem, ko vsak dan zgodaj zjutraj odprem računalnik, se povežem na svetovni splet in na hitro preberem novice, preden zaželim na socialnem omrežju ljudem, s katerimi sem povezan, dober dan, ker sem se že pred časom trdno odločil, da ne bom delil svojega jutranjega depresivnega stanja z drugimi, že itak je preveč zamorjenec, sivo čemernih in predvsem pa nevgojenih ljudi, ki nam grenijo v svojo slabo voljo, s katero nas pospremiijo v nov delovni dan, vsakodnevno življenje. Kot da bi nalašč hodili okrog otresat svojo nejevoljo, ljudomrznost in 'žlehtnobo', kisle obraze, še bolj kisle nasmeške ter zajedljive, naravnost pogubne, da, pregrešne posmehe!

Pa priznam, da mi zares ni bilo lepo, ko sem izvedel za nekoga, ki je v neki družbi povedal, da se me je zadnje čase začel izogibati, ker sem imel le-tos preveč smrti v bližini, pred kratkim sem namreč z bdenjem pospremil v večnost tudi skoraj devetdesetletnega tasta Ottorina, šest noči zapored sem hodil k njemu bdet v bolnišnico, da mi ja ne bi ušel v večnost v porazni samoti bele bolniške sobe, kjer pa zna biti ponoči v tišini prav lepo, če le še najdše kaj človečnosti v sebi. Dihanje umirajočega namreč res govori o naši končnosti in minljivosti, smrtni ranljivosti, a govori tudi o večnem, vsem tistem, kar nas presega in morda prav zato dela človeške in lepše, bolj tople, odprte, prijazne.

Priznam, da tokrat le nisem oporekal dragi osebi, ko je vzdihnila, hotel sem ji namreč povedati, da sem prebral čudovito knjigo v eni tistih noči, ko sem s tatom čakal in dočakal njegovo zadnjo uro; ne mara namreč knjig in me nenehno sprašuje, zakaj berem. Navadno odgovarjam, da pravzaprav ne vem, da je morda tudi res, da s knjigo bežim iz te družbe, v kateri se ne najdem več, če sem se sploh kdaj!, če že potovati ne morem, da sicer vem, še po navadi dodam, da s svojim pripovedovanjem o branju težim, a vseeno: tak pač sem.

Tej dragi, do zadnje kaplje krvi življenju zavezani osebi, nisem povedal, da sem v tem čudnem času, ko mi zmanjkuje moči tudi za vsakodnevno spraševanje, kaj sploh počnem tukaj, na dušek prebral "skoraj roman", kot je ta svoj zapis označil Miguel Sousa Tavares in ga naslovil V tvoji puščavi, za Cankarjevo založbo pa je to imenitno pisanje odlično prevedla Tanja Ovaska. Rekel sem le, da sem prebral lepo zgodbo o iskanju tišine in izgubljenih ljubezni, tudi mladosti morda, predvsem pa zgodbo o iskanju miru, molka, tišine, navidezne nič, ki je v puščavi še kako izostren in prisoten, a te tako napolni, da se zaveš samega sebe in pomembnega v življenju.

"Prav vesel sem, da sem to knjigo našel in prebral tik pred letošnjim Božičem, saj kakega božičnega vzdušja ne čutim, letos zares ne"! sem še dodal.

Domači hokejisti na rolerjih

Polet Kwins spet naskakuje A1 ligo

Lepo presenečenje tega jesenskega dela prvenstev v moštvnih panogah so hokejisti na rolerjih Poleta Kwins Zadružna kraška banka, ki v italijanski državni A2 ligi vodijo po sedmih nastopih s polnim izkupičkom točk. Openski klub po izkušnji igranja v cenejših tekmovanjih v Sloveniji letos spet nastopa pod okriljem italijanske

nija bistveno razvitejša kot Italija. Skratka, slovenska izkušnja je bila vsestransko pozitivna, pred začetkom letošnje sezone pa so pri Poletu ocenili, da se je izoblikovala uigrana članska vrsta, ki lahko na tej strani ponovno naskakuje ugledno A1 ligo. Dosedanji razplet na igrišču je nad vsakršnim najbolj rožnatim pričakovanjem, po vrsti so nam-

v resnici pa sploh niso kaka neizkušena ekipa. Duhovni vodji na igrišču sta še naprej bratranca Samo (kapetan) in Mitja Kokorovec, ki sta po osebni izkaznici že Over 40, sta pa še naprej nenadomestljiva člana moštva in trdna opora za soigralce. Vodilni mož je zagotovo dolgoletni steber Davide Battisti, ki je ravno tako že veteran, čeprav star še ne 30 let.

zveze hokeja in line. Uprava se je odzvala na povabilo tekmovanja v drugi ligi, ko bi lahko sprejela celo igranje v A1, kar pa bi finančno in tekmovalno predstavljalo za pomlajeno moštvo prehud za logaj. Znašli bi se nekako naenkrat spet tam, od koder so se pred dvema letoma umaknili. Odločitev o selitvi v Slovenijo je namreč dozorela v trenutku, ko so bile po 15 letih nastopanja v najvišji italijanski članski konkurenci pristojbine previsoke, tudi gostovanja pa zelo oddaljena in vse dražja. V ligah v režiji slovenske federacije so pri klubu precej prihranili, tekmovalna okolica ljubljane so bila namreč zgoščena v nekaj terminih, stroški so bili tako bistveno nižji. Klubske ekipe, od prve do mladinskih, pa so se obenem merile z močnimi tekmeči, hokejsko je namreč Slove-

reč konji ugnali San Benedetto, Civitavecchio, Montebelluno, Legnaro, Piacenzo, Modeno in nazadnje Forlì. Glavnino tekem so poletovci zmagali zelo gladko, pomembno pa je, da so bili uspešni tudi v neposrednih dvobojih, ko je bil izid tesen (Montebelluno, Forlì). Ker ta prvi obračun vlečemo ravno ob koncu prvega dela, to že pomeni, da so varovanci izkušenega slovenskega trenerja Deana Rusanova premagali že vse konkurente v skupini. Skratka, izhodišče v boju za napredovanje v A1 ligo je zelo ugodno, čeprav po drugi strani čaka v najbolj mrzlih mesecih oranžno-rdeče do cilja še izjemno strma pot, polna pasti. Po rednem delu čaka namreč fante še odločilna skupina za prestop. Že uvodoma smo zapisali, da nastopajo kwinsi precej pomlajeni,

redkih slovenskih hokejistov, 18-letni domačin Martin Grusovin. Moč postave pa je navsezadnje tudi dolga klop, saj razpolaga trener s širokim in za A2 ligo res kakovostnim izborom igralcev. Poudariti velja, da zmage na igrišču niso sad neke improvizacije ali umetne tvorbe, ampak načrtnega dela (začenši v mladinskem pogonu) sposobnih trenerjev in predanih športnih delavcev na kotalkališču na openskem Pikelcu. V času krize, ko je na primer nekoč bogato tržaško Edero prav kmalu odpihnilo, je Polet ob pametnem gospodarjenju z omejenimi sredstvi še vedno na, želimo pa mu uspešen lov na prestižne cilje. Vredno si je ogledati kako tekmo složnih konjev, pa tudi društveno spletno stran www.polet.it.

HC

VESEL BOŽIČ
IN SREČNO

BUON NATALE
E FELICE

2014

ZKB
1908 credito cooperativo del carso
zadružna kraška banka

